

Incepe școala!

rii : a biruinței victii. Cea fără tunuri și rachete, armata fără ucigași. Copiii și adolescenții în uniforme școlare rămân simbolul neînfrinței noastre puteri asupra tuturor piedicilor de care viața noastră n-a trecut : ei le vor trece. Sau măcar vor trece mai departe această forță celorlalți până când va veni rindul generației pentru care piedicile acelea vor fi doar niște cioturi, ca să se mire cit de copil le-au fost părinții.

În dimineața primei zile de școală, cer celor ce vor conduce mine lumea — cer în scris, iată, în numele tuturor oamenilor mari — să ne dea voie, ei să ne dea !, să uităm cîteva clipe de toate celelalte treburi de oameni mari, de toate celelalte gânduri și să privim parada infinită a uniformelor școlare și să-i iubim fără rezerve, fără-ncredință și fără umbre. În zestre ce le va rămîne de la noi să le lăsăm și gîndul clar că am făcut politică de stat în țara lor de baștină din acest lucru adinec și elementar omnesc : IMPRESCRIPTIBILA DRAGOSTE DE COPIL.

Vom fi mai buni, mai teferi și mai tari cu cit ne vom iubi copiii mai curat în această zi a anualei lor mobilizări generale în garda viitorului pașnic al lumii. Odată cu porțile școlilor, să ne deschidem larg și porțile sufletului și ale rațiunii !

DORIN GHERGHINESCU ■

DIN SUMAR :

- Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Prahova (pag. 2)
- CHIMIA ROMĂNEASCĂ (pag. 4)
- Călător pe sub București (pag. 7)
- Viodele și violenele lutierului Ion Delu (pag. 8)
- Spre biruință (pag. 10)
- Turist, caut cameră (pag. 11)
- Doljul, un județ bogat (pag. 12—13)
- Flacăra la dispoziția dumneavoastră (pag. 14)
- OMAGIU LUI ENEECU (pag. 15)
- CONSTELAȚIA LIBREI (pag. 17)
- Muzica tinăra — un deceniu de singurătate? (pag. 19)
- Racul (pag. 21)
- Minunile Djunci (pag. 23)

Între toate uniformele lumii, copilăria și adolescența au și ele uniforme lor. Și, dintre toate revărsările de fluvii și de uniforme, ce dulce și ce cald și ce frumos ni se rostogolește-n suflet, în prima zi de școală, potopul uniformelor școlare. În fiecare an ! Cum de n-am înțeles ? Nu seamănă ci este o paradă. Nu seamănă cu o armată ci este o armată. Cea mai puternică din cite s-au imaginat. Cea niciodată înfrîntă. Armata veșniciei victo-

Sîntem un neam în alb

Port din Bocsig — Arad ; Fete din Dăbuleni — Dolj ; Costum din zona „pădurenilor”. Fată din Dăbița — Hunedoara.

Fotografii de ELENA GHERA ■

Sîntem un neam în alb. Un neam care se decupează pe fundalul munților și al codrilor săi prin albul abstract și solar al veșmintului. Al veșmintului care capătă, dintr-o dată, semnificația nu a unei confundări, ci a unei detașări de natură, a unei investiții superioare în cadrul ei.

Opțiunea arhaică a românilor pentru alb — se întreba un cercetător al specificului — să fi răspuns oare henoteismului geto-dacic, conferind grupului purtător o anume noblețe sacerdotală între celelalte neamuri vechi ? Să fi semnat această culoare un anume incontinent al grupului cu teluric, cu imediatul, cu accidentalul reprezentat prin celelalte culori ?

Sîntem un neam în alb. Dar sîntem și un neam al culorilor. Pe albul veșmintului popular românesc, culorile — chiar somptuoase — rămîn totuși pure. Nu obosesc retina. Nici spiritul. Rolul lor este cel al unor semne de carte, favorizînd lectura neprihănirii. De unde o fi dobîndit creatorul popular, adică țărancă, această

știință de a combina în chip suav culori ce printr-o inabilă apropiere ar țipa, s-ar exclude ?

Iată doar cîteva dintre întrebările pe care ni le punem în fața capodoperei de har și mireasmă a costumului românesc. La unele din ele, niște răspunsuri s-au încercat. La altele, răspunsurile încă se caută. Deocamdată, să renunțăm însă la întrebări. Să tăcem reculeși, așa cum se tace în fața miraculosului. Să tăcem, mîndri și bucușori că aceste împărătești costume încă există, încă se poartă.

Fotografiile pe care le publicăm în paginile de azi ale „Flacării” sînt, pentru noi, tulburătoare ca un memento. Ele ne amintesc că sîntem un neam cu un cult al frumosului, al aerianului, al solarului, cum puține mai sînt pe lume. Ele ne amintesc că, din străvechime, portul a fost, la noi, elementul esențial al etnicului. Cum altfel s-ar putea explica faptul că factorul vestimentar, care deosebește o comunitate de alta, e mai durabil decît alte elemente ?

Iată că iarăși am pus, fără se vîm, o întrebare... Cine îi va răspunde ? Poate că ei, acești oameni frumoși, în veșmintele lor frumoase.

...Care înseamnă, pentru revista noastră, doar niște prime imagini, doar un modest început. Fiindcă oamenii acestui popor sînt autorii unor valori de artă de o uimitoare întindere și complexitate — de la arhitectură la sculptura în lemn, de la ceramică la covoare și scoarțe. Curățate de accident și de efemer, integrate prezentului — singurul vehicul trainic spre mine — aceste valori ale ființei și ființei noastre artistice se cuvin transmise, în întreaga lor pură temeinicie, generațiilor care vor veni, spre neuitare și spre retransmitere spre mai departele acestui neam. E ceea ce ne propunem să facem — prin alte și alte imagini — în viitoarele noastre pagini.

ILIE PURCARU ■

În paginile 12—13 publicăm un amplu reportaj :

Doljul, un județ bogat, cu industrie și agricultură puternice, iar Craiova, o cetate a muncii și culturii

Performanțe timișorene

Rotorul fără inerție

● Producția lor de serie va aduce țării o economie valutară estimată la aproximativ 20 milioane de dolari ●

Sînt șase luni de cînd, pe baza unui proiect original românesc, la o mare întreprindere din Timișoara, „Electromotor”, a început producția de servomotoare. Aceas-

(Continuare în pagina 8)

LIVIU TIMBUS ■

Cartierul soarelui

O premieră națională și, se pare, europeană: cartierul din zona sudică a Timișoarei care a primit denumirea de cartierul soarelui, fiind alimentat cu energie solară. Deocamdată, 365 apartamente au fost „trecute pe soare”, urmînd ca pînă în 1985 numărul lor să crească aproxima-

(Continuare în pagina 8)

LIONEL NIȚESCU ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

La tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au fost primite în ultima săptămână numeroase personalități de seamă de peste hotare, aflate în țara noastră.

În cadrul întrevederii cu Harvey H. Naarendorp, ministrul afacerilor externe și al justiției din Republica Suriname, au fost discutate probleme legate de dezvoltarea economico-socială a celor două țări, precum și perspectivele dezvoltării raporturilor de colaborare și cooperare politică, economică, tehnică, în domeniul învățământului, dintre România și Suriname. Au fost relevate, totodată, perspectivele pe care le oferă economiile celor două țări în direcția inițierii unei conlucrări fructuoase, reciproc avantajoase, într-o serie de ramuri economice.

Secretarul general al Partidului Comunist Dominican, Narciso Isa Conde, a dat o înaltă apreciere succesorilor obținute de poporul român în construirea noii societăți și a exprimat admirația sa față de politica de pace, independență, prietenie și colaborare, promovată pe plan internațional de România socialistă, de președintele Nicolae Ceaușescu. În același timp, secretarul general al P.C. Dominican a adresat Partidului Comunist Român, secretarului său general cele mai calde mulțumiri pentru solidaritatea manifestată cu lupta P.C. Dominican pentru dezvoltarea democratică și independență a țării, pentru apărarea drepturilor fundamentale ale poporului dominican.

Primirea ministrului resurselor naturale și energetice din Republica Ecuador, Eduardo Ortega Gomez, a prilejuit evocarea cu satisfacție a bunelor relații existente între cele două țări. În cursul întrevederii s-a apreciat că vizita efectuată în Republica Ecuador de șeful statului român a constituit un factor esențial pentru progresul continuu al raporturilor de prietenie și colaborare dintre România și Ecuador. S-a exprimat convingerea că va fi fructificat mai bine cadrul creat de înțelegerile realizate la cel mai înalt nivel, pentru extinderea și aprofundarea relațiilor de colaborare româno-ecuadoriene. Totodată, s-a evidențiat că ameliorarea raporturilor de prietenie și conlucrării dintre România și Ecuador este în folosul progresului general al țărilor și popoarelor noastre, al cauzei păcii și colaborării între toate națiunile.

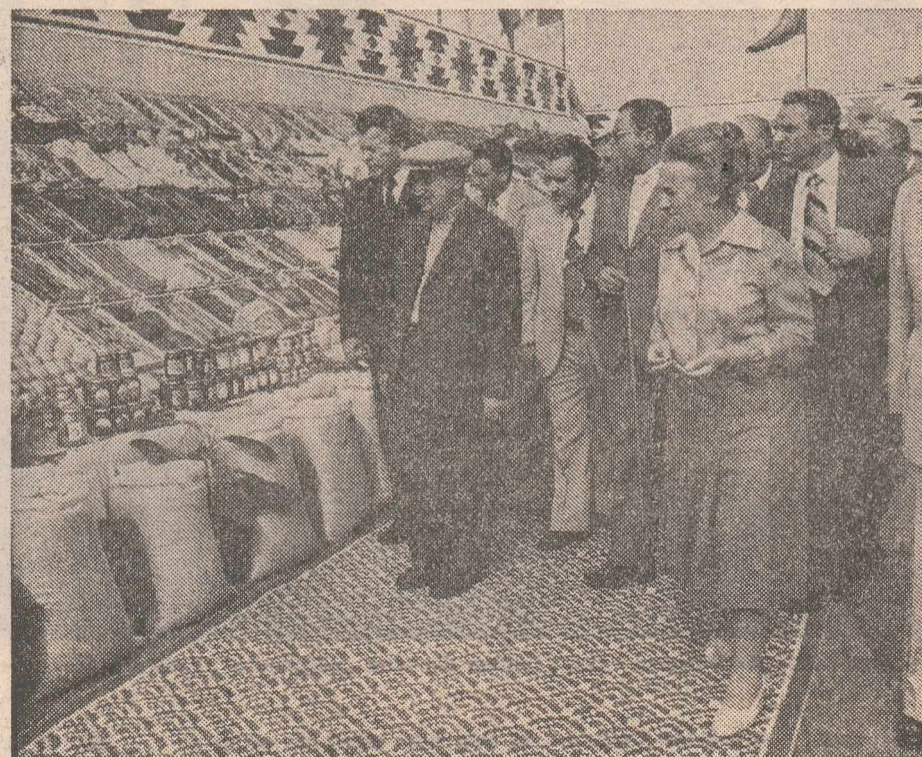
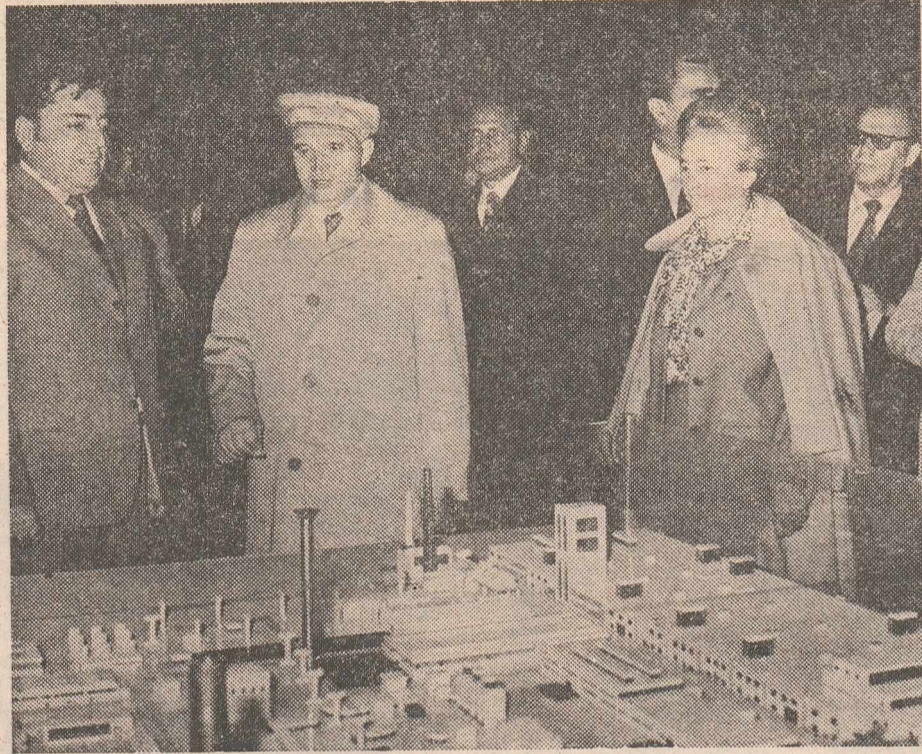
Noul ambasador al Elveției în țara noastră, Francis Pianca, primit de șeful statului român cu prilejul prezentării scrisorilor de acreditare, a relevat interesul guvernului elvețian, precum și al cercurilor industriale și comerciale, al reprezentanților vieții artistice, științifice și literare, de a dezvolta și adânci raporturile dintre cele două țări, în avantajul reciproc, astfel încât legăturile dintre popoarele elvețian și român, pe care numeroase afinități le apropie, să se intensifice. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a exprimat satisfacția pentru evoluția pozitivă a relațiilor dintre România și Elveția, întemeiate pe deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc. În cuvântarea șefului statului român se exprimă, totodată, optimismul față de perspectivele dezvoltării colaborării reciproc avantajoase dintre cele două țări pe plan economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii.

În timpul primirilor au fost abordate și probleme ale actualității politice internaționale. S-a subliniat necesitatea unirii tuturor eforturilor pentru oprirea încordării situației internaționale, pentru reluarea și continuarea politicii de desțindere, pace și respect al independenței naționale, pentru eliminarea cu desăvârșire în relațiile dintre state a politicii de forță și amenințarea cu forță, pentru soluționarea politică, prin tratative, a stărilor de încordare și conflict din diferite regiuni ale lumii, pentru îmbunătățirea climatului politic internațional, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a decide asupra viitorului său fără nici un amestec din afară. În acest context, s-a relevat însemnătatea luptei popoarelor împotriva politicii imperialiste, colonialiste, de dominație și asuprire națională, pentru oprirea cursei inarmărilor, adoptarea unor măsuri eficiente de dezarmare, și în primul rând de dezarmare nucleară, pentru împiedicarea amplasării de noi rachete pe continentul european și încetarea producerii și stocării armei cu neutroni, pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice internaționale, care să asigure dezvoltarea liberă, de sine-stătătoare, a fiecărei națiuni.

ION DUMBRĂVĂ

Activitatea în toate domeniile — la nivelul cerințelor puse de Congresul al XII-lea

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Prahova

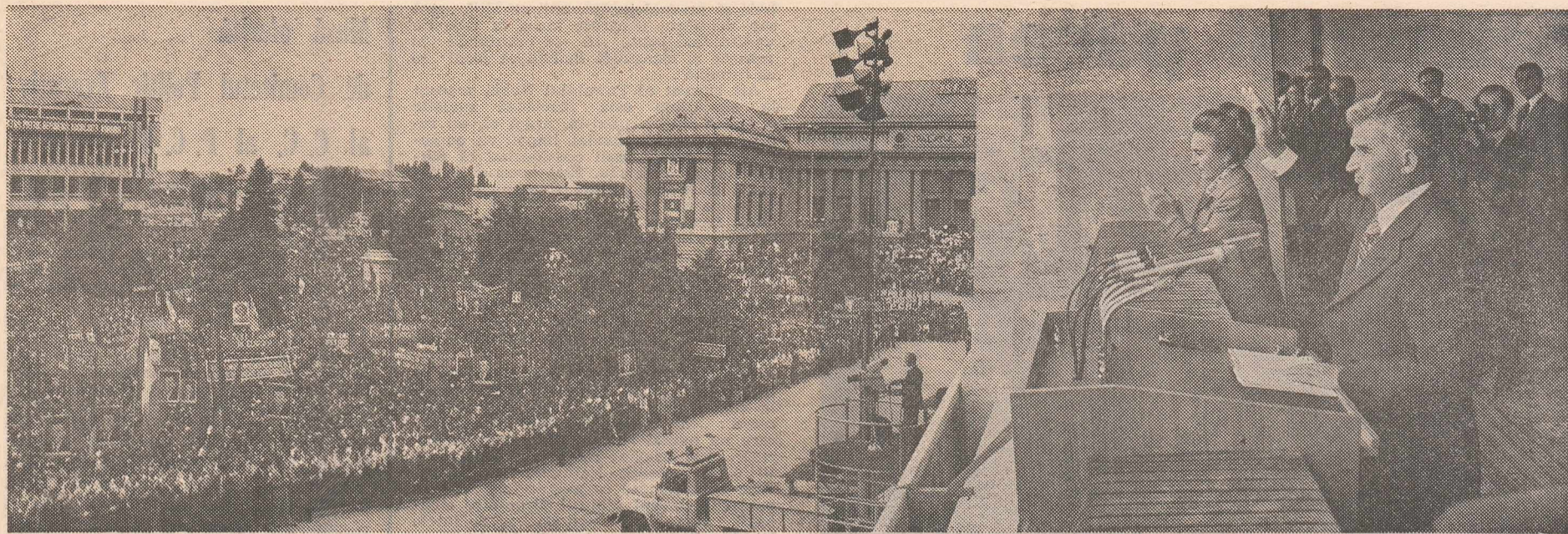
La sfârșitul săptămânii trecute, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat, timp de două zile, o vizită de lucru în județul Prahova. Împreună cu secretarul general al partidului, la această vizită au luat parte tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășii Emil Bobu, Gheorghe Oprea, Petru Enache. Au fost vizitate întreprinderea de rulmenți grei, întreprinderea de utilaj petrolier „1 Mai”, întreprinderea de utilaj chimic și întreprinderea textilă „Dorobantul”, toate din municipiul Ploiești, Combinatul petrochimic Teleajen, Institutul de cercetări pentru viticultură și vinificație Valea Călugărească, Cooperativa agricolă de producție Bucov, întreprinderea de anvelope „Victoria” Florești, întreprinderea mecanică Ploeni, întreprinderea de geamuri Boldesti-Scăieni. La încheierea vizitei, în piața centrală a municipiului Ploiești a avut loc o mare adunare populară.

Eveniment de rezonanță al actualității politice românești, noua vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Prahova se înscrie ca un moment semnificativ în practica secretarului general al partidului de a se informa asupra mersului construcției socialiste, de a se consulta permanent cu făuritorii de bunuri materiale din întreaga țară, de a stabili împreună cu ei soluții și măsuri în vederea asigurării unei noi calități în toate sectoarele vieții economico-sociale, ridicării pe noi trepte de eficiență a întregii activități, pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a importanțelor obiective stabilite de cel de-al XII-lea Congres al partidului.

În cadrul dialogului de lucru, în cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară din municipiul Ploiești, s-a făcut o analiză temeinică a activității desfășurate pe anul în curs precum și a posibilităților existente pentru dezvoltarea și mai accelerată a economiei prahovene, pentru eliminarea lipsurilor care mai există, stabilindu-se măsuri concrete pentru obținerea unor rezultate tot mai bune, pentru îndeplinirea integrală a importanțelor sarcini ce revin județului din planul pe anul 1981 din prevederile actualului cincinal. Problemele abordate s-au constituit, totodată, într-un îndreptar pentru activitatea din toate unitățile, din toată țara, pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor cuprinse în documentele Congresului al XII-lea, în Programul partidului. În cuvântarea menționată secretarul general al partidului sublinia că „avem toate condițiile pentru a realiza cu succes planul pe 1981, primul an al cincinalului, pentru a pune baze trainice realizării producției industriale prevăzute pe întregul cincinal, asigurând astfel un nou progres al patriei noastre în noua etapă de dezvoltare, trecerea României de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la cel de țară mediu dezvoltată”.

Este știut că preocuparea de căpetenie în industrie, în toate sectoarele productive este ca prin îmbunătățirea nivelului tehnic al producției, prin valorificarea la un nivel superior a bazei materiale din dotarea unităților, prin gospodărirea și valorificarea cât mai judicioasă a materialelor prime și materialelor, prin reducerea consumurilor de combustibil și energie, să se realizeze o creștere substanțială a producției, a productivității muncii și eficienței întregii activități economice, ridicarea calității producției. Aceste aspecte au fost abordate în toate unitățile prahovene vizitate de secretarul general al partidului. Astfel, la întreprinderea de rulmenți grei, a cărei gamă de produse va ajunge în acest cincinal la 700 de tipodimensiuni, pentru a acoperi integral necesitățile economiei noastre naționale, constructorilor li s-a cerut să acționeze în continuare cu pasiune și hotărâre pentru punerea în funcțiune a capacităților stabilite, pentru asimilarea mai rapidă a sortimentelor de rulmenți de care avem nevoie în țară și la export, pentru folosirea mai eficientă a mașinilor și agregatelor cu care lucrează.

La întreprinderea de utilaj petrolier „1 Mai”, unde se realizează produse de mare prestigiu, cum sînt instalațiile de foraj de mică, medie și mare adâncime din familia FOMAR, cunoscute în peste 30 de țări ale lumii, instalațiile platformelor maritime „Gloria” și „Orizont”, precum și utilajele de prevenire a erupțiilor de la 100 până la 1500 de atmosfere, s-a subliniat că între sarcinile principale care stau în fața colectivului întreprinderii trebuie să se afle accelerarea asimilării în fabricație a instalațiilor petroliere speciale pentru medii corosive și pentru temperaturi joase, precum și a celor pentru adâncimi mari de până la 12000 de metri. La fel, la întreprinderea de utilaj chimic s-a făcut recomandarea de a se accelera realizarea tuturor agregatelor prevăzute.

necesare obiectivelor de investiții aflate în curs de realizare, precum și recomandarea de a se intensifica eforturile pentru extinderea procedurilor moderne, a mecanizării la toate operațiunile, asigurând astfel o productivitate a muncii tot mai ridicată și, în același timp, produse cu parametri tehnico-funcționali superiori.

De o mare importanță sînt eforturile menite să ducă la reducerea importului de produse, prin realizarea de înlocuitori. La întreprinderea de anvelope, de pildă, s-a trecut la utilizarea, în fabricarea anvelopelor, a cauciucurilor sintetice — în special a cauciucului poliizoprenic — invenție de o deosebită importanță economică, realizată de un colectiv de specialiști de la ICECHIM, sub conducerea tovarășei Elena Ceaușescu — produs care prezintă calități asemănătoare cauciucului natural, asigurând anvelopelor atât elasticitatea necesară, cât și o mare durabilitate. La fel, la întreprinderea de geamuri Boldești-Scăieni s-a realizat o mașină automată de debitat, transportat și tăiat geam tras, utilaj care înlocuiește unul similar procurat pînă acum din import. Această mașină reduce considerabil pierderile tehnologice și asigură dublarea productivității muncii. Agregatul a fost realizat integral din produse recuperabile și cu cheltuieli de aproape cinci ori mai mici decît în cazul cînd el ar fi fost adus din import.

Într-un județ cum este Prahova, unde ponderea populației urbane este mai mare decît în alte județe, agricultura trebuie să-și aducă o contribuție sporită la buna aprovizionare a populației cu produse agroalimentare. În acest scop se impun o mai bună organizare a muncii, aplicarea strictă a regulilor agrozotehnice, creșterea numărului de păsări și animale, creșterea densității plantelor. Acestei din urmă probleme i s-a acordat, în cadrul dialogului secretarului general al partidului cu oamenii muncii din unitățile agricole vizitate, o atenție deosebită. Astfel, la Institutul de cercetări pentru viticultură și vinificație Valea Călugărească, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut cadrelor de conducere din Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cercetătorilor, specialiștilor să studieze în continuare posibilitatea indusirii numărului de vițe la unitatea de suprafață și să stabilească tehnologiile de lucru cele mai potrivite în vederea obținerii unor producții ridicate. De asemenea, s-a cerut crearea unui sistem de mașini complexe, care să țină seama atât de structura terenului, cât și de densitatea plantelor, și cu care toate lucrările în vie să se efectueze mecanizat. Referindu-se, în cadrul cuvîntării rostite la marea adunare populară din municipiul Ploiești, la sarcinile întregii agriculturi, secretarul general al partidului a spus: „Să facem să crească producția agricolă atât în sectorul vegetal, cât și în cel animal, să sporească producția de produse agroalimentare, atât pentru satisfacerea necesităților de consum, pentru acoperirea cerințelor de materii prime ale industriei, cât și pentru alte necesități ale întregii țări”.

Înscrinduse ca un nou și important moment în viața și activitatea locuitorilor județului Prahova, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu a conturat, încă o dată, permanenta grijă și preocupare a secretarului general al partidului pentru continuă perfecționare și îmbunătățire a activității organelor și organizațiilor de partid, a unităților industriale și agricole, a tuturor colectivelor de muncă, astfel încît acestea să poată transpune cu succes în viață, la înalte cote de calitate, sarcinile economico-sociale ce revin colectivelor în acest cincinal. Pentru oamenii muncii prahoveni întâlnirea cu conducătorul partidului și statului nostru a constituit un nou prilej de a-și exprima dragostea față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, recunoștința profundă pentru tot ceea ce a făcut și face pentru fericirea și bunăstarea întregului popor, pentru înflorirea României socialiste. Aprecierile și indicațiile secretarului general al partidului au găsit un larg ecou în conștiința locuitorilor județului, a oamenilor muncii din întreaga țară, care și-au exprimat hotărîrea de a munci susținut pentru a da viară acestor indicații, de a-și intensifica eforturile pentru realizarea obiectivelor Congresului al XII-lea al P.C.R., a prevederilor actualului cincinal, pentru îndeplinirea Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

ION D. GOIA

„Trebuie să facem în așa fel încît fiecare activitate, din orice sector, să aducă maximum de eficiență economică, ca oamenii muncii — în calitate de proprietari, producători și beneficiari — să-și îndeplinească în cele mai bune condiții rolul de conducători în fiecare unitate, în toate domeniile și pe ansamblu“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Ploiești)

Știința și pacea

Pentru cel ce a avut privilegiul să urmărească dezbaterile simpozionului „Oamenii de știință și pacea”, unul din lucrurile cele mai frapante a fost consistența informare a participanților români și străini, în cele mai delicate aspecte ale vieții internaționale. Cifrele și faptele prezentate de oameni care nu sînt diplomați de meserie referitoare la inarmări, la deturnările cinice de fonduri ce amenință rezolvarea atîtor stări de lucruri grave ale lumii de azi, la multiplele atentate la pacea și dezvoltarea liberă a popoarelor au demonstrat alarmant de convingător cit de necesară și cit de urgentă a devenit implicarea nemijlocită a cercetătorilor și savanților, a tuturor celor ce servesc știința și cultura în lupta pe care forțele progresului o dedică binelui. De fiecare dată, vorbitorii au ținut să mărturisească cu emoție admirația pentru profunzimea analizei pe care președintele Nicolae Ceaușescu o face tendințelor lumii contemporane, pentru valoarea inițiativelor și acțiunilor sale în favoarea împlinirii celor mai ardente deziderate ale omenirii, pentru perspectiva profund umanistă din care conducătorul partidului și statului nostru privește știința și pe toți slujitorii săi.

Savantul de origine română George Emil Palade e din nou printre noi, în aceste zile în care Bucureștii au devenit capitala mondială a științei. Să urmărim o parte din emoționanta sa pledoarie: „Coexistența rău prevestitoare, care menține și chiar cultivă antagonismele, face, spune el, ca bietul porumbel al păcii să tremure practic în fiecare seară, atunci cînd știrile zilei sînt transmise la radio sau la televiziune. Acei istorici ai științei care vor analiza acțiunile noastre de astăzi ar putea ajunge la concluzia că oamenii care au trăit la sfîrșitul secolului al XX-lea au fost niște nebuni ce au dansat pe marginea abisului în sunetele unei muzici învechite. Descoperirile oamenilor de știință nu trebuie să ajungă arme de distrugere. Oamenii de știință trebuie să fie siguri că descoperirile lor vor fi folosite pentru aplicații pașnice, binefăcătoare întregii omeniri”. Mereu tînărul savant, a cărui ținută sportivă este parcă o invitație la trăire pleneră a vieții, mai spune: „Noi toți, indiferent de ceea ce sîntem — oameni politici, oameni de stat, oameni de știință, simpli cetățeni, și indiferent de locul în care trăim în această lume — trebuie să oprim acest curs al escaladării inarmării”, „tre-

buie să nu mai jucăm, unii cu alții, acest șah macabru, deoarece masa la care ne confruntăm poate să se scufunde în mizerie și catastrofă înainte ca jocul să se termine”.

Alt laureat al Premiului Nobel prezent la simpozion este fizicianul sovietic A.M. Prohorov. „Există, arată el, un reproș inutil și nefondat împotriva oamenilor de știință, unii considerînd că realizările lor aduc rău. Este necesar să folosim cuceririle științei și tehnicii numai în favoarea oamenilor. Există foarte mulți factori ce pot influența în bine viața oamenilor pe pămînt. Ar fi naiv și inutil să credem că fără acțiunea oamenilor ar exista în continuare viața. Există însă foarte mulți factori care încă nici măcar n-au fost și poate nici nu pot fi descoperiți. Omenirea trebuie să se pregătească dinainte pentru aceste probleme”.

Fizicianul pakistanez Abdus Salam, al treilea laureat al Premiului Nobel venit la simpozionul de la București, avertizează: „Noi trebuie să luăm în considerare nu numai holocaustul atomic și nuclear, ci și celelalte războaie și chiar conflicte. Organizația Națiunilor Unite trebuie să acționeze ca mișcare nepartizană pentru a deveni arbitru al disputelor omenesti. Așa cum spunea președintele Nicolae Ceaușescu, oamenii de știință ar trebui să conducă mișcarea pentru pace. În felul acesta, președintele ne consideră conducători potențiali a căror voce poate fi auzită mai bine decît a altora. Îi sîntem profund recunoscători pentru această încredere”.

Încheiem aceste cîteva impresii din aula Academiei cu două citate ce vorbesc în egală măsură despre prețuirea de care se bucură în lume conducătorul partidului și statului nostru, ca și despre actualitatea reuniunii „Oamenii de știință și pacea”. Primul este extras din cuvîntul unui participant: „Îmi exprim recunoștința față de acest mare om de stat, față de acest mare luptător pentru om și pentru pace”, iar celălalt din Apele adresat de savanții prezenți la lucrările simpozionului: „Să acționăm acum, cînd nu e prea tîrziu, în acest ceas de mare răspundere pentru destinele omenirii, pentru încetarea cursei inarmărilor, pentru trecerea la dezarmare și în primul rînd la dezarmare nucleară, pentru făurirea unei lumi fără arme și fără războaie, pentru apărarea dreptului fundamental al omului și al popoarelor — dreptul la viață, la pace !”.

DUMITRU AVRAM

Masă oferită de Comitetul Politic Executiv al C. C. al P. C. R.

Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. o oferit, simbatic, o masă cu prilejul împlinirii de către tovarășul Cornel Burtică, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., viceprim-ministru al guvernului, ministrul comerțului exterior și cooperării economice internaționale, a vîrstei de 50 de ani.

În timpul mesei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a felicitat pe tovarășul Cornel Burtică, apreciînd activitatea desfășurată în vederea îndeplinirii sarcinilor încredințate de partid și de stat. Subliniînd importanța obiectivelor puse de Congresul al XII-lea în direcția dezvoltării comerțului exterior și cooperării economice internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că tovarășul Cornel Burtică va acționa cu toată energia și răspunderea pentru a-și îndeplini cu cinstite îndatoririle ce-i revin. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a urat sărbătoritului succes în activitatea viitoare, multă sănătate și fericire.

Tovarășul Cornel Burtică a mulțumit călduros tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru felicitări și cuvintele adresate, precum și Comitetului Politic Executiv pentru masa oferită. Relevînd modul în care s-a format ca activist de partid și de stat, sub îndrumarea directă și cu sprijinul nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu, încă din mișcarea studentească și apoi în diferite funcții de răspundere, sărbătoritul a exprimat recunoștința sa profundă secretarului general al partidului. Tovarășul Cornel Burtică a mulțumit, de asemenea, pentru ajutorul primit, tovarășei Elena Ceaușescu, celorlalți membri ai Comitetului Politic Executiv. El și-a exprimat hotărîrea fermă de a nu precupeți nimic, nici în viitor, pentru a fi la înălțimea răspunderilor încredințate de partid.

Membrii Comitetului Politic Executiv au felicitat călduros pe tovarășul Cornel Burtică și i-au urat succes deplin în muncă și în viață.

Chimia, ramură pivot în cadrul economiei naționale, în dezvoltarea progresului și bunăstării generale

Chimia, ramură pivot în cadrul economiei naționale, a fost în această săptămînă obiectul unei prestigioase intriniri de specialitate: cel de-al II-lea Congres național de chimie, deschis la București sub înaltul patronaj al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie.

Așa cum s-a arătat și în lucrările congresului, prin grija permanentă a partidului nostru și prin aportul decisiv, determinant, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, industria chimică și petrochimică a cunoscut în perioada ultimului deceniu și jumătate o dezvoltare impetuoasă, superioară celorlalte ramuri ale economiei naționale. La ora actuală România ocupă cel de-al zecelea loc în ierarhia mondială în ceea ce privește producția chimică. Astfel, față de o creștere generală a producției industriale, în 1980, de aproape 50 de ori în raport cu cea a anului 1938, producția chimică a țării a crescut de 285 de ori, adică cu un ritm de 5,5 ori mai mare, ultimii 16 ani cunoscînd o adevărată explozie a chimiei românești. Numai în ultimul deceniu au fost puse în funcțiune peste 1.300 de capacități. În ceea ce privește ritmurile medii anuale de creștere, este momentul să notăm că în timp ce pe plan mondial producția chimică a cunoscut oscilații, și ea a coborît de la 12,5 la sută în 1971-1975 la 8,5 la sută în 1980, ritmul anual al celei românești a sporit continuu în această perioadă, de la 15,8 la sută la 17,1 la sută.

În deschiderea lucrărilor a luat cuvîntul tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu care a făcut o profundă analiză a rezultatelor dobîndite în acest larg compartiment de activitate, a fost evidențiat în mod special rolul creației tehnico-științifice românești în dezvoltarea industriei chimice, precum și importanța cercetării fundamentale și aplicative desfășurate în institute și laboratoare de profil. Urmărită cu atenție și viu interes de către cei prezenți și adusă la cunoștința opiniei publice prin intermediul presei, al celorlalte mijloace de informare — cuvîntarea a făcut numeroase referiri la direcțiile de acțiune ale viitorului, la căle și mijloacele cele mai adecvate pentru valorificarea superioară a energiei și resurselor de materii prime, pentru o mai strînsă conlucrare între sectoarele de cercetare, proiectare și in-

ginerie tehnologică, pentru o legătură trairnică, eficientă, a învățămîntului de specialitate cu unitățile de producție și cercetare. A fost subliniat, de asemenea, în largul context al luptei pentru pace, colaborare și înțelegere între popoarele Terrei, rolul științei în promovarea adevărului, a progresului, a înfăptuirii unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră. „Să facem totul pentru

toate compartimentele vieții noastre, începînd cu marile sectoare industriale și sfîrșind cu ambianța noastră familială, aici unde o mie și una de lucruri ne fac traiul nostru mai comod și mai plăcut. Prezența indispensabilă, hotărîtoare, și benefică a produselor industriei chimice poate fi întîlnită în industriile minieră, petrolieră și siderurgică, în industria semiconducătorilor, în construcțiile de ma-

ca descoperirile științei să servească lichidării marilor decalaje dintre țările sărace și țările bogate — a arătat tovarășa Elena Ceaușescu — înlăturării stării de subdezvoltare în care se mai află o mare parte a omenirii”.

Marea dezvoltare a chimiei, a industriei chimice naționale, ar fi fost de neconceput fără îndrumările de principiu, fără recomandările făcute de secretarul general al partidului nostru în cadrul largului schimb de opinii pe care primul bărbat al țării l-a avut în repetate rînduri cu muncitorii, tehnicienii, inginerii, cercetătorii cu toți specialiștii domeniului. Astăzi produsele industriei chimice sînt prezente, practic vorbind, în

șini, în industria electrotehnică, în construcțiile navale, în toate marile sectoare ale construcției de mașini. Nelipsită se dovedește chimia în industria mobilei, a îmbrăcămîntei și încălțămîntei, și evident în cea a medicamentelor. Nu putem de asemenea concepe o agricultură modernă fără îngrășăminte chimice, fungicide, pesticide, fără vitamine și medicamente în zootehnie.

La temelie acestor mari înfăptuiri se află fără îndoială cercetarea fundamentală și aplicativă, gîndul și osîrdia specialiștilor din laboratoarele de cercetare, zilele și nopțile albe în care s-a lucrat pentru descifrarea tainelor naturii, pentru descoperirea unor noi substanțe sau

pentru finalizarea unor importante teme de cercetare; domeniu vast și de maximă importanță, organizat pe baza unor concepții moderne prin grija și sub directa îndrumare a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, personalitate proeminentă a lumii științifice contemporane, care a promovat în cadrul tuturor unităților Institutului Central de Chimie o cercetare temerară, creatoare, în concordanță cu necesitățile curente și de perspectivă ale producției. Vom aminti în rîndurile care urmează cîteva din aceste prestigioase realizări. Vom cita în primul rînd tehnologia de obținere a cauciucului polizoprenic, tehnologie de mare valoare economică și științifică, elaborată de un colectiv condus de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, tehnologia de obținere a poliesterilor pentru spume poliuretaniice, tehnologiile de hidrorafinare a petrolului și motorinei. Cunoscute în întreaga lume sînt rezultatele obținute de chimiștii noștri în extinderea proceselor de polimerizare prin cataliză cu catalizatori superactivi, trecerea la cataliza enzimatică și dezvoltarea proceselor unitare intensive în domeniul fracționării și purificării, la nivelul cerințelor impuse de procesele de polimerizare și sinterizare a reactivilor de înaltă puritate destinați aviației, electronicii etc.

Legată indisolubil de interesele economiei naționale, de dezvoltarea generală a patriei socialiste, industria chimică — precizează documentele congresului —, este pe cale de a trece la o nouă etapă de dezvoltare, caracterizată prin realizarea unei structuri moderne a producției, iar aceasta cu precădere în sectoarele care asigură o valorificare superioară a materiilor prime potrivit progresului tehnico-științific contemporan.

Importanța chimiei în cadrul economiei naționale apare evidentă chiar dacă avem în vedere numai faptul că această viguroasă ramură trebuie să asigure, pînă în 1985, 99 la sută din necesarul de fibre și fire sintetice, 90 la sută din coloranți, cel puțin 92 la sută din cauciucul sintetic, 98 la sută din anvelope, precum și acoperirea totală a necesarului de îngrășăminte chimice, lacuri și vopsele. Un program mareț, care reclamă multă putere de muncă, talent, dăruire de sine, dar care a fost elaborat în strictă concordanță cu posibilitățile și resursele materiale și umane de care dispunem. „Sînt încredințată, a arătat tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu în încheierea cuvîntării, că oamenii de știință și cercetătorii din România — sînd cu înalt devotament cauza socialismului în patria noastră — vor milita cu toate energiile și forțele lor creatoare pentru înfăptuirea neabătută a politicii partidului și statului nostru — politică ce corespunde în cel mai înalt grad intereselor și aspirațiilor poporului român de progres și bunăstare, de independență, colaborare și pace”.

LIVIU MAIOR

O premieră tehnică românească își adjudecă un prestigiu european

O jumătate de oră cu pumnii strinși

Evenimentul ar putea fi consemnat pe tonul exact și sec al unei știri, într-o singură frază curgând în josul unei fotografii, drept explicație: „Luni, 7 septembrie 1981, la noua hală de mecano-sudură grea din cadrul I.M.G.B., întreprinderea de construcții speciale industriale și montaj (I.C.S.I.M.) București a încheiat lucrările de ansamblare a podului rulant de 600 t. — premieră pe țară și poate chiar pe plan european în ceea ce privește (luată la laltă) gabaritul, înălțimea la care a fost ridicat și soluțiile ingenios-practice de montare”. Pentru cei care au săvârșit și desăvârșit această lucrare, peste puterile lor pândind, cele câteva rinduri ar fi îndeajuns ca să le reinvie acel capăt de zi dintru început de săptămână, când privirile păreau a sprijini urcușul interminabil al colosului de 100 de tone, când încordarea până la țipăt a cablurilor de oțel o simțeau aieva trecându-le prin brațe, până în pumnii înceștați dureros; cele câteva rinduri ar fi îndeajuns ca să retrăiască și descătușarea neașteptat venită, ca o „Odă a bucuriei” rostită șantiereste, prin chiote și ghionturi și căști trinitate de pământ, atunci când roțile „căruciorului”-gigant se așterneau milimetric pe șinele incrementate la 35 de metri înălțime...

Dar ce li va spune o asemenea informație neutră cititorului obișnuit zilnic să afle despre o premieră sau alta, în toate domeniile, despre o performanță una mai spectaculoasă decât alta? Iși va inchipui el căderea obsedantă a secundelor în acea jumătate de oră lungă cit un drum spre desăvârșire și bucuria aceea întreagă pe care trebuie neapărat s-o simți ca să o numești, în adîncul ei înțeles, **conștiință muncitorească**? Despre toate acestea tre-

buie să mărturisească, pe măsura prețurii și înțelegerii sale, reporterul, martor al unui eveniment într-adevăr impresionant nu numai în istoria a două întreprinderi, nu doar din punct de vedere al performanțelor tehnice, oricât de uimitoare ar fi, ci înțelegând dintr-o dată că acea conștiință muncitorească despre care vorbeam și despre care ades vorbim, există dincolo de cuvinte și că în ea se încordează puterea oamenilor ce știu să schimbe-n bucurie greu și frumosul muncii lor.

Și-apoi i-a fost foarte ușor reporterului

să-și umple câteva pagini de carnet, neașteptată dorința tuturor de a spune, de a completa cite ceva — montori, electricieni, director de întreprindere, maiștri, ingineri, oameni pe care nu-i poți suspecta că s-au obișnuit a da interviuri — chemându-se unul pe altul, prezentându-se și vorbind chiar despre ei înșiși, nu cu falsă modestie, ci cu mindria justificată, și aspru cucerită prin ceea ce tocmai au înfăptuit. Ciurea Ștefan îmi explică, firesc, că dînsul este maistrul specialist principal în montaje, că are în subordine echipe una și una, tot oameni cu experiență pentru care nu mai există secrete în materie de poduri rulante; dar, vedeți dumneavoastră, podul ăsta de 800 a fost o noutate chiar pentru noi. Nu spune „greutate”, ci „noutate”, vrea să înțeleg că nu s-au speriat ei de atita lucru, biruindu-l cu gândul și îndemnarea lor, îmi zîmbește prietenește ca și cînd, luînd parte la acea înălțare, aș fi fost primit în rîndurile lor. Îmi dătează — și mi se uită peste umăr în carnet, vrînd să se convingă dacă scriu — numele șefului de echipă Ionescu Dan Constantin și ale montorilor Irina Vasile, și Paraschiv Florea, și Mindruță Nicolae, și Marcu Ion, și Mocanu Sava, și... și... Să nu-i uit pe electricieni, nu cumva să nu pomenesc de macaragi... Îi cunosc pe toți, mă simt bine, cînd văd că nu plec cu mașina care mă adusese mă iau sub oblăduirea lor, îmi explică asemenea unui neinițiat ce mă aflam în ce a constatat ingeniozitatea montării „cărucioarelor” fără a îndepărta acoperișul halei, doar printr-o fereastră exterioră, s-a economisit astfel aproape un milion, mă lămuresc și de faptul că lucrarea este un unicat pentru că, din cite se știe, un pod de un asemenea gabarit nu s-a mai montat la această înălțime mare de 35 de metri, doar în Suedia — zice cineva — ar mai fi unul ca al nostru, tip „Portic”, atît doar că este montat la sol, ceea ce, vezi bine, nu înseamnă chiar același lucru.

Plec într-un tirziu cu inginerul-șef Stelian Popescu și cu Mihai Tătaru, directorul Grupului 2 șantier I.C.S.I.M., primul se codește un timp și în cele din urmă îmi mărturisește că a fost coleg de școală cu — acum — colegul meu de redacție Mihai Pelin, asta chiar ne împrietenește cu totul, Mihai Tătaru îmi povestește cum dumnealui, ca director, dă audiențe luîndu-l pe om de umăr și conducîndu-l o bucată de drum, prin șantier, și că dacă vrei să faci și să-ți iasă ceva temeinic într-o întreprindere, oricare ar fi ea, trebuie să știi foarte clar, de la început, unde vrei să ajungi, și tot de la început e nevoie să-ți cunoști oamenii, apropiindu-te cu înțelegere și considerație de ei. Cobor din mașina pe care mi-au pus-o la dispoziție noii mei tovarăși, cu sentimentul că am participat și eu la o însemnată lucrare și că mă întorc obosit, dar mulțumit, acasă.

CORNELIU MERLĂU

Sublinieri

„N-avem voie să lucrăm prost, să dăm rebuturi, pierde nația!”

Ori de câte ori în forul public ca și în cel propriu, interior, este invocat patriotismul, gîndul meu — nu sînt deloc cuvinte mari — se îndreaptă către popor pe care unul din neuitații tribuni de la 1948, Simion Bărnuțiu, îi îndemna pe tovarășii săi de generație — și nu numai pe ei — să-l urmeze, spre a nu rătăci, către poporul care pentru Alexandru Vlahuță, rapsodul „României pitorești”, era „podoaba cea mai aleasă și mai mindră între podoabele țării”.

Dar evocîndu-i și invocîndu-i pe cei care „au făcut totul” — cum spunea cu demult tovarășul Nicolae Ceaușescu — pentru făurirea poporului român, a națiunii române, să nu uităm, cum același bărbat de seamă al istoriei noastre ne-a chemat că: „Avem înalta datorie să dezvoltăm statul nostru socialist, să asigurăm un viitor demn, liber, comunist, națiunii noastre”.

Fără îndoială, în aceasta constă misiunea patriotică a generațiilor de azi, a celor care au făcut revoluția și care au a-i dezvoltat multilateral principala ei cucerire — societatea socialistă — și a o propulsa în comunism. Tocmai de aceea, în mintea mea poporul îmi apare nu ca o entitate generală, ci ca o înmilionită expresie de oameni reali exemplari, de patrioți, care deși au nu o dată de invins greutăți, care nu sînt lipsiți de tot felul de griji personale, nu precupețesc niciodată eforturile de dăruire pentru împlinirea misiunii lor patriotic-revoluționare. Gîndurile și sentimentele acestor patrioți ai faptelor se cristalizează adesea în cuvinte memorabile, ivite spontan, din trăirea de fiecare zi. Numele lor se uită sau rămîn în carnetul de reporter, cuvintele însă continuă să încerce faptele de semnificații vii, precum pămîntul rădăcinile pomilor de soi spre a putea prinde viața mereu în alt sol.

Și pentru a scoate la lumină această încărcătură fertilă să amintesc din aceste cuvinte memorabile. Un secretar de partid de la I.R.E.M.O.A.S., din București obișnuia să spună — și nu de la tribuna sedințelor — ci în discuțiile firești, cu oamenii: „N-avem voie să lucrăm prost, să dăm rebuturi, pierde nația!” Lucrurile care se fac la această oarecum nouă dar de pe acum vestită întreprindere sînt toate ale casei, repere unorii de numai citiva lei ca valoare. Rebutarea unui simplu detaliu capătă însă proporțiile unei șarje de oțel eșuate la un mare cuptor. Prezentîndu-ne rezultatele obținute de stațiunea de cercetări agricole de la Perieni, de lângă Birlad, profilată pe îmbunătățirea condițiilor de lucrare și fertilizare a solului, directorul acesteia conchidea: „Atitudinea față de pămînt, ca mijloc de producție — cel mai important în fapt — e o dovadă de patriotism fiindcă numai un bun patriot știe să-i pună în valoare virtuțile”. Într-o pauză a galei finale a filmului de amatori din cadrul etapei republicane a Festivalului național „Cîntarea României”, realizatorul unei incisive anchete asupra desfășurării campaniei de recoltare din toamnă anul trecut în comuna Valu lui Traian — Constanța, altfel profesor de meserie, îmi mărturisea: „Unii șefi locali îmi spun să-mi schimb stilul de a face film, eu însă le-am replicat că nu mi-l voi schimba pînă nu, și-l vor abandona ei pe cel de a munci prost”. Tot un profesor, din Stulpicani Bucovinei, și tot realizatorul unui poem scenic, veritabil ritual patriotic, afirma cu un îndreptățit și organic patetism în versurile sale: „În țara cu cea mai multă istorie / Pe suflet de locuitor / Noi nu improvizăm, durăm!”

Da, tocmai această conștiință a duratol operei pe care o înfăptuim astăzi, — o Românie mai prosperă, mai demnă și mai dreaptă cu toți fiii săi — fără deosebire de naționalitate — e înțelesul adînc și traic al dragostei noastre de țară care nu se poate manifesta altfel decît printr-un spirit patriotic responsabil. Să fie exponentul unui asemenea unanim spirit patriotic responsabil, pentru poezul de azi, ca și pentru înaintașii săi intru „a patriei cînstire”, nu numai că nu e anacronic și străin de arta sa, dar și obligatoriu, vital, egal cu a respira.

NICULAE STOIAN

Costum popular din Banat, com. Bozovici

Reclamați-mă, tovarăși, dar semnați!

Nu cred că greșesc, nu pot să cred că greșesc și nici nu-mi inchipui ce fel de argumente mi-ar putea furniza cineva ca să-mi demonstreze că greșesc cînd spun că „povestea” cu reclamațiile în ipostaza de **anonime** mai ales, constituie una din cele mai jalnice, din cele mai nefericite și mai primitive forme de manifestare a unei așa-zise conștiințe sociale și civice. Nimic, în împrejurarea adusă de mine în discuție, nu are de a face cu conștiința unel vertebrate moral, nu are de-a face cu civismul și în nici un caz cu atitudinea politică activă și demnă.

— Domnule, îmi spunea cineva, dacă ai ști dumneata cite nu s-au aflat pe calea asta a anonimelor, pe care o condamnă dumneata, cite matrapazlicuri, cite nedreptăți, cite abuzuri, cite istorii la care nici cu gîndul nu gîndești, dacă ai ști, n-ai mai fi atît de vehement ba ai fi chiar înțelegător.

Se poate și nu numai se poate, așa și este, multe, foarte multe nereguli așa au fost scoase la lumină, pe calea anonimelor, cunosc și eu foarte bine citeva cazuri cu adevărat flagrante pentru societatea noastră care au devenit publice și au fost eradicate pornindu-se de la o simplă anonimă.

Ce înseamnă însă a accepta discuția pornind de la un asemenea argument care practic, ca să zic așa, nu poate fi respins? Înseamnă a acredita și chiar a teoretiza o cale care presupune lipsa atitudinii deschis civice, lipsa coloanei vertebrale a cetățeanului care nu poate trece oricum prin societate și care are curajul să spună cînstit și tare ce crede și să nu-l lase pe tovarășul său să greșească din ignorare, poate, sau din rea-credință, sau din cauza complexului de împrejuriări favorizatoare ale cameleonismului, parvenirii pe căi necinstite, lipsei de răspundere, disprețuirii democrației și principiilor morale elementare, etc. etc. Înseamnă a-l îndemna pe om să creadă că e mai ușor, la noi, să arăți adevărul realității, din spatele anonimului capabil, chipurile, să te

pună la adăpost de cine știe ce represiuni ale celui denunțat astfel. Înseamnă să acreditezi sentimentul că poți să faci și rău, ascuns de orice răspundere, denigrînd în dreapta și în stînga, inventînd, punînd în seama tovarășilor tăi iarăși ce cu gîndul nu gîndești. Sigur, e greu de stăvilit, acum și dintr-o dată epidemia asta de anonime care sufocă, pur și simplu, serviciul întregi și care are și „partea ei bună”, adică un procent dintre aceste anonime are o bază reală și ajută, dacă se poate spune așa. Dar eu nu voi putea

Opinia unui alegător

să cred că un om e cu adevărat demn numai în cazul în care „semnează anonim”, vorba lui Caragiale. Nu vreau să se creadă la noi, că nu e „consult” să spui pe față ce crezi, nu vreau să accept că vorbind despre etică și echitate și despre conștiința comunistă atunci cînd e cazul să le dovedești semnezi, cum eram eu odată reclamat, am mai povestit, „Un grup de țărani comunisti cinstiți” sau „În numele unui grup de tovarăși care vor binele” și urmau fantasmagoriile, după care la semnătură apărea același „Un grup de tovarăși” și anonima scrisă cu mina stîngă — fiindcă a apărut și aici, profesionalizarea anonimului agresiv. Am cunoscut foarte bine, eu însumi, un asemenea personaj care semna „Un grup de tovarăși”, era un tînăr — asta e culmea — un nepuțincios altfel, un veleitar mărunt, care și-ar fi reclamat și porcul din curte într-o vreme, pentru că porcul se îngrișa iar el nu se știe ce dracu avea și orice minca slăbea văzînd cu ochii. Mi-a și spus: „Domnule, de frica bolii am ajuns să urăsc și porcul din curte cînd îl văd cu ce poită mîncîncă, l-aș tăia chiar acum, dacă nu mi-ar părea rău că pînă la crăciun ar mai pune ceva pe el și de... porcul gras e mai bun decît ăla slab” — Așa e, am zis și eu, uitîndu-mă la el cum se scofîlcise, și gîn-

dîndu-mă că dacă s-ar îngrișa poate că și el s-ar mai îmbuna. Pentru că pe el nu principiile nu-l lăsau să doarmă, nu nedreptatea, nu neadevărul, nu cînstea batjocorită, ci ideea că altceiva decît el „s-a ridicat mai repede”. Odată mi-a spus: „Domnule, a murit și Costică, a dat Dumnezeu, și răsuflase ușurat. Cit l-am reclamat, domnule, și pe ăsta și nu i-au făcut nimic, nu se lîpea reclamația de el cu dat dracului”. Acum se liniștise, ce nu putuse face el cu anonimele, făcuse Dumnezeu. Nu e nici o glumă, moli-ma asta a anonimelor ascunde și o carentă de conștiință socială, ascunde grave vicii morale, ascunde și o anume neîncredere în posibilitatea societății de a evita reacția agresivă a vrăunii cadru căruia i s-a spus adevărul în față. Pentru că au fost și cazuri cînd un om cînstit a ajuns pur și simplu pe drumuri vroind, cu orice preț, să aplice cînstit și devotat și revoluționar principiile moralei comuniste în colectivul din care făcea parte. Am cunoscut chiar un activist de partid, organizator de partid, ce era mai demult, într-un mare I.A.S. care dorînd să desunțe, pe față, matrapazlicurile directorului, a ajuns în situația nu numai de a rămîne pe drumuri dar și de a fi exclus din partid și pînă la urmă a sfîrșit ca alienat într-un spital, pentru că la citva timp după tragicalul lui sfîrșit adevărul să iasă la lumină. Dar bietul om nici erou post mortem n-a mai reușit să fie. Deci nu exclud nici asemenea cazuri și ele sînt cunoscute. Dar pentru mine important este să ajungem să spunem tot ce credem deschis și să uităm jalnica semnătură „un grup de tovarăși cinstiți care spun numai adevărul”.

Un prieten ajunsese cu ani în urmă să-și aștepte anonimele cu precizie matematică. Ori de cite ori făcea o vizită la casa lui părintească, la întoarcere venea și anonima iar el tăbăcit bine de cite putuse să indure ca să se disculpe mă ruga, pe jumătate serios, pe jumătate glumînd: Dragă, lucrezi la gazetă, ajută-mă, dragă, să public și eu numai un rînd cu semnătură, bineînțeles. Un singur rînd, atît: Reclamați-mă, tovarăși, dar semnați!

DINU SĂRARU

Finul - o afacere ?

- Tovarășe Nicolae Buzilă, sinteti inginer agronom si va ocupați în cadrul Direcției agricole a județului Sibiu cu baza furajeră. Județul Sibiu este, după cum bine se știe, renumit în creșterea animalelor. Este si un mare producător si furnizor de furaje. Cum este considerat anul 1981 din acest punct de vedere ?

- Bun. Dar trebuie, de mare urgență, de lămurit foarte multe lucruri si de rezolvat o multime de probleme de maximă importanță pentru bunul mers, pe mai departe, al zootehniei. Si multe dintre măsuri se impun a fi luate chiar din anul acesta. Fără nici un fel de amănare.

- Care-s acelea ?
- Asa cum arata secretarul general al partidului, la recenta Consfătuire de lucru cu lucrătorii din agricultură, trebuie să ne gândim si la acțiunile cu toate mijloacele posibile, pentru a face, de acum înainte, o agricultură eficientă din toate punctele de vedere. Producerea si pregătirea furajului, elementul de bază pentru zootehnie, trebuie să dea foarte mult de gândit si trebuie privite cu toată seriozitatea. Ei, si la aceste capitole sint încă foarte multe de făcut. E necesar să existe o relație perfectă si un echilibru bine stabilit între creșterea animalelor si fabricarea, să spunem așa, a furajelor. Altfel nu se poate.

- Am auzit că în foarte multe locuri din județ oamenii au renunțat la creșterea animalelor si au rămas să producă doar fin. Au apărut, în timp, negustori si afaceri cu fin. Așa-i ?

- Da. Cu părere de rău trebuie să spunem că așa stau lucrurile. Sint foarte multe locuri în care populația a renunțat la creșterea animalelor si în momentul de față în respectivele zone se produce si se vinde doar fin. Si se pare că, în continuare, cifra este în creștere. În ciuda faptului că s-au mărit prețurile la achizițiile de carne, multi - dacă nu foarte multi - produc fin si nu se mai produce carne, brinză, lapte si lână.

- Dar cine cumpără acest fin ?
- Cei care ar trebui si ei, la rândul lor, să producă. Este vorba despre foarte multe I.A.S.-uri si C.A.P.-uri din alte zone din țară. Este, dacă dorim să facem o comparație, ca si în fabula aceea cu greierele si furnica. Vara, în multe unități agricole de stat, cei care ar trebui să aibă grijă si să răspundă de producerea furajelor de volum, spun că sint prinși cu alte munci. Iarna, în schimb, când nu mai au ce da de mâncare la animale încep să alerge

după furaje. Si atunci unde se duc ? În zonele noastre de munte, în special în cele necooperativizate. Din acel moment începe o adevărată lăcomie a finului. Stiti cu cit a ajuns să fie cumpărat un kilogram de fin în primăvară ? Chiar si cu trei lei. Vă dați seama : trei lei pe un kilogram de fin. Este o sumă enormă, la care se mai adaugă si banii dați pe manipulare si transport. Rezultatul ? Se creează un dezechilibru. Si practica va continua si în viitor dacă nu vor fi aspru pedepsiți cei care nu-si vor produce cele necesare, adică furaje, încă din timpul verii. Cind această practică nu va mai exista, cind si la cimpie se vor produce suficiente furaje pentru animale, vă dați seama ce se va întâmpla cu cei care în momentul de față produc. Ei nu vor mai avea cui să-l vîndă si se vor apuca vrînd-nevrînd să crească din nou animale. Si,

latie directă între om, mașină si animal. Forța de muncă în producerea finului, la ora actuală, a devenit deficitară si foarte scumpă. Numai mașina poate rezolva aceste probleme. Obținerea finului de pe un hectar de teren, într-o vară, știind că se fac două-trei coase, costă peste o mie de lei. Este foarte scump.

- A apărut si o așa-numită transhumanță a cosasilor ?

- Da. Si nu este o soluție. Am să vă explic, în câteva cuvinte, de ce. Oamenii care vin si sint tocmiți cu ziua la cosit, din alte zone, nu sint direct interesați de calitatea lucrărilor. Nu există un echivalent corect între munca prestată si banii primiți. Aici trebuie să intervină serviciile mașinilor. Pentru suprafețele mari, mașinile aduse din import sint insuficiente si nu există pentru ele piese de schimb. Apoi, utilajele proprii, C.A.F. se

Două întrebări privind ceașca noastră cu lapte

cum spunea secretarul general al partidului, în momentul de față specialistii sint cei care trebuie în mod concret să se ocupe de producerea hranei pentru animale - specifică si caracteristică zonelor respective.

- Desigur, cele ce ne-ați spus sint lucruri de mare importanță si care ar trebui să dea foarte mult de gândit. Dar să revenim la zona Sibiului. Ce măsuri se impun de primă urgență ?

- În primul rînd va fi necesar să se tină seama si de experiența, s-o numim așa, populară. Este vorba de acele constatări care s-au păstrat din generație în generație. Nu trebuie să ne lăudăm cu niste noutăți pe care le aplicăm si care nu dau rezultate. Spre exemplu la munte nu are ce căuta lucerna. În urmă cu cîteva ani dădea rezultate foarte bune si cultura de ranită si varză furajeră. Din motive fără justificare s-a renunțat la aceste culturi. Bune rezultate dau si culturile succesive de lolium. Legat de structura solului, ca preocupare imediată e necesar să se pună un mai mare accent pe ameliorarea terenurilor acide. Apoi, sint multe unități economice care nu au repartizate, în arabil, suprafețe suficiente pentru necesarul bazei furajere. Si apoi să aducem în discuție elementul cel mai important : forța de muncă. Există o re-

defectează repede. Pentru terenurile montane motocosoarele „Carpatina“ produse de Metalurgia-București sint ca si inexistente. Sint foarte puține. Dacă cineva doareste să-si procure o astfel de cositoare trebuie să se înscrie cu un an înainte. Apoi trebuie să aștepte aprobarea. Așa că multi se lasă păgubasi ca să si-o mai cumpere. Din cauza mașinilor, din cauza forței de muncă apare un alt aspect : sint multe unități care nu se încadrează în perioada optimă de recoltare a furajelor. Fiindcă nu trebuie să uităm că și aici este vorba tot de o campanie. O campanie a faptului. O coasă pe vară reprezintă de fapt treizeci la sută din întreaga producție. Traducind în cifre, aceasta reprezintă hrana a mii si mii de animale. Si ar mai trebui spus ceva. În majoritatea unităților agricole se face multă risipă de îngrășăminte naturale. Cu alte cuvinte, ele nu sint colectate.

- În încheiere ce ne-ați mai putea spune ?

- Amintind cuvintele secretarului general al partidului, trebuie să ținem cont că o revoluție în agricultură se face în toate ramurile, în toate elementele componente. Omul este cel care o declanșează în totalitate. Revenind la discuția noastră, finul reprezintă hrana animalelor. Animalele reprezintă hrana noastră.

Dispar bivolițele ?

- Tovarășe Mircea Tăuceanu, sinteti medic veterinar în Direcția agricolă din județul Sibiu. Spuneți-ne, în județul dumneavoastră bivolițele sint sau nu pe cale de dispariție ?

- Este o întrebare foarte delicată. Nu știu dacă Sibiul a fost considerat, sau nu, un județ cu tradiție în ceea ce privește creșterea bivolițelor. Dar un singur lucru este clar ca lumina zilei. Numărul lor este în mare scădere. În momentul de față mai există doar o treime din efectivul care era în urmă cu cîteva ani, în ciuda faptului că un kilogram de lapte de bivoliță se vinde de trei ori mai scump decît un kilogram de lapte de vacă.

- Atunci, care-i explicația ?

- Ele nu sint niste animale pretențioase în furajare si în exploatare. Dar sint deosebit de pretențioase pînă la vîrsta de un an. Din acest motiv, majoritatea unităților nici nu vor să aibă de bivolițe. Ele se întilnesc numai pe la gospodari care au moștenit din tată-n fiu, să spunem așa, o anumită dexteritate în creșterea bivolițelor. Si cum vă spuneam, ele sint capricioase numai pînă la vîrsta de un an. Apoi ele sint mult mai rezistente, din toate punctele de vedere, decît vacile. În multe locuri ele sint folosite si ca animale de muncă. Sint si foarte rezistente la boli. Cu alte cuvinte sint animale foarte rentabile din toate punctele de vedere.

- Atunci de ce s-a renunțat așa de ușor la ele ?

- Fiindcă oamenii care se pricepeau la așa ceva au îmbrățișat alte meserii. Odată cu ei au dispărut si bivolițele. În zonă sint doar două-trei unități care mai au bivolițe. Numai așa ca să nu le uităm. În rest, ele se găsesc în gospodăriile personale. Si ar mai fi o explicație: ele nasc la un an si trei-patru luni.

- Ce ați recomanda ?

- Să nu uităm bivolițele. Trebuie să reintre în drepturi si această rasă. Fiindcă laptele de bivoliță este foarte căutat, este foarte scump si foarte gras. Si ca să avem din nou bivolițe trebuie, în primul rînd, să pregătim si să formăm oameni care să le crească.

Numai așa nu vor dispărea.

SORIN POSTOLACHE

Toamnă la Aluniș

Primarul comunei Aluniș ? Întreb si mi se răspunde „În capătul satului, acasă, cred că e în concediu“. Așadar, iată-mă în fața unei case modeste, cu flori multe si frumoase, cu trandafiri urcători si un zgomot de gater undeva mai prin spate. Bănuiesc că se găsește cineva prin împrejurime si mă apropiu. Se opreste din lucru „circular“ si află că omul inconșurat de butaci si rumeguș este chiar primarul. Obosit dar binevoitor, infirmă în formația că ar fi în concediu dar cum „azi e duminică imi fac treburile în gospodărie. Mi-am scos cartofii din pămînt, l-am aranjat în pivniță, iar acum pregătesc lemnele pentru iarnă“. Se scuza cîteva minute, timp în care sotia primarului, Elena Pirvu, pune cîte ceva pe masă (iarăsi un obicei fără de care tărânu nu se simte în apele lui, fiindindu-l chiar, dacă nu-i guști bucatele, casei), zîmbeste si ne îmbește să luăm loc într-o cameră atît de curată si de primitoare încît ti se face dor de leagănul copilăriei. Lîngă scară stă de strajă un lămii cu peste 100 de fructe.

Cu cîteva ore mai înainte, intrasem într-o pivniță cu girlici cum se spune prin Oltenia, unde văzusem un grup de oameni ieșind cu găleți si coșuri pline cu brinză. Ce se întâmpla, de fapt ? Ciobanul venise cu brinză strînsă peste vară si o împărțea celor care îi incredintaseră spre îngrijire oile. Pentru cîte oi ati luat 20 de kilograme de brinză ? l-am întrebă pe omul cu un coș de brinză. „Pentru cinci oi. E o telemea de-ți pică limba după ce-o măninci“. Ride si pleacă. În caietele de evidență sint trecute cantitățile de brinză livrate crescătorilor de animale. Îi lăsasem pe ciobani si crescători în tihna mirosului de telemea si iată-mă acum în fața primarului Ion Pirvu, de la care speram să află amănunte despre Aluniș, comună cu peste 1500 de familii si 5000 de suflete. „Un primar trebuie să cunoască oamenii cu care lucrează, să știe al cui este fiecare, cu cine s-a însurat sau măritat, dacă e harnic, dacă îi place adevărul, dacă are copii“.

- Trăind într-o zonă muntoasă, deci într-o zonă necooperativizată, cu păsuni ce se întind pe suprafețe imense, cu livezi de sute de hectare, aproape de Ploiești si Plopeni, există pericolul lipsei forței de muncă ?

- Oamenii noștri sint foarte gospodari. Dacă ati văzut, azi, desi e duminică toti sint la strîns fin sau fructe. Există la Aluniș foarte multi crescători de animale. Să amintesc numai cîteva : Anghel C. Gheorghe, cioban de meserie, cu peste 100 de oi, Lungeanu Ana cu 15 taurine, mă duce gîndul si spre Enescu B. Nicolae, sau Anghel Alexandru, mai bine zis sotia lui care duce circa la toate animalele din gospodărie, el fiind meseriaș la oraș.

Numele celor harnici si gospodari ar fi putut continua dacă primarul nu ar fi avut o îngrîșorare. Este vorba despre casa si „Cu cositul e o mare încurcătură. Ar fi bine dacă s-ar extinde motocosoarele cu brazdă îngustă pentru zonele de deal si

munte, mecanizînd cît de cît cositul. Terenul fiind foarte denivelat iar livezile clasice cu rînduri înguste, nu pot intra la cosit decît oamenii.

- Cine sint cosarii ?

- Mai ales femeile. Formează brigăzi. Bărbații, cam 99 la sută lucrează în întreprinderile din Ploiești si Plopeni. Dar, as avea si eu o întrebare. Ce ne facem cu urșii si mistreții ? Ne-au distrus culturile de porumb, cartofii si chiar păsuni. Nu mai vorbesc de livezi. Au ajuns pînă lîngă casele oamenilor. Știți ceva ? Anul trecut am mers din casă în casă si l-am întrebă ce cultivă pe loturi, dar anul ăsta nu mai au curaj. Dacă tot nu are nici un folos după urma muncii, omul...

- N-ați discutat cu nimeni această problemă ?

- Ba bine că nu. Însă nimeni nu mă aude. Mi se spune că e vorba de echilibrul naturii. Nici noi nu sintem împotriva echilibrului dar să fim ajutați într-un fel. Oamenii vin la mine. Eu ce să fac ?

- Dar turmele de oi au fost atacate ?

- Mi se face milă cînd mă gîndesc la cei 11 (!) miei ruți într-o singură noapte de un urs. Măcar de l-ar fi mîncat.

- Sigur, fiind mari crescători de animale, aveți de livrat către stat o anumită cantitate de carne, de brinză.

- Pînă la 29 iunie noi am livrat întreaga cantitate de brinză cu care ne angajasem către stat, adică trei tone. Pînă la sfîrșitul anului vom livra 120 tone de carne.

- Si fin ?
- Cu finul anul acesta stăm mai prost. 50 la sută din recoltă e compromisă din cauza secetei. Anul trecut am livrat 1020 de tone.

Trecînd prin centrul comunei mi-am atras atenția clădirile-scoală. Mai sint cîteva zile pînă la începerea noului an școlar si lată că totul e gata pregătit.

- Cei peste 1020 de elevi ai Alunișului învătă în cele trei școli. Avem o filială de mecanică si două de liceu agroindustrial, unde activează 47 de cadre didactice, dintre care cam 70 la sută sint navetiști.

- Sinteti primar din 1974. Care e cea mai frumoasă realizare a dumneavoastră, tovarășe Ion Pirvu ? Sau urmează s-o realizați ?

- Noi am realizat împreună multe lucruri, dar Sîna model de la Dumbrăvioara (muntele Bumbacu) este cea mai frumoasă realizare. Am ridicat-o în 9 (nouă) zile, din birne, cu apă potabilă, cu igheaburi în trepte si e folosită pentru prepararea laptelui de oaie. Apoi, vrem să ridicăm un monument al fiilor satului. La anul vom stabili contribuția fiecăruia.

Căzuse înserarea. Sus, pe dealuri, se aprinseseră cîteva focuri.

- În stația de autobuz lume multă. Se întorceau la lucru cei care duminica vin mereu să-si ajute părinții la strînsul finului, al fructelor sau pentru a sta, pur si simplu, de vorbă cu mama.

IOANA PROCA

Neodihna unui sat

Mașina pare că înoată printr-o mare de porumb. Motorul gîfite, drumeagul îi pune la încercare puterea. Nu se știe cît vom mai colinda cîmpul Putineului, comună a Teleormanului, în căutarea președintei de C.A.P., Ștefania Ionescu. Și în urmă cu cîteva luni, cind am cunoscut-o de fapt, am tot umblat după ea, femeia asta fiind ca argintul viu. Discuția, pe atunci, am purtat-o într-o „pauză“ de arie, din mersul mașinii, adică.

O întilnim, în sfîrșit, pe Ștefania Ionescu. Sigur că era prăfuită, din cap pînă-n picioare, dar asta n-avea importanță. Pînă-n miezul nopții se vor mai așeza peste ea si alte straturi de praf - neodihna devenind, spune, starea de fapt a întregului sat. Tot omul este acum pe cîmp ! O spune cu siguranță, ea însăși dăduse roată cîmpului, lucrurile erau pornite bine, așa încît ea îndemna acum spre zootehnie, pe unde încă nu apucase să treacă. Zootehnia, ne mărturiseste, rămîne marea ei dragoste. O spune cu glas șoptit, ca și cînd n-ar ști atita lume că acolo, la C.A.P. Putineiu, poți vedea cele mai frumoase vaci din județ, că acolo se înregistrează cea mai mare producție de lapte - 4300 kg lapte pe cap de vacă furajată. Sigur că și de celelalte sectoare se preocupă, o președintă de C.A.P. nu poate să lase vreunul în voia soartei, mai ales că la C.A.P. Putineiu, de vreo cîteva ani, se lucrează din plin cu prețul de cost, noul mecanism economic - spun țărani - merge la ei ca ceasul.

În sfîrșit discuția noastră nu putea să ocolească problema răspunderii unei femei de răspundere, ea, Ștefania Ionescu, fiind pe lîngă președintă C.A.P. și membră a Consiliului de Stat și deputată în M.A.N., deputată județeană, vicepreședintă a U.N.C.A.P. Iar mai de curînd poartă răspunderea titlului de Erou al Muncii Socialiste - pe care l-a primit cu ocazia celei de-a 60-a aniversări a partidului. (C.A.P. Putineiu deține acest titlu de 4 ani, după cum deține si distincția de prestigiu „Meritul Agricol clasa I“ pentru producțiile de porumb si lapte.)

În mare problemele sociale - cele chele - au fost rostuite. De pildă, multe dintre femei au bărbați cu cîștig bun. Nu prea mai veneau la lucru. Motivau că nu aveau cu cine să-si lase copiii. Pentru a le aduce pe toate la cîmp le-a creat o grădiniță cu orar prelungit unde copiii se bucură de mese calde, de odihnă. Chiar mai bine decît acasă. Apoi pensionarii și-au găsit si ei buna dispoziție, fiind cuprinși în acord global. Nu le venea a sta. Au muncit foarte bine, rotunjindu-și totodată cîștigul. „În ciuda faptului că sint ocupată am un băiat foarte reușit. E al doilea din clasă, mi-am făcut, înfelegeți, timp si pentru el. E drept, nu mă pot pierde în nimicurile casei. Ar pierde unitatea. Aici mă ajută ai mei. Trebuie să vă spun că nopțile albe aparțin intru totul casei.

GEORGETA ȘTEFANESCU

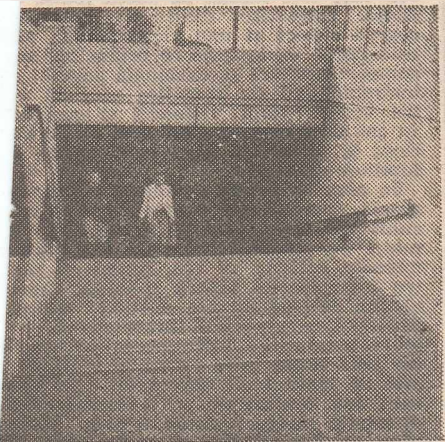
Casă și costume din Arconi - Gorj

Călător pe sub București

Pe ce călcăm, ce se află sub praful, sub pietrele, sub asfaltul străzilor, b temelii caselor și blocurilor de locuințe din București? I-am întrebat pe geologul dr. Panait I. Panait. Răspunsul domniei-sale: „Căldărimul Bucureștor acoperă mărturiile a o sută cincizeci de mii de ani de existență. Unele din aceste mărturii zac frumos, în stratul lor, la trei metri adâncime, în nisipuri, sint cele mai vechi. Sint martori ai existenței umane cuprinse în complexe locuire umană în case, bordeie și gropi. Sint, apoi, necropolele, osemintele strămoșilor noștri (Cernica, Căldărușani). Sint fundații de ziduri care au stătinut pe umerii lor clădiri înalte de 30-40 metri (Fundația fostului Turn al olței se află chiar în fața Muzeului municipiului București, în mijlocul Bulevardului 1848, și este marcată în formă de H, cu piatră albă, cubică, încastată în asfalt, sore știința acelora care așteaptă autobuzele în stația dinaintea Coli...). În zona pasajului Lipsceani există o membrană de moloz din vremea lui Mihai Viteazul, în care sint antrenate birne arse și resturi de case — lucruri care reflectă evenimentele anilor 1594-1595. Există și obiecte și grupări de meșteșuguri prețioase. (Nu uitați că în apropierea zidului Colței, la numai 30 de centimetri sub asfalt a fost descoperit un tezaur format din circa 6.000 de monede și obiecte de podobă din argint — unul dintre cele mai mari tezaure din București). Chiar și Cetatea Bucureștilor a fost sub pământ, multe lucruri sint ezaurizate de membrana asfaltului peste care pășim zilnic. Doar aparent toate acestea sint căpăcuite de timp și de pământ, ele au făcut și fac parte din viața noastră cotidiană, sint menționate în cronicile și în documentele noastre, ori în scrierile acolora care au călătorit pe meleagurile noastre. Scoaterea lor nu distruge, nu șochează, dimpotrivă, se integrează firesc în contemporaneitate, reflectând și în acest fel legătura permanentă dintre prezent și trecut. Aceleași lucruri se pot spune și despre subteranele Bucureștilor...” Tocmai despre aceste SUBTERANE ALE CAPITALEI — fie ele mai vechi, ori mai noi, ori foarte noi, cunoscute parțial ori total, ori chiar abia... descoperite! ori abia construite, despre care nu s-a scris încă — „Flacăra” va publica începând cu acest număr o serie de reportaje.

Dispărut kilometrul zero?

ni și niciunde nu se poate mișca peșteră. Ap și în spațiu, pe pământ, în aer, ape nimeni nu poate să știe unde s-a ajuns, dacă nu știe de unde s-a plecat și încotro se duce. Au să plec într-o călătorie pe sub pământ și să aș dori să încep de la kilometrul zero! Numai că respectivul kilometru zero...? Dacă n-aș ști dintr-un bar n-aș avea și nici de unde afla unde e acel kilometru zero — care înconjoară acea de gard viu, care înconjoară acea de floră, aflător în parcul care înconjoară biserica Sf. Gheorghe — nu este altceva decât kilometru zero. Adică obirșia celor șapte drumuri naționale care pornesc, adevărată vânturilor, către diferite locuri ale țării. Cindva, nu demult, respectivul kilometru zero era marcat printr-un bazin circular „adranul” căruia puteai citi, dacă doborâci kilometri sint de aici până de acolo. Aflat la vreo treizeci de pași în fața, Constantin Brincoveanu mă privea cu ochi de bronz de pe soclul pe care l-au urcat în 1939 Oscar Han, sculptor și recunoștința națională. Sub soarele al lui august statuia s-a incins și s-a zăvaluri de fierbințeală. Dovadă că n-avea nici o umbra care să odihnească și pe surghiul ișlicului domnesc, și pe surghiul la umbra schelelor răsărite de Oros Iuliu Ștefan, meșterul toacă restaurare cu oamenii săl lăcașului de ilustru domnitor... Știu că zidurile aflate în reparație este toată răcoare, și că deasupra unei lespezi nume — dar care, așa cum s-a des-crie în secolul nostru, adăposteste oasele aceluia pe care osmanliii nu-l-au dat din Altin-beg, adică prințul auriu, ori Altin-bey, adică prințul de aur care află candela de argint pe care soția voievodului a pus să se scrie că „Acestă de la ce s-au dat la sieti Gheorghe cel mare luminază unde se odihnesc oasele lui domn Io Constantin Brincoveanu-Basarab voievod și iaste făcută de mama mării sale Măria...” Și dintr-o dată realizez: data sub care-mi notez aceste observații în carnetul profesional este 15 august! Adică astăzi, da, astăzi la orele 9,00 s-au implinit fix 150 de ani de când în piața de pe malul drept al lui Aur au dăzut fulgerate sub cupișuri lacome de singe creștin capetele celor patru fii ai domnului român,

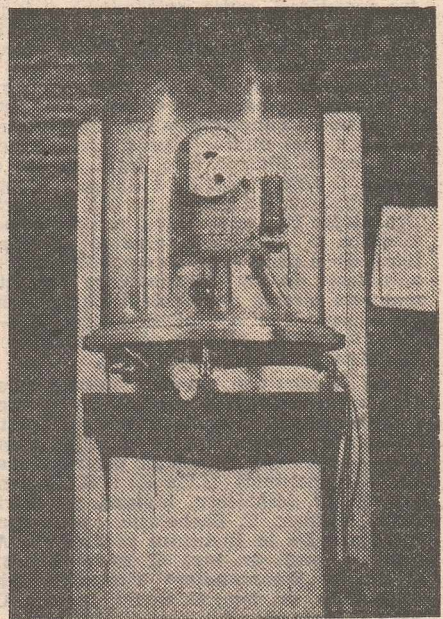

capul Văcărescului, sfetnicul, și chiar capul mării sale, prințul de aur... A căruia statuie a fost ridicată lângă kilometrul zero al Bucureștilor! Care kilometru a dispărut, cum ziceam. Oare pentru că de aici plecau cele șapte drumuri? Posibil, mai ales că numita cifră pare să fie amestecată în afaceri telurice nu tocmai foarte limpezi: păcatele capitale au fost șapte, minunile lumii au fost șapte, grecii au adus din Olimp șapte înțelepți, podobeale șamanilor siberieni conțineau cifra șapte, strămoșii noștri făceau socotelile folosind cifra șapte și paisprezece, Luna își modifică forma în răstimpul celor șapte zile. Intregindu-se, apoi înjumătățindu-se... Din

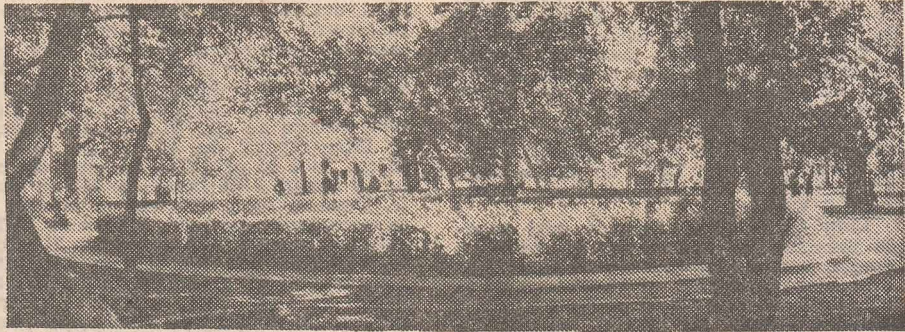
cauza lui șapte să fi dispărut kilometrul zero din Piața 1848?!

„Aici București : a fost ora zero“... fără un sfert!

Am mai spus că nu se poate trăi fără repere, și că e necesar, ba chiar obligatoriu să știi nu numai unde, ci și când. Citisem undeva că într-un subsol din Dealul Filaretului se prepară și se conservă — nici mai mult nici mai puțin decât — ora exactă. Deci conserve de timp! Mai mult: că acele subsoluri ar fi legate prin niște fire anume trase până la Radio, și că de acolo, pe calea undelor... Motive suficiente pentru ca să urc în tramvaiul 12, el să urce cu mine până pe strada Cuțitul de argint, iar eu să cobor

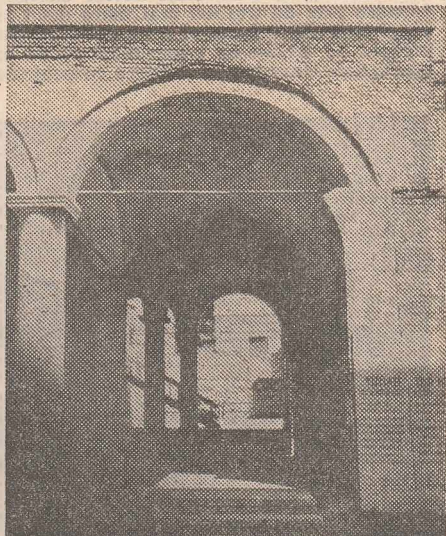
și să intru în curtea de la nr. 5. Unde — de la cercetătorul principal Magda Stavinschi — află că ceea ce știam este nu numai adevărat, dar și gata perimat. Aname? Subsola există, ceasurile există și ele, și chiar funcționează. De ce sub pământ? Pentru că acolo li s-au asigurat pendulelor condițiile necesare, adică și presiune constantă, și temperatură constantă, acolo sint protejate de curentii de aer, sint ferite de vibrații. Dar pentru ora exactă s-a renunțat la serviciile acelor ornice pentru că sint incapabile să ne asigure precizia aflată la modă: a miliard de parte dintr-o secundă! Ele, bietele pendule din subsolul Institutului de fizică din Dealul Filaretului și montate acolo prin anii '20, nu-s capabile să ne asigure decât sutimea de secundă, precizie pe care nu o mai acceptă decât lunetele aflate sub cupolele din grădină. Lunete prin care, ce-i drept, noapte de noapte, ochi curioși sapă pogoanele de întuneric dintr-o parte. Ca să observe ce? Că nici măcar Pământul nu este un ceasornic perfect, așa cum s-a crezut, că, adică, dumnezeului, Pământul, nu se rotește deloc uniform. Vinovate? Vânturile, vaiurile... S-a dovedit fără puțință de tăgadă — iar Biroul internațional al orei, cu sediul la Paris, și Serviciul internațional de măsurare a Polului de la Mizusawa, Japonia, dețin mape burdușite cu documente care dovedesc întocmai că Polul Nord nu este fix, nu, nici gând, el se mișcă pe aria unui pătrat cu latura de cincisprezece metri. De unde se poate deduce, ba chiar se poate observa cu ochiul liber că nimic nu-l foarte fix pe lumea asta, dacă până și Pământul își trădează ora exactă. Aflați însă că nici măcar durata zilelor nu este aceeași, ele se lungesc pur și simplu, fenomenul s-a observat cu exactitate, din seară-n seară soarele apune „mai încolo”, ca să ne exprimăm astfel. Cu cit? Cu două milimi de secundă într-un secol, ceea ce recunoașteți și dv. că nu-s de colea, dacă ținem seama de virsta Pământului, care este... Exact, care va fi fiind virsta Pământului în această secundă? Giuma-i glumă, dar realitatea

este că cele scrise mai sus sint... realități! Și încă măsurabile. Așa se face că distanța dintre ceasurile cu cuarț aflate în serviciul nostru, acum, într-o cameră situată deasupra subsolului în care s... depozitate pendulele anilor '20, distanța, zic, este, mutatis mutandis, cam aceea existentă între o clepsidră și un «Doxa» clasic. Iar din 1955, de când s-a trecut la TAI — adică la timpul atomic internațional — timpul se măsoară, firește, cu ceasuri atomice. Un astfel de ceas construit în instituția de la Măgurele pentru Institutul din Dealul Filaretului, iar precizia lui, acum — ce o fi asta acum? — s-ar părea că nu-l interesează decât pe conștientul nostru Dumitru Prunariu. Nouă, oamenilor obișnuiți, ne este prea puțin interesată ora exactă transmisă la Radio și păstrată acolo de niște ceasuri cu cuarț într-un totu asemănătoare cu cele existente aici, în Dealul Filaretului, în laboratorul de timp și frecvență. Două concluzii se impun totuși: 1. Astăzi, prin subterane, nu mai poate fi conservată nici ora exactă! 2. Atunci când auziți vocea crainicului care anunță „Aici București, România, la semnalul următor va fi ora zero” aflați și notați că pentru dv., bucureștenii, ora cu adevărat exactă este... zero fără un sfert, adică 23,45. De ce? Pentru că ora locală, adică ora Capitalei diferă cam cu cincisprezece minute de ora fusului. Cu adevărat la semnalul respectiv ora exactă este doar la Portița, pe litoral. Deoarece cam pe acolo „pică” mijlocul fusului nostru orar. Adică al doilea, estic. Motiv pentru care chiar foarte exactele dv. cuarțuri... brățară palpită și aștează, în cel mai electronic mod cu putință, tot „fix fără un sfert”. Ceea ce nu explică desigur și precizia cu care sosesec adesea în stații mijloacele de transport în comun ale binecunoscutei întreprinderi bucureștene de pe Bd. D. Nicolae Goleșcu 29.

„Colea-n tină, măria-ta!“

Nu era pentru prima dată când Matei aga d'n Brincoveni rivnea, trudea și se sumețea asupra Bucureștilor. Întii stăruise mai pe la începutul toamnei trecute, în 2 septembrie, dar singurul rezultat vizibil fusese o „movilă mare lângă drum”, cum zice cronica, „și ciți au căzut în război zac sub această movilă”, cum s-a săpat în piatra crucii aflătoare și azi în curtea bisericii Slobozia. Asta pentru că totdeauna victoriile s-au neguțat cu sînge și cu ochi molișii de lucirile sticlei. Dar nenorocitele nu pindesc toate soroacele. Al doilea an, în 1632, tot toamna, după culesul viilor, pe 4 noiembrie, Matei a venit iar. De astă dată asupra lui Radu, feciorul lui Alexandru Iliș poruncit în locul lui Leon-vodă, mazilul peste noapte. Scrie istoricul: „De data asta Matei avea forțe mai mari: Olfenia întreagă era cu el; își asigurase și sprijinul puternicului pașă de Ruscuk, Abază. La rindu-i, Radu avea ajutor de la moldoveni, unde domnea tatăl său, și de la tătari. Odată încheiată vînzoleala pungiilor de marochin roșu grele de galbeni sunători se observase că și de astă dată răsplata a fost tot înșelăciunea. Dar cum ambele părți vîneau isprava victoriei căpeteniile au hotărît ieșirea la cîmp deschis. Lupta s-a dat în jos de minăstirea Plumbuței. În ziua dintii s-au lovit străjile. Biruite au fost cele ale lui Radu, dar Matei s-ar fi retras în umbra zidurilor. Pare-se că una dintre căpeteniile agăi uneltise peste zi cu prea cinstitele fețe dinăuntrul ctitoriei

lui Petru cel Tânăr și a maicii sale, cumplita Chlajna, soața lui Mircea Ciobanu. Un oarecare rol zice-se că jucat-l-au și vînașurile, sigur mai limpezi ca vorbele,

dar băute cu ighemonicon: primul pahar în sănătatea Domnului-Dumnezeu, al doilea în sănătatea voievodului, al treilea în sănătatea sultanului, al patrulea în sănătatea tuturor bunilor creștini, al cincilea pentru... pace, și-abia de la al șaselea-n sus pentru cei aflați față-n față, cu treburi. Asta ca aldămaș. Apoi toată noaptea taberele s-au ținut în priveala pîndelor. Numai stelele reci deslușeau mișcarea tainică a pilcurilor prin ripe și nechezatul lepelor abia arcnite de prin tabunurile stepei. Dimineața a început cu priviri trufășe aruncate pieziș pe sub panășe și cu porunci scurte și tuși. Taberele s-au tălăzuit unele către altele, cu pînți în coaste de cai și cu suflele secate de mîlă. Drept pentru care mulți fost-au trimiși fără drum de întoarcere d'n lumina zilei în întunericul morții. Tătarii au atacat crîncen, pînă dincolo de crucea zilei. Spre seară, călărimea lui aga Matei se lăsase fugărită, înghesuită și chiar dovedită sub intrarea cea mare a Plumbuței. Dar la un semn poarta s-a căscat ca să se închidă apoi tocmai în nasul urmăritorilor. Peste două ceasuri surpriza a fulgerat mai ceva decît ascușiturile din minile călărilor năpustite către tătărimea aflată cu fața către zidurile minăstirii. Culmea e că cei care făceau să dudule pământul sosind din spate cu tumult de glasuri nu erau alții decît cei în urma cărora, cu puțin timp înainte, căzuseră birnele de stejar ale porților minăstirii. Urmăriții deveniseră urmăritori, vînașii ajunsese vînaș, asediații scăpaseră n asediați. Cum?! Treaba părea de-a dreptul drăcească, și cine rezistă încăierărilor cu reprezentanții pe pământ ai tăciunatului purtător de barbă și copite de țap și coadă îmbirlițată? Înainte de apusul soarelui Matei aga putea să-și spună deja fără griji domn al Țării Românești și să poruncească să i se răspundă:

— Unde-s tătarii?
— Colea-n tină, măria ta.
Și de aici zice-se... Colentina; „ear Radul-vodă au dat dosul, fugind cu mare spaimă și cu capul gol”, susține cronica zilei de 5 noiembrie 1632. O nouă movilă s-a înălțat peste leșurile dușilor de pe lume și o nouă cruce — dispărută în 1932! — s-a ridicat să vestească viitorii izbînda aceluia care timp de 22 de ani a cîrmuit sub numele de Matei Basarab. Și care, bun cunoscător al subteranelor Plumbuței, n-a ezitat să-și trimită cavaleria afară din minăstire prin tunel, în spatele celor care-l asediau...

— Unde sîrșește istoria și unde începe legenda?
— Numele de Colentina exista înainte de înfruntarea aceea crîncenă din 4-5 noiembrie 1632. Restul este adevăr istoric sufă la sufă, imi răspunde Simeon Tafu, omul care timp de două ore mă plimbase cu gîndul prin tunelul timpului, înăpoi cu trei secole și jumătate... Și pentru ca să mă convingă m-a dus în pivnițele minăstirii și mi-a arătat intrarea într-o galerie înaltă tocmai cit să permită accesul unui om călare. „Acesta este intrarea zidită în fostul tunel — lung de 1,5-2 kilometri, care răspundea în fața pădurii Andronache. Imprejurimile, inclusiv tunelul din care n-au mai rămas decît vreo cinci metri, au fost roase de fabrica de cărămidă din proximitatea imediată”. Așa se face că din 1875 — de cînd și-a început activitatea — și pînă prin 1950 cărămidarii ajunseseră cu săpăturile lor, adînci de 15 metri!, sub zidurile de nord ale lăcașului. Norocul a fost că cineva a oprit la timp și a ordonat măsurile care se impuneau. Era și cazul! Fie numai și pentru faptul că aici, între zidurile Plumbuței, în 1582, ieromonahul Lavrentie a scos de sub teasurile sale Tetraevanghelul ce s-a dovedit a fi prima carte tipărită vreodată în București. Deci nu mai departe decît anul viitor avem de sărbătorit patru secole de artă tipografică bucureșteană. Prilej cu care — „Flacăra” propune acum — nu ar fi rău ca minunatul parc aflat în construcție jur-impriejur minăstirii să fie înfrumusețat cu basoreliefurile sculptorului și pictorului Simeon Tafu, membru al U.A.P. Ce reprezentă acestea? Rodul a 17 ani de muncă cu dalta și ciocanul, zi de zi, asupra pietrei. Rezultatul? Desi pare imposibil de crezut — 168 de portrete de voievozi sculptați în albul marmurei aduse din Albeștii Muscelului. Cei care urmăriți revista „Magazin istoric” ați avut șansa să vedeți — în numerele de la începutul acestui an — reproduceri fotografice ale acestei adevărate istorii în piatră a neamului nostru. Gîndiți-vă însă că origina- lele zac, unele lângă altele, în pivnița de la Plumbuța, exact în fața tunelului prin care călăreții lui Matei Basarab ieșiră și biruit-au impresurarea în seara acelei zile de început de frumoasă domnie pentru țară...

MIRCEA BUNEA

Fotografii de VASILE MĂNECAN

O idee îndrăzneță prinde contur

Grădina botanică în Paring

Explozia demografică și industrializarea, factori ce au condus la slăbirea echilibrului în natură prin apariția poluării și a degradării peisajului, favorizând totodată dispariția unor plante și animale rare sau rarissime, distrugerea unor culturi pitorești la care natura a lucrat cu migală de-a lungul mileniilor, iată cauzele care m-au determinat să gîndesc la organizarea și amenajarea unor locuri de refugiu pentru plantele și animalele existente în cuprinsul Olteniei.

Cum în condițiile actuale nici zonele montane nu sînt ferite de influența speciei umane, am conceput, cu sprijinul organelor de partid, al conducerii Universității din Craiova și al întreprinderii miniere Oltenia, un plan de perspectivă și am început organizarea și amenajarea unei grădini botanice montane, prima de acest fel din țară. În inima masivului Paring, în pitoreasca stațiune climaterică Rinea, pe o suprafață de 5 ha, la altitudinea de 1.530-1.565 m, am pregătit terenul pentru a căpăta funcționalitatea unei grădini botanice de altitudine.

Astfel, s-au captat izvoarele din jur și s-a excavat un lac în suprafața de 900 mp. în mijlocul căruia se află o insulă. Lacul a fost populat cu păstrăv autohton. S-au amenajat 3 stîncării de șisturi cristaline și 2 stîncării de calcar, pe care se va crea mediul specific diferitelor plante din zonele montane și alpine. S-au trasat și amenajat, pavîndu-se cu lespezi de piatră, aleile de acces, precum și cele ce delimitează sectoarele grădini. Dintre acestea, 4 sectoare (plante alimentare, evoluția plantelor vasculare de munte, dinamica în mod natural a vegetației montane și flora stîncăriilor granitice) se impun în mod deosebit.

În sectorul „Plante alimentare”, pe o suprafață de peste 2.000 mp. cu ajutorul studenților, pajistea s-a defrișat, s-au scos lespezi de piatră și s-a terasat terenul. În cursul anilor 1980-1981 s-au încercat sortimente de plante alimentare din grupa vîrzoaselor, precum și mazărea, cartoful, ovăzul, salata, leusteanul, morcovul, păstirnacul, telina, ceapa, usturoiul, afinul, coacăzul, smeurul și căpsunul. Cele mai multe au dat rezultate încurajatoare, căpsunul și cartoful detasîndu-se vizibil. Din cele 2 soiuri de căpsun plantate în iunie 1980, fiecare pe cite 80 mp, la o distanță între rînduri de 70 cm, pe rînd de 40 cm, încă în al doilea an unul din soiuri a format 2.379 fructe, pe 257 de plante. După 21 iulie 1981 ele au început să se maturizeze comercial. Înainte de 1.VIII.1981 s-au recoltat pentru consum 217 fructe, cîntărind 2,04 kg, iar pe 7.VIII.1981 s-au recoltat 767 fructe, cîntărind 7,21 kg. Restul de 1.395 fructe urmau să se maturizeze în continuare. Cantitatea recoltată, precum și calitatea fructelor, sînt dovezi elocvente că planta respectivă poate oferi chiar și în condiții de altitudine, producții multumitoare. Dacă ținem seama că terenul cultivat face parte din categoria celor degradate sau cu eficiență economică nenusemată și că, în afară de pregătirea terenului, nu s-au executat decît 2 prașile, fără a se administra îngrășăminte sau amendamente, considerăm că, pe lângă implicațiile de ordin științific, această cultură este rentabilă în condiții de circa 1.550 m altitudine.

În sectorul „Evoluția plantelor vasculare de munte” s-a început aranjarea plantelor cu semințe, precum și a ferigilor, în ordine filogenetică, pe încrengături, clase, subclase, familii, genuri și specii. Din cele circa 1.200 specii, cite cuprinde în final acest sector, 250 și-au ocupat locul, unele din ele fiind plante rare sau ocrilite ca: Floarea de colț (Leontopodium alpinum), Ghîntura galbenă (Gențiana lutea), Bulbucii de mun-

te (Trollius europaeus), Smirdarul sau Trandafirul de munte (Rhododendron kotschyi), Azaleea de munte (Loiseleuria procumbens), Verzișoara de munte (Sempervivum montanum), Ruja (Sedum roseum), Potentilla haynaldiana, Polygonum undulatum ș.a.

Pe stîncăriile de granit, ca și pe cele de calcar, au prins să vegeteze plantele specifice acestor zone în Carpați.

În sectorul „Plante medicinale” vor fi cultivate toate plantele spontane de altitudine, care conțin principii farmaceutici, iar în sectorul „Alpinariu” se vor cultiva plante decorative de altitudine. Sectoarele „Dinamica vegetației în mod dirijat ca și în mod natural” vor oferi posibilitatea de a se urmări, prin comparație, evoluția vegetației montane, fără ca omul să intervină, ca și evoluția vegetației, folosîndu-se metodele obișnuite de ameliorare a pajistilor de munte. În sectorul „Endemisme” se vor crea condiții ecologice prielnice de vegetație pentru speciile de plante care își au aria de răspîndire numai în Carpați.

Lacul din fața cabanei este populat cu păstrăv indigen (Salmo trutta fario), iar în acest centru biologic s-a și început organizarea unui herbar cu flora vasculară a Carpaților.

Ideile sînt îndrăznețe, materializarea lor însă este abia la început. Avem totuși convingerea că sprijinul în continuare de organele județene de partid, de conducerea Universității din Craiova, cu ajutorul cadrelor didactice și al studenților de la facultățile cu profil agronomic, Grădina botanică montană, unicat și premieră a țării, va constitui un obiectiv turistic de atracție și, mai mult decît atît, un excelent centru pentru soluționat probleme fundamentale de biologie sau horticultură.

M. PAUN
prof. dr. doc., șeful catedrei
de biologie a Universității
din Craiova

Rotorul fără inerție

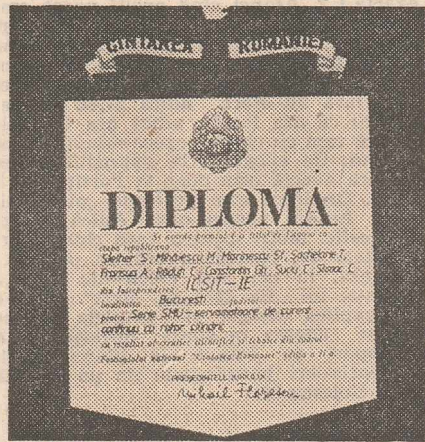
(Urmare din pagina 1)

tă veritabilă performanță tehnică și științifică aparține unui larg colectiv de specialiști, alcătuit din cercetători de la I.C.P.E., din cadre didactice de la Institutul politehnic București și din ingineri ai întreprinderii Beneficiare. Colectivul a fost distins recent cu premiul I pe țară și titlul de laureat în cadrul celei de-a II-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României”. Servomotoarele de concepție și execuție autohtonă — despre a căror utilitate și valoare economică vom vorbi de îndată — pot fi apreciate drept una din creațiile de vîrf ale industriei electrotehnice naționale.

Cititorul nevizat își va face, desigur, o idee despre importanța acestei realizări, aflînd deopotrivă că, în lume, servomotoare se fabrică doar în cîteva țări.

Vom aminti în continuare că servomotoarele s-au născut odată cu lumea mirobolantă a electronicii de putere care a creat și constructorilor de mașini-unelte posibilitatea introducerii unor comenzi rapide și precise. Dar în această situație vechiul motor a apărut dintr-o dată îmbătrînit și ineficace, incapabil de a acționa fulger unor comenzi fulger, el fiind comparabil, să zicem, cu un mușchi lenevit, inert, care preia dar nu poate executa cu promptitudine indicațiile sistemului nervos.

Rezolvarea acestei probleme a revenit însă electrotehnicii, proiectanții și cercetătorii de aici fiind chemați să imagineze și să inventeze motoare cu rotorul fără

inerție, mai rapide și care, spun specialiștii, să „poziționeze” cu precizie și în funcție de comandă. Marile firme vind astăzi un asemenea motor cu aproximativ 2.000 de dolari.

Proiectarea unor asemenea agregate a început în țara noastră în anul 1979, iar după numai un an de zile au fost omologate cinci tipodimensiuni: servomotoare de 10 Nm (newton metri), de 22 Nm, de 35 Nm, de 55 Nm și de 125 Nm. Produsele s-au dovedit la nivelul tehnicii mondiale, și cu un înalt grad de tipizare: ele au un singur tip de magnet și trei tipuri de tole.

Ce înseamnă această realizare pentru economia românească? În primul rînd, o substanțială reducere a efortului valutar. Cînd întreprinderea timișoreană va

produce din plin — aproximativ 20.000 bucăți anual — economia de valută va însuma aproximativ 30 milioane de dolari! Există de asemenea toate perspectivele pentru vînderea servomotoarelor românești pe piața externă.

„Produsul, ține să observe inginerul S. Sliher, șeful colectivului de la I.C.P.E., este rezultatul unei fericite colaborări între cercetători, cadre universitare și ingineri ai sectorului productiv. Un exemplu în plus că legătura indisolubilă dintre cercetare, învățămînt și producție nu poate fi decît de bun augur”. Interlocutorul nostru — socotim momentul să o spunem — este o mai veche cunoștință a cititorilor noștri.

Autor a mai multor invenții de răsunet, inginerul S. Sliher, este, între altele, și creatorul unei motorete electrice despre care am scris pe larg în revista noastră. Din păcate cu acest vehicul ieftin, comod, silențios și nepoluant, care se alimentează de la priză și se recomandă printr-o autonomie de 100 kilometri, cu această motoretă circula deocamdată numai inventatorul. Nici o întreprindere nu s-a dovedit tentată, pînă la ora actuală, să o introducă în fabricație de serie.

Iată în sfîrșit și numele tuturor celor care au contribuit la proiectarea și executarea primelor servomotoare românești. Din partea Institutului de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnică (I.C.P.E.): S. Sliher, inginer, M. Mihăiescu, inginer, St. Marinescu, inginer, T. Sachelarie, proiectant principal. De la Institutul politehnic: A. Fransua, prof. dr. ing., C. Răduță, conf. dr. De la „Electromotor” Timișoara, Gh. Constantin, dr. ing., C. Suci, inginer, C. Sliher, inginer.

Cartierul soarelui

(Urmare din pagina 1)

tiv la 6.200. Ele vor fi ocupate, în principal, de muncitorii și tehnicienii de la „Electrotimis”, întreprinderea de aparate electrice de măsurat și alte mari uzine din centura industrială.

Desigur pretutindeni în lume se încalzesc, experimental, locuințe cu energie solară (precizăm că la Timișoara este vorba de apele menajere), deci nu în această constă noutatea, ci în faptul că soluția s-a adaptat la un număr atât de mare de apartamente, la un grup compact de blocuri — ne-au declarat inginerii Ștefan Palincăș, consilier, și Igor Gaivoronschi, de la Trustul de construcții-montaj Timiș, „Este primul cartier solar centralizat din Europa”, arată ei. În 1981-1982 li se vor mai adăuga probabil încă vreo 2.700 apartamente (cifra exactă este încă în discuție, dar nu aceasta este important).

Experimentul atrage în orașul de pe Bega un șir de reprezentanți ai organelor locale din alte județe și specialiști, care vin la fața locului ca să se documenteze. Dealtminteri, acesta era și scopul acestei premiere: să servească drept bază de studiu pentru aplicații ulterioare. Soluțiile au fost elaborate de institute centrale de cercetări, cu sprijinul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, și firește cu participarea activă a specialiștilor locali, care le-au și dus la bun sfîrșit.

Ceea ce pentru ingineri nu reprezintă încă decît un prim experiment, pentru miile de locatari „solari” înseamnă o realitate palpabilă, diurnă: din luna mai apa lor menajeră este încălzită de soare, mai precis și de soare, intrucît, pentru a nu depinde de capriciile vremii, ei sînt racordați și la o sursă alternativă de energie convențională. Natura însă s-a arătat generoasă (și considerentele meteorologice au favorizat alegerea insoritei Timișoare drept prim „oraș solar” al României). Astfel, chiar și în lunile mai și iunie, deci nu

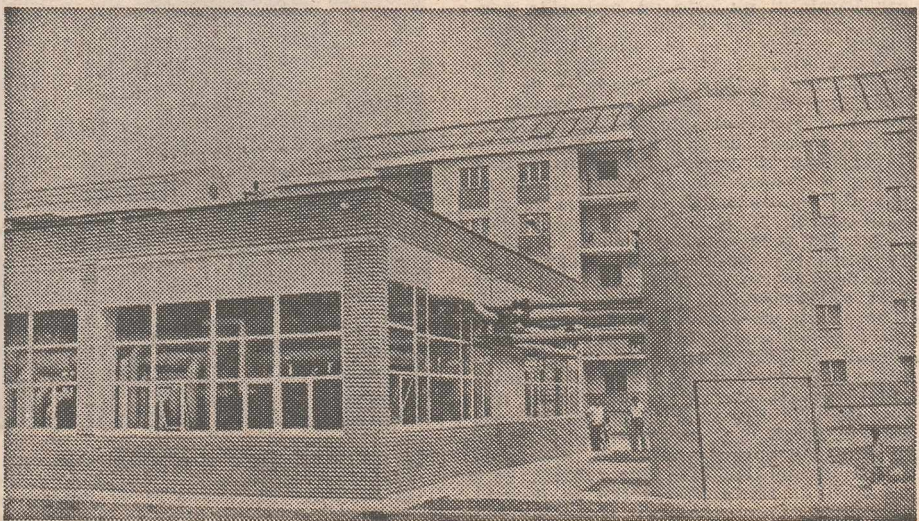
în toilul verii, astrul zilei a fost darnic cu razele sale, grație cărora s-au economisit, în noul cartier, circa 40 t combustibil convențional.

Alte detalii de la inginerul Aurel Mihăies, șeful secției de termoficare de la I.C.R.A.L. Timișoara:

— Centrala solară, amplasată în extinderea punctului termic 92, a fost proiectată de Institutul central de cercetări, proiectări și directivare în construcții și de Institutul de proiectări Timiș, I.P.R.O.T.I.M. Soluția o considerăm eficientă — pe baza experienței limitate de pînă acum — cu precădere în zonele unde apa caldă menajeră se prepară cu ajutorul combustibilului lichid sau solid, deci unde costul energiei termice este de trei ori mai mare decît în cazul termoficării sau al centralelor cu gaz metan. Ar trebui ca experimentări să se desfășoare simultan în cartiere cu centrale

termice pe bază de combustibili lichid și gaz metan, nu numai în cartiere cu termoficare. Este doar o părere personală. De asemenea, se conturează aplicabilitatea și la zonele de locuințe cu P+4. La aceste blocuri mai mici, apa s-ar încălzi direct de la soare prin captator, fără instalațiile anexe, auxiliare, destul de costisitoare.

Așadar, ca în orice experiment de anvergură, cum este și normal, nu toate lucrurile sînt clare, se bișie încă, se caută cele mai eficiente soluții. Altfel, nici nu ar mai fi vorba de un experiment, de un salt în necunoscut. Important însă este faptul că s-a făcut la noi un început pe scară mare și că Timișoara, orașul primelor tramvaie electrice din România și primul oraș cu străzile iluminate electric din Europa, se poate mindri cu o nouă premieră: cartierul soarelui.

Viodele și violoncelul lui Ion Delu

Cu două săptămîni în urma vînzării „Ciprian Porumbescu” tală a avut loc lansarea discorod al violoncelor românești. au fost martorii unui eveniment neris, primul de acest fel în tot primul în lume, deoarece registrată a fost interpretată sambu al Filarmonicii din Ploiești în exclusivitate o nouă instrumente cu arcuș și coardă viole. În memoria discului gheții dirijorului Carol Litvin gravate simfonii și bucăți conc Doru Popovici, A. Corelli, G. W.A. Mozart, V. Vivaldi.

Cîteva zile mai tîrziu, la secțiunea muzicală din cadrul Congresului internațional de istoria științei, a tinută și o comunicare consacrată artistică și economică a violoncelor, două familii de instrumente muzicale născute din gîndul și muzicologului și lutierului Ion Delu, deci, că într-un domeniu instrumentelor cu coardă și arcuș inovațiile în lume sînt puține și neînsemnate (vioara, viola, violoncelul sînt practic aceleași de ani), tocmai aici, un inventator propune și realizează după doar ani de studii două noi grupe de instrumente muzicale.

Le vom prezenta de îndată și titlurile și virtuțile timbrale, dar nu de a încredința tiparului cîteva puține cunoscute despre istoria instrumentelor muzicale românești, capitol al nașterii ce se recomandă printr-un multe și, paradoxal, foarte puțin cîte creații autohtone. În 1873, Șturza prezintă la Expoziția un de la Viena o violină-harfă; în 1874, fesorul Silviu Florescu pune la sistem rapid de încheiere a instrumentelor cu coarde și arcuș, astfel încît să imprumule rezonanțele cristalinelor viorilor create de lutierii în 1930, Gabriel Dumitriu prezența București. Cluj și Iași violoncel electromagnetic. Mai semnalam în nuanse instrumentul realizat de pr. Gheorghe Ciucureanu, Cristalofonul pozitronului Ioan Ioanovici (invers spre care revista noastră a scris mieră absolută cu doi ani în urmă Polimetronul conceput de dirijorul hui Brediceanu.

Viodele lutierului Ion Delu, precum mare succes la Tîrgul de instrumente muzicale de la Frankfurt pe Main se bazează toate pe un model comun, instrumentele fiind în fapt, pect general, diferite variante ale viorilor. Această unitate în diversitate versitate în unitate — cum a tîm remarce profesorul Dimitrie Cu face familia violoncelor extrem de r.

Familia violoncelor cuprinde patru de instrumente: viodina, violoncel, violabasa și viograva. Cele de dimi mai mici viodina, violoncel, viola, folosite de persoane mai scunde și elevi, în vreme ce violabasa și violoncelul reclamă instrumentiști de statură mare (poziția este pentru toate care o folosește în mod obișnuit violoncelul).

Nu vom intra în detalii de ordin nic, amănunțit de acest fel fiind trem de numeroase atît în prospectul instrumentelor cit și în indicațiile de de autorilor lor. Vom mai aminti doar unele din ele folosește tehnica viorilor, altele pe cea a violei clasice. În și pentru ca cititorul nostru să aibă o idee în legătură cu acustica și rtrul instrumentelor, vom aminti că dina corespunde emisiunii vocale de mită sopran, viodena cu cea numită vioda corespunde vocii de tenor, violoncel, vocii de bariton și viograva celei bas. Asemănarea cu unele instrumente construcție clasică (vioara, viola, violoncel, bas) este tocmai de aceea foarte dentă. Deosebirea dintre o orchestră coarde clasice și una alcătuită din violoncel este faptul că în timp ce prima impune compartimentare profesională severă, o instrumentiști cu pregătire specială ptru violoncel, viola, violoncel și contral în cea de-a doua un violonist matur pe cînta la toate cele cinci instrumente familiei violoncelor.

În ceea ce privește violoncelul, creație o ginală datorată tot profesorului și lutierului Ion Delu, aceasta se situează la punct de vedere tehnic, acustic, muzic melodic, artistic. ca ton, timbru și registru între clasică vioară și violă. Crearea acestui instrument s-a dovedit necesară deoarece — apreciază inventatorul — toate grupurile instrumentale-orchestra pe locul situat între vioară și violă nu sînt aflate un instrument diferențiat prin structură, ton, timbru etc., ci o clasică vioară denumită încorect vioara a II-a. Violoncelul, cu alte cuvinte, să umple acest hiatus orchestral. Și ea a fost deja cooptată în numeroase orchestre din țară și străinătate.

Faptul că cele două noi familii de instrumente muzicale cu coarde și arcuș s-au născut în România nu este tocmai întâmplător. În această țară, construcții de viori se bucură în mod special de o boogată și îndelungată tradiție, alături de mînească fiind extrem de răspîndită în toate mediile sociale. Nu este deloc greu să aflăm de pildă etimologia cuvîntului ceteră, termen dialectal pentru vioară, alăturîndu-l latinescului cetera din care își trage obirșia. În România cîntă atît de multă lume la vioară — remarca pe bună dreptate David Oistrach — încît vioara poate fi considerată un instrument național în România.

Opinii ale unor savanți de renume mondial despre cel de-al XVI-lea Congres de istorie a științei de la București

Și-a încheiat, așadar, lucrările cel de-al XVI-lea Congres de istorie a științelor de la București, eveniment științific de primă mărime, desfășurat, cum am mai arătat, sub înalțul patronaj al tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. Participarea a fost de amploare, 1200 de savanți din peste 50 de țări.

Prezenți la lucrările Congresului de la București, am consensat, atât prin contacte directe cât și din cuvântările rostite la festivitatea de încheiere a lucrărilor, opiniile unor savanți de renume mondial, ale unor personalități marcante ale vieții științifice internaționale.

„Congresul de la București și-a atins în mod strălucit scopul”

Am participat la cel de-al XVI-lea Congres de istorie a științei de la București, dintr-o puternică necesitate. Eu, cum știți, nu sunt istoric de științe, sint om de știință, cercetător activ. Dar avind în vedere că am fost, sint de peste 25 de ani protagonist în domeniul biologiei celulare și moleculare, mi-am permis să prezint o comunicare despre istoria acestui domeniu. Este vorba de o istorie văzută cu ochii mei, trăită, o istorie pe care am făcut-o efectiv, față de care și eu care vreau să rămân obiectiv.

— În Congresul de la București ați vorbit și despre avantajele colaborării oamenilor de știință!

— Sint lucruri importante de subliniat în acest domeniu: mai ales avantajele colaborării în domeniul științei, indiferent de convingerile politice ale oamenilor de știință. Marile adevăruri științifice sint universale valabile, folosite de fiecare popor mare sau mic. Voi atrage atenția totdeauna asupra pericolului izolării activității de cercetare științifică, a dezavantajelor izolării. Omenirea se confruntă astăzi cu criza energetică, cu problemele alimentației, cu limitarea unor resurse planetare. Cum vom ieși învingători din aceste confruntări? Printr-o muncă de cercetare unită, colaborare, prin investirea unor sume corespunzătoare în toate domeniile de activitate științifică și de cercetare. Congresul de la București, care după mine și-a atins în mod strălucit scopul, prin masiva participare, prin discuțiile animate, aprofundate și la obiect, ne-a demonstrat totodată că toate țările, popoarele lumii au oameni de știință valoroși, au principii valabile și solide despre activitatea de cercetare. Normal ar fi (și asta se întâmplă) ca progresul să evolueze repede. Dar sint domenii, cum ar fi acela al sănătății populației Terrei, unde adevărurile se caută de multă vreme. Ce-i de făcut? Toate aceste minți luminate, în măsură să împingă progresul mai departe, să-și unească forțele, să colaboreze, să funcționeze între noi un permanent schimb de valori. Părerea mea este că depindem de două lucruri esențiale în progres: întâi, de revizuirea continuă a premiselor de bază și, doi, de flexibilitatea principiilor filozofice, a dogmelor! Adică adevărurile nu sint imuabile, mai ales în știință, unde totdeauna mai există ceva de aflat.

prof. GEORGE E. PALADE
Departamentul de biologie celulară —
Universitatea Yale (S.U.A.), laureat al
Premiului Nobel

„Un exemplu convingător de colaborare internațională”

Modul în care a fost abordată problema Congresului de istorie a științei de la București a permis reliefaarea unor noi laturi și legități ale procesului de dezvoltare a științei și obținerea unor rezultate concrete ce demonstrează nivelul mereu crescând al cercetării științifice. Aceste lucrări ne-au permis să evidențiem și zonele care-și așteaptă dezvoltarea, să conturăm căile viitoare de dezvoltare a științei, ne-au convins încă o dată de faptul că sint foarte importante pentru dezvoltarea științei pacea, colaborarea între popoare. Această idee a răsunat la deschiderea congresului nostru, în cuvântarea de substanță a președintelui Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie din România, academician doctor inginer Elena Ceaușescu.

Congresul de față a constituit un exemplu convingător de colaborare internațională. La lucrările congresului au participat oameni de știință din numeroase țări, de pe toate continentele lumii. Datorită atmosferei de prietenie și înțelegere reciprocă, am reușit să organizăm și să desfășurăm acest congres la un înalt nivel științific și profesional. Un rol determinant în aceasta l-au jucat eforturile Comitetului român de organizare, care a desfășurat o intensă activitate de pregătire, fără de care succesul congresului nostru nu ar fi fost posibil. În calitatea mea de președinte al uniunii,

să-mi fie îngăduit ca, în numele tuturor participanților la cel de-al XVI-lea Congres internațional de istorie a științei, să exprim grațitudinea mea sinceră colegilor noștri români, Academiei Republicii Socialiste România, Guvernului Republicii Socialiste România și, în primul rind, prim viceprim-ministrului Guvernului României, academician Elena Ceaușescu, sub patronajul căreia s-au desfășurat lucrările.

prof. A.T. GRIGORIAN
președintele în exercițiu al
Uniunii Internaționale de Istorie și
Filozofie a Științei (U.R.S.S.)

„Ne exprimăm admirația pentru excelenta organizare a acestui congres”

Transmitem întreaga noastră grațitudine autorităților române, în mod special președintelui României, domnului Nicolae Ceaușescu, și doamnei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu.

Sint impresionat de extraordinara ospitalitate a poporului român. Mulțumim pentru felul în care am fost primiți în această țară și, bineînțeles, mulțumim și ne exprimăm admirația pentru excelenta organizare a acestui congres, sperind că vom avea din nou plăcerea și bucuria să ne reîntoarcem toți în România.

prof. JOSÉ JAZ
reprezentant al directorului
general al UNESCO, directorul
Biroului de cooperare științifică
pentru Europa și America de Nord

„Știința trebuie pusă în slujba tuturor popoarelor”

Aducem și de această dată mulțumiri respectuoase președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru atenția pe care personal a acordat-o bunei desfășurări a reuniunii noastre și atingerii telului ei final, pentru cald și entuziastul salut transmis participanților la congres.

Exprimăm întreaga noastră grațitudine tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu pentru amabilitatea de a fi acceptat înalțul patronaj al acestui congres internațional, pentru remarcabila expunere prezentată la deschiderea lucrărilor reuniunii noastre.

Cu deosebire de bucurie dăm expresie satisfacției noastre depline pentru nivelul înalt al dezbaterilor ce au avut loc, pentru valoarea ridicată a comunicărilor științifice prezentate, bogate în idei, originale, documentate, de o diversitate tematică remarcabilă, pătrunse de nobile idealuri umaniste ale aspirației popoarelor la progres și prosperitate. Lucrările congresului au fost dominate de ideea înaltei responsabilități ce revine savanților lumii în sporirea contribuției lor permanente și active, pentru consolidarea păcii, pentru cunoaștere, înțelegere și colaborare reciprocă. A fost afirmată fără echivoc convingerea că realizările științei și tehnicii, ale culturii și civilizației trebuie puse în slujba tuturor popoarelor, a binelui omenirii, a progresului și păcii pe planeta noastră.

academician GHEORGHE MIHOC
președintele Academiei Republicii
Socialiste România, președintele
Comitetului român de organizare
a congresului

„De roadele științei trebuie să beneficieze fiecare popor, mare sau mic”

Congresul de istorie a științei de la București a fost pentru mine, și cred pentru fiecare dintre participanți, foarte important: ne-am întâlnit aici, în România, colegi, oameni de știință, savanți din toată lumea. Asta are o valoare socială: ne-am cunoscut, am schimbat păreri, am dialogat. Dar mai mult decât atât, am avut posibilitatea unei profitabile confruntări, posibilitatea comparării metodelor de lucru ale unor savanți din diverse țări.

În același timp îmi place să remarc una dintre multiplele idei umanitare desprinse din acest congres: dorința unanimă a tuturor oamenilor de știință întruniți la București, ca știința să servească numai păcii, dezvoltării popoarelor, apropierea lor, concurenței și deloc războiului. Da, de roadele științei trebuie să beneficieze fiecare popor, mare sau mic, știința trebuie folosită numai în scopuri pașnice.

TREVOR HARWEY LEVERE
directorul Institutului pentru istoria
și filozofia științei și tehnologiei —
Universitatea din Toronto — Canada

Opinii consemnate de
N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Întimplări din lumea școlii

Nu știm sau nu vrem este tot foarte grav!

Bucurindu-ne de deschiderea, cu consecvență, a revistei „Flacăra” spre adevăr, spre promovarea valorilor reale, care ar spori prestigiul nostru pe plan internațional, și oprindu-ne la articolul „Olimpiadele școlare între strălucirea talentelor și cenușul organizatorilor” — nr. 31 din 30 iulie 1981 — aș dori să semnaliez, ca educator un alt aspect, dureros, al pregătirii centralizate a lotului largit de matematică.

Printre membrii lotului s-a aflat și elevul Dăscălescu Sorin din clasa a XI-a B a Liceului de matematică-fizică „I.L. Caragiale” din Ploiești. Acest elev, premiat la Olimpiada de matematică, etapa finală, cu rezultate deosebite în fiecare an la finală și concursurile „Gazetei de matematică”, a reușit după o muncă perseverentă să se claseze, în urma ultimului baraj, pe locul al V-lea, loc care îl îndreptățește să speră că va participa la Olimpiada internațională. Este anunțat însă, în ultimul moment, în preziua plecării, că nu va face deplasarea. Elevul se întoarce în vechiul colectiv al clasei sale de la Liceul „I.L. Caragiale” — Ploiești, la timp, pentru a participa la încheierea anului școlar și la serbarea ce îl finalizează. Acest elev, premiant I în toți anii de școală, candidat sigur la locul de șef de promoție, s-a văzut în trista postură de a nu figura printre premiații clasei. Care este explicația? După cum se știe, lotul largit și-a început pregătirea centralizată la 3 mai 1981, după ce selecționarii frecventează două săptămâni cursurile din școlile lor.

Elevul Dăscălescu Sorin a plecat la Liceul „Mihai Viteazul” din București, cu

Din manual, dar nu capricii!

Marele creator de limbă literară care a fost Mihail Sadoveanu, scriind despre poezia eminesciană, de pildă, și despre structura imaginilor sale, spunea undeva că „în ele vorbele despărțite și izolate de la începutul lumii dintr-o dată se unesc și se lădăscănesc într-o bucurie tainică.” Poate tocmai de aceea fiecare întâlnire cu versurile celui mai mare poet român incită la meditație și la efort intelectual, iar pentru elev reprezintă un important act de cunoaștere. Uneori însă, datorită unor modalități confuze de investigare și cercetare, o asemenea întâlnire se poate transforma într-o tristă experiență. Un exemplu nedorit ni-l oferă recentul examen de limbă română din cadrul Facultății de filologie a Universității București. În cadrul concursului de admitere din sesiunea iulie 1981, la proba de limbă română, s-au dat primele două catrene din celebrul sonet eminescian „Trecut-au anii...”, după care se adăuga: „VI se cere: a) să împărțiți textul în propoziții și să arătați felul lor; b) să analizați morfologic și sintactic toate substantivele din aceste versuri; c) alcătuiți un scurt text cu ideile din cele două strofe.” Sesizăm că încă din formulare există o „greșeală gramaticală, ușor detectabilă chiar și pentru candidații prezenți în concurs. Dar surprizele abia încep. Citind versurile, se observă imediat șase elemente de predicție, deci șase propoziții, deși o analiză semantică și logică mai atentă ne împinge cu gîndul la prezența și celei de-a șaptea propoziții. În construcția: „cum mă mișcă poveștii și doine, ghicitori, eresuri, (...) abia-nțelese, pline de-nțeleșuri”, finalul presupune un element predicativ de tipul „erau pline de-nțeleșuri”, realizându-se astfel opoziția semantică dintre timpul evocat și prezentul emoției poetului. „Abia-nțelese (cîndva), (deși erau) pline de-nțeleșuri (dintotdeauna)”. Acesta se pare că a fost și motivul pentru care comisia de examen a considerat corect și răspunsul cu șase propoziții și pe cel cu șapte. Rămîne nedumerirea: în detrimentul cui?

Subpunctul „c”, cel mai controversat din întregul subiect, este, după opinia noastră, la limita exterioară a programei de admi-

următoarele note pe trimestrul al III-lea, note date de profesorii clasei: matematică 10, 10; fizică 10; chimie 10; istorie 10; geografie 10; engleză 10. Se întoarce la data de 11 iunie 1981 cu situația școlară a trimestrului al III-lea astfel încheiată: matematică 9; fizică 7; chimie 7; biologie 7; engleză 9; franceză 8; Prelucrarea datelor experimentale în fizică 8 (obiect pe care elevul nici nu l-a studiat la liceul nostru) s.a.m.d. De remarcat că încheierea situației școlare pe trimestrul al III-lea s-a făcut în aceste condiții cu o lună înainte de încheierea oficială a cursurilor la clasa a XI-a (15 iulie). Care este valoarea reală a elevului Dăscălescu Sorin care se clasează al V-lea la ultimele baraje ale lotului național și termină trimestrul al III-lea cu media 9 (cu două note de 10 în oral obținute la liceul nostru înainte de plecare la lot)?

Datorită mediilor obținute pe trimestrul al III-lea, elevul Dăscălescu Sorin, la festivitatea de premiere nu s-a mai auzit citat ca premiant I, ca în toți ceilalți 10 ani, ci ca evidentiat, al VI-lea pe clasă. În vara aceasta, în programul vacanței elevului Dăscălescu Sorin a fost înscrisă și participarea la Concursul rezolvitorilor de probleme — concurs inițiat și patronat de „Gazeta matematică” — la care a participat și anul trecut cînd s-a clasat pe locul I.

Dar, după ani și ani, elevul Dăscălescu Sorin va reveni în liceul în care a învățat 12 ani și privind placa de marmură pe care sint incrustate numele sefilor de promoție în anul 1982 — anul absolvirii sale — probabil va citi al nume și nu al său, cum ar fi fost firesc. Ce amintiri amare îi vor reveni în minte, amintiri legate de participarea sa la pregătirea lotului național de matematică! Și de ce?

prof. OLGA PETRESCU
director adjunct
la Liceul „I. L. Caragiale” — Ploiești

tere, atât prin formularea sa confuză cit și prin conținutul cerut. Să explicăm.

Se precizează că textul să fie scurt și în proză. De ce scurt, se poate motiva de cei ce corectează. Dar în proză? Se credea cumva că se va înțelege să se alcătuiască un text dramatic sau va scrie cineva o parodie?

Modul cum s-a formulat acest subiect admitea câteva posibile rezolvări: a) un plan de idei puțin dezvoltat b) o scurtă compunere cu ideile date c) o transcriere în proză a versurilor d) în sfîrșit, de ce nu, dacă tot se face proză cu idei din versuri, persoana care scrie își poate implica propria sa existență în „textul scurt”.

Ulterior, după concurs, am aflat de la decanul amintitei facultăți că nici una din aceste soluții nu era cea justă. Atunci? „Trebuia să se facă rezumatul versurilor!” „Cum rezumatul?”, am întrebant uimit, „doar versurile lui Eminescu nu se pot...” „Orice se poate rezuma!” — mi-a spus domnia-sa cu repeziune — „și școala greșete că nu-i învață pe copii să facă rezumate.”

Știu totuși că mulți reputați profesori de literatură, ce lucrează chiar în facultatea la care ne referim, au militat constant și cu fermitate împotriva unor asemenea forme de abordare a textului liric. Să fie distanță dintre catedra de literatură și cea de limbă română chiar atât de mare încît să nu se știe acest lucru?

Am scris că punctul „c” (apreciat — nu știm în favoarea cui — cu punctajul maxim) este la limita exterioară a programei și nu în afara ei. Este un fapt notoriu acela că studiul limbii nu se face în sine, ci pentru deprinderea unei exprimări îngrijite, nuanțate, corecte. De aici însă pînă la texte scurte în proză după versuri eminesciene este o distanță atât de mare încît numai arbitrarul și un subiectivism nemăsurat pot să o străbată. Că este așa o ilustrează și întimplarea că în una din sălii candidații au întrebant ce să facă și li s-a răspuns să scrie „cît mai mult și cît mai frumos”, ceea ce, firește, nu s-a recomandat în toate sălile.

Faptul că s-a acordat mai mult de jumătate din punctajul de la gramatică unei probe pe care am numi-o „de capriciu” ne obligă să spunem că la o disciplină cunoscută și recunoscută pentru rigoarea ei științifică a intervenit gustul îndoielnic al unui autor care nici el n-a știut ce vrea.

prof. emerit VALENTIN OLTEANU

Costum popular din Banat, com. Bozovici

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Joi, 2 februarie 1917

S-ar părea că sintem în mreața unui vis și că toate cite se petrec astăzi în jurul nostru sînt arătări fugare din vremuri de demult, chipuri întunecate smulse dintr-o veche cronică moldovenească. Simțim sufletul cum ni se zbate greu sub povara loviturilor ca limba unui clopot bătrîn dintr-o biserică bîntuită de vîfor.

Vrășmașul a călcat hotarele țării, jumătate din pămînt e sub copitele cailor lui. De-a lungul cîmpilor mănoase calcă iarăși cetele de pradă, satele albe ard pe întinderea Munteniei. Dobrogea se prăbușește sub năvala hoardelor... în vreme ce Ardealul, ud încă de singele nostru, e mai mut ca oricînd. În acest timp, în jur de noi, e o alergare pripită, soldații vin și se duc, roiesc pribegii fără adăposturi, chervane ferecate își urmează drumul, e grabă și frămîntare pretutindeni și deasupra acestei învălmășeli de oameni și de lucruri, strălucesc în soarele de iarnă lăcoane răzlete din visul nostru de vîfor.

Și cu toate acestea, nu sintem înfrinți. Ne-am cheluit, dar nu ne-am istovit. Puterea n-a secat încă și credința rămîne în picioare privind dîră în obrazul dușmanului. Ca un trup sănătos, dezmeticit de pumnul vrășmaș, poporul nostru și-a îndoit mijlocul, o clipă ca să se ridice iarăși cu o vigoare înecită. Infipă în țara Moldovei, ca într-o cetate de piatră, oastea noastră, avînd apa Siretului în față și crestele Carpaților în spate, reînvie astăzi după zidul baionetelor, ascutindu-și fulgerele de minie. Este o suflare nouă de viață care renaște, rîndurile se primelesc, sprijinul tovarășilor crește, speranța filiiie prospătă și întinerită peste steagurile ciuruite de gloanțe.

În această fierbe, care dospește o furtună apropiată, ne stringem cu toții.

Pe cîmpul întins, unde se prind în mănunchi puterile de apărare ale unui neam, venim astăzi și noi, o seamă de oameni ai condeului. Cetitori de gînduri și făuritori de visuri, unde trecătoare din valul statornic al sufletului românesc, cerem o pîrtică de muncă pentru pregătirea marelui praznic.

Vrem deci să ne semănăm credința pe tot cuprinsul acestui pămînt, să vorbim cu soldatul și cu civilul și să ne facem de-a lungul satelor și orașelor vestitorii cîntecului de biruință care se urzeste ceas cu ceas. Vom vorbi limpede și fără înconjur, dîndu-ne seama că încrederea cu care am fost cinstiți de către cei chemați să reunească energiile țării, pretinde cuvinte drepte și cere slujba adevărului. Vom spune astfel în aceste pagini tot ce așteptarea zilelor viitoare ne va cobori în suflet. Vom arăta pilda măreață de înfrățire a neamului cu regele său, al cărui tron și-a muia strălucirea în visul nostru de veacuri. Ne vom închina cu smerenie în fața țărănului trudit, vom pipăi durerile lui, îi vom cînta vitejia neasemănată, lămurindu-i binefacile pe care și le-a răscumpărat cu singe cald scurs pe ogoarele țării. Vom dezveli tuturoara cruzimile ticăloase ale cîmpitorilor și vom lovi cu patimă în tăciunarii care plimbă cărbunii aprinși de-a lungul unor pămînt orînduit prin muncă și vîdnicie. Vom scormoni spionii și vîduții, vom aprinde în sufletul milostiv al plugarului nostru flăcările urei, făcîndu-l să vadă aveau scrișnete în umbra tunurilor nemțești.

Ca în vremuri vechi de restrînte, cînd palosul insingurat se purta pe drumul mare, am vrea ca din cuvîntul nostru să se desprindă cugetul răzburării și al biruinței.

Nu știu dacă vorbele se vor putea totdeauna înșiruri netede pe hîrtie: atîta știu că toată palpitarea inimii noastre va fi pentru ostașii acestor zile de zburcîm grozav. În fiecare clipă, în alergarea minții, în ceasuri de muncă și în nopți de veghe, împreună cu toată suflarea țărinei strămoșești noi vom avea ochii îndreptați spre voi, soldați ai neamului, care din tranșee trimiteți moarte lifte or străine. În ranțele voastre e biruința de minie. Sub lumina ei orbitoare vrem să ni se

Acum, cînd prin publicarea Memoriilor lui I.G. Duca s-a reușit rostuirea unui oarecare postament evenimentelor petrecute în vremea războiului nostru pentru întregirea neamului, considerăm că putem să facem loc în această pagină de revistă și altor file din marea epopee a luptei pentru unitatea românilor.

Bunăoară, mai mulți cititori ne-au solicitat mărturii asupra aportului poetului „pămîntului nostru” la actul Marii Uniri. Nimic mai potrivit și mai firesc, în linia restituirii necesare ale spiritualității românești, decît să transcriem pentru cititorii noștri excepționale contribuții (în parte inedite) ale vîgurosului tribun al luptei pentru unitatea românilor.

Din articole tipărite în periodice (astăzi extrem de rare, chiar unicate) la Iași, Chișinău, Kiev sau Paris și care n-au fost antologate niciînd în vreun volum Goga, din scrisori inedite, poezii și mai ales din importante capitole ale unei proiectate lucrări despre românii transilvăneni — vom reconstitui, așadar, firul ardentelor trăiri ale marelui poet național, în perioada februarie 1917 — martie 1919.

Să ne aducem aminte cum, cu luni în urmă, I.G. Duca evocînd momentul apariției ziarului de front „România” — organ al Apărării Naționale, consămna numele lui Octavian Goga între literaturii-gazetari fondatori ai cotidianului respectiv. Pe ultima filă (datată 23 decembrie 1916) a manuscrisului unui jurnal intim — aflat în posesia eminentului exeget al bardului de la Clucea, profesorul universitar Ion Dodu Bălan — Goga, la rîndul său, a făcut următoarea însemnare: „Zilele trecute am fost invitat la Cartierul General împreună cu cîțiva gazetari aleși de Duca. Ne-a primit generalul Prezan care ne-a spus planul lui de-a înființa o gazetă pentru front. Prezan face impresia unui om cinstit, hotărît, fire delicată cu oarecari nuanțe feminine, trădează multă ambiție. A fost foarte gentil cu

mine și mi-a spus că vrea ca directorul gazetei să fiu eu. Am simțit însă că guvernul nu agreează această idee. Deoparte se teme de Prezan, căruia îi atribuie intenții de dictatură, de alta nu vede în mine omul căruia i s-ar putea inspira aprecieri favorabile actualei alcătuirii. Nu știu deci ce se va alege, să vedem...” Asupra mobilurilor ce aveau în chip păgubitor pentru țară, să eternizeze neînțelegerile dintre Goga și Brătieni, vom reveni cu alt prilej. Mihail Sadoveanu a fost atunci ales să coordoneze activitatea de redacție la ziarul „România”, însă locul lui Goga era de departe privilegiat — toate articolele sale sînt de fond, plasate în stînga primei pagini; ele fiind cele mai ample și dînd directiva întregii publicații.

Cît de mare gazetar a fost Goga — din familia Eminescu-Iorga — se va vedea și din articolele semnate în „România”. Acest solar pise al spiritualității românești, ca orice fenomen de geniu, a tîrît după sine și fatale umbre. Profetii de apostol al neamului i-au fost întunecate în ultima parte a vieții de regretabile erori politice. Se vor limpezi ele — nădăjdum! — și apele involburatului Olt al literelor române. Deocamdată, vă propunem spre o binemerită desfătare artistică și morală, splendorii ale scrisului strălucitorului astru. Purcedem cu patru articole — „Spre biruință”, „Către țărani soldați”, „O nouă perspectivă”, „Linieștea morală” — apărute în ziarul „România”. Sînt pagini de început de drum, în care este predolovită biruința de minie — peste restrîntele trecătoare ale unor istovii, iar nu ale unor înfrînți.

Binecunoscuta fotografie din colțul paginii — reprezentînd o secvență din Marea Adunarea Națională de la Alba Iulia — ne va fi imaginea-fanion însoțitoare.

STELIAN NEAGOE

Spre biruință

frîngă condeului în ziua cea mare, cînd printre zidurile fumegînde de la Alba Iulia, în sunet de muzici, pe drumul de praf și de singe, va trece mindru, pe calul său alb, suveranul nostru.

Luni, 6 februarie

Voi sinteți cei mulți, voi ați dat cu adevărat și singele și puterea... Țărani ai noștri, din Muntenia și din Moldova, români plugari ai pămîntului de pe Jiu și de pe Siret, voi care umpleți golul tranșelor și nu mai încăpeți în plinul spitalelor, soldați ai neamului, la voi e toată nădejdea de minie.

Din mijlocul nenorocului care ne încercă în treacă, dintre toate vedeniile chinuitoare ale acestor zile de pribegie, din întreaga uruitură a mașinilor nemțești, se ridică fruntea limpede a țărănului nostru incununată de strălucire. Dacă sufletul ni se clatină o clipă sub povara sortii, ne gîndim la țărani și ne simțim tari ca viteazul din povestea veche, care își primea puterea de cite ori picioarele lui atîngeau țărîna. Credem în hainele albe ale neamului românesc, credem cu toată îndărătnicia neînduplecată a dreptății pentru care luptăm, și dacă străimul vrea să judece acest popor după vrednicia lui adevărată, noi îl trimitem la: țărani.

De aceea, ca și în trecut, ne îndreptăm și astăzi spre voi, temelii și fala ostirii, ca să vă spunem, că de la rîndurile voastre se așteaptă miniuirea.

Soldați, sub puhoiul dușmanului am dat înapoi în la apa Siretului, unde cu ajutorul vitezelor oști ale împăratului Rusiei, de două luni l-am incremenit în loc. În zadar se zvîrcolește, zidul nostru de oțel nu se frînge. Văzîndu-se neputincios, toate vocile sufletului său hain le revarsă asupra pămîntului cucerit vremelnice. Vestile care sosesc aici despre isprăvile lor de dîncolo de front ne trezesc scriba și setea răsbunării.

Adunătura pestriță la cotropitorilor țării noastre e mai crudă ca fiarele din apocalips și mai infometată decît lăcustele. Ei taie limba prizonierilor români, ei despoaie toate satele din Muntenia, neamul cără la el acasă toată truda agonisită de noi, neamțul vă necinstește femeile, cizma lui zdrobește viața noastră de la București pînă la Severin.

Soldați, această răsplătire se apropie! De la Siret, drum înapoi nu mai este!

Pregătiți-vă sufletul, întăriți-l cu ura neagră a pămîntului vostru batjocorit și gătiți-vă de ziua cea mare, cînd va începe nunta morții cea adevărată, nunta vieții și a izbăvirii.

Gîndiți-vă, soldați țărani, că o nouă așezare trainică a neamului va răsări din lupta noastră. Înțelegeți că stăpînînd din nou pămîntul vechi al României și lărgîndu-i hotarele cu Ardealul și Bucovina, soarta tuturor va fi mai bună. Aduceți-vă aminte de cuvîntul m.s. regelui nostru, care pe urma războiului vă făgăduiește o mai dreaptă orînduire a vieții de la țară...

Gîndiți-vă, soldați, la copiii voștri, la binele de minie, la căsuța albă de pe Argeș, unde lifte spurcate se lăfăiesc astăzi... Și nu uitați mai ales dreptatea scripturii care acum tirziu se va izbîndi în adevăr pentru voi: — *Ferițiți sint cei flămînzi, că aceia se vor sătura...*

Vineri, 3 martie

Popoarele mici ies arare din umbră. Pitite în colțul lor, ducînd o luptă grea pentru a-și susține un echilibru, ele reprezintă umanitatea mai mult prin prisma nevoilor locale, fără a avea putință să-și înfrățească soarta cu curentele mari de gîndire universală. Abia din cînd în cînd cu prilejul unor conflagrații generale, se poate ridica la suprafață valoarea și puterea de viață a micilor națiuni.

Istoria noastră nesfîrșit de tristă ne-a

condamnat în trecut la un trai izolat, la o frămîntare pentru împlinirea propriilor trebuințe. Lozincile evoluției mondiale, preceptele de premenire a continentului și-a lumii erau un privilegiu al neamurilor cu un vast teritoriu și cu un număr covîrșitor. Noi le primeam întîrziate pe solul nostru, ne dam silința să le adoptăm, dar nu eram în stare s-aducem o contribuție apreciabilă pentru triumful lor. De-aceia, copleșiți de lipsurile unei biete gospodării sărace, n-am prea cerut cuvînt în nenumăratele întreceri internaționale. Cronicile ne amintesc sumar de cite ori vine vorba de răsputii hotărîtoare care au schimbat fața vremilor.

Abia odată, în cursul veacurilor zbuciumate, am apărut în plină lumină. În mijlocul tulburărilor medievale, cînd cauza obstescă a creștinătății era primejduită de năvălirile musulmane, voievozii de la Dunăre și-au aruncat în cumpănă spada lor pentru biruința unei idei care era patrimoniul Europei. O strălucire trecătoare de epopee și-o lungă suferință de sute de ani au răsplătit pe seama poporului nostru acest amestec în laboratorul istoriei universale.

Degrabă ne-am cufundat iarăși în umbră, forțele ni s-au sleit, perspectiva de gîndire ni s-a redus și-am trăit înainte o viață anumită, al cărei ideal suprem nu mai putea fi decît gîndul propriei conservări, fără vreun acces la rezolvirea problemelor curente ale umanității. Ne-am menținut așa zile îndelungate, am trecut prin perioade de părăgînire înspăimîntătoare, am strigat, am amuțit, ne-am ridicat din nou și-am izbutit în sfîrșit, abia înainte cu o jumătate de veac, să ne accentuăm dreptul nostru.

Curînd însă, după întemeierea vieții independente, Regatul român a fost în mod fatal tîrît după paravanul particularismului de rasă german, care ne-a fixat și mai mult într-un colț de izolare. Silinți să perpetuăm un legămînt nefiresc, potrivnic aspirațiilor noastre, eram aproape pe calea de-a pierde pe lingă adevărurile de ordin național și marile axiome ale prefațecilor continentale...

A trebuit să vină acest cataclism care să ne purifice atmosfera, să trezească impulsurile ascuse ale istoriei, să puie în evidență cu o putere elementară anumite îndrumări ale progresului omenirii, ca o limpezime de conștiință să ne determine la un pas hotărîtor. Am intrat în marea război ca să ne izbîndim un ideal politic, soarta a voit însă să ne creieze din acest prilej o platformă mai întinsă, dîncolo de limitele egoismului nostru național. O imbinare fericită de interese a făcut ca propria noastră cauză să se confunde cu o serie de puncte cardinale ale întregului continent.

Ca și pe vremea invaziilor turcești, Europa întreagă, cu alte resurse de viață ca atunci, s-a unit într-o singură tabără împotriva visului de cutropire nemțească. Fiind deci luptătorii căminului nostru, noi colaborăm la triumful unor orientări de cugetare universale.

Sintem într-o perspectivă nouă, neamul românesc este astăzi un punct de sprijin al unui mare angrenaj internațional. Pentru înflă oară în istoria modernă, noi sfîșiem valul de umbră care ne înconjură și pămînt alături de cei mari care duc cu un pas mai departe destinele lumii. În mod firesc orizontul ni se lărgeste prin această tovarășie, comoara de simțire ne devine mai bogată, viziunea politică mai clară și jertfa singelui îndoit de nobilă. În același timp avem și satisfacția că ne vedem înregistrată vrednicia de către analele tuturoara. Paginile pe care le înscrim astăzi nu sînt numai ale noastre, sînt pagini palpitate de-o sfortare supremă a civilizației moderne pentru a duce la bun sfîrșit o cauză comună.

Această nouă perspectivă însă ne impune o conștiință a datoriei, care să ne azeze la înălțimea tovarășilor noștri. De aceea toți cîți sintem chemați să ne îndrumăm rostul acum, fie că tîn în mină o spadă ori un condei, să nu uite că în acest petec de orient al Europei, neamul românesc reprezintă astăzi lozincile apusului luminat și se bate pentru realizarea lor. Să-și însușească deci, deodată cu idealul unitar și îndatoririle morale pe care le pretinde izbînda lui.

Numai astfel, ieșînd acum la lumină, vom putea suporta cu cinste judecata ce ne-o vom face noi înșine și sancțiunea pe care de astădată ne-o dă lumea întreagă.

Duminică, 5 martie

Războiul a fost totdeauna nu numai o ciocnire de forțe materiale, ci și-o încrușcare de energii morale. Biruința e determinată în mod hotărîtor de ascendența sufletească a unei tabere. Cîmpul de luptă al unui neam e menit să înfățișeze și psihologia lui, capitalul moral pe care-l poate mobiliza la o anume perioadă a istoriei sale.

Acest adevăr a dirigit deopotrivă pe toți beligeranții de la începutul marelui război. Desăvîrșita liniste morală a fost lozincă tuturoara. La adăpostul unui calm de gîndire și sub influența unei încordări de voință, cu neadormitul control al rațiunii s-au făcut toate pregătirile. Continuitatea de muncă nu se putea inchipui fără o continuitate de simțire, care nici o clipă nu pierde din vedere scopul final. De aceea pretutindeni, oricare ar fi fost cumpăna veșnic schimbată a frontului, înălăuntrul țării s-a menținut un echilibru sufletesc. Societatea și-a dat seama că într-o lungă războire de ani de zile și biruințele și înfrîngerile nu sînt decît episoade, care în balansarea perpetuă a forțelor se alternează, rămînd ca mai tirziu o sfortare supremă să aducă rezultatul decisiv.

Un general neamț, Hindenburg, mi se pare, a spus că războiul îl va cîștiga acela care va avea nervii cei mai tari. Spunea un adevăr. Cuvintele lui, din care se desicifra structura particulară a sufletului german capabil de voință și de liniste morală în fața unei crime, măcar dacă aceasta îi servește interesul, anuntau de la început grozava vărsare de singe care a venit în urmă. Din fericire însă acest suflet înghețat și metodic al rasei teutone s-a găsit față în față cu temperamentul anglo-saxon îndrumat de tradiționala lui seriozitate și cu admirabila putere de înmlădiere a Franței otelite de frămîntări seculare. Această întîlnire pe urma căreia s-a creat din primele zile o stabilitate de echilibru sufletesc, înriurește definitiv istoria universală în zbuciumările ei actuale.

Adoptînd și noi acest învățămînt, să căutăm a face din el un impuls de pedagogie națională în aceste clipe tulburate. Să învățăm de la Parisul care luminează de un veac cărările pline de cotituri ale intelectualității românești și să ne aducem aminte că de-acolo s-a lansat lozincă răbdării, ca o nouă virtute cardinală a Franței renașcute. Amintirile glorioase ale războaielor lui Napoleon, perioadele de splendoare ale unui popor care a stăpînit lumea, toate au fost invocate mai puțin decît această evanghelie a răbdării, care a întemeiat sub bătaia tunului o Franță cu sufletul senin și ordonat:

— „La paciențe France”.

Ucenicii ai occidentului să ne impunem deci psihologia lui. Ori-care ar fi veștile de azi și de minie, oricît de strălucite ar fi izbînzile dintr-un anume punct de pe vasta suprafață a războiului și oricît de dureroase pierderile, noi să muncim înainte, făcînd să se instăpînească în rîndurile noastre conștiința esențială a biruinței: *Unieștea morală*. Marea bucurie a izbîndei dimpreună cu doliul jertfelor, rodnică palpitare a sufletului, trebuie lăsată pe mai tirziu. Ea nu poate începe decît în prima zi de — pace.

TURISTI, CAUT CAMERĂ

**„Domnii, ascultați
la doamna, are
o poziție splendidă
și flori”**

Gara Constanța. Este exact ora 16,34 și acceleratul 827 frinează la peronul 4. În câteva minute, peste o mie de amatori de bronz, doldora de bagaje, tichii, copii și speranța ca soarele să se arate la fel de vrednic ca și ambiția lor de a-și pune toți pigmentii la treabă, invadează peronul și scările tunelului. Coborim printre ultimii din vagon, ușor derutați, căutând ceva din privire, chestiune care dă roade.

— Doriți cameră?
— Da. Într-o secundă, ne trezim înconjurată, ca Robinson și Vineri de băștinași, de o sumedenie de bărbați și femei al căror aplomb ne descumpănește. „Am două, trei, patru camere la curte, verdeață, aer curat, briză dinspre mare, am tot...”; „Stau la bloc, mai vine și apă caldă, liniște, n-am copii...”; „Domnii, ascultați la doamna, are o poziție splendidă și flori unde trebuie...”. Abia apucăm să ne tragem suflul și bagajul din mină unuia. Răcnim pe înfelesul tuturor că miine ne vin și nevestele și stăm zece zile pe banii noștri. Cercul se strânge și mă înțeleg din priviri cu subofiterul Leucă Gheorghe, de la Inspectoratul de miliție al municipiului Constanța, ferchez la acea oră de după-amiază, căruia ordinarul de a fi turist i venea ca o mânășă. Mai nu vrem, mai ne lăsăm, ca să ne ridicăm cota. Îi alegem pe unul mai necăjit, dar plin de promisiuni mari, care sparge cu îndrăjire semințe de floarea-soarelui și, după nărușul sepiei, le ia fața următorilor cu cojile expediate cu dexteritate. Ne spune că am avut noroc de trei ori. Odată să sintem deștept și știm ce să alegem, apoi fiindcă el a putut să vină azi la gară și, în sfârșit, pentru că, zilele trecute, unul imprudent, care a strigat de pe scara trenului că vrea cameră, din bucuria prea multora de a-l ajuta a rămas cu tricoul chimono, în inghesuială mai pierzând definitiv și un ceas electronic ce-i anunța de trei ori pe zi masa.

Un tip comunicativ, cu o mulțumire de gospodar harnic, proaspăta noastră gazdă, Enuș Caraman... Ne urcă în troleibuz și ne coboară în str. Făgetului, unde pe colț, la nr. 132, era casa promisă, aproape de stadion, dar foarte departe de plajă. O casă cumpărată anul trecut, ni se destăinuie, cu o sută de mii, de la unul în care avea mare încredere. Pe lângă două camere mai acătării, dar ocupate de alții până miine, mai are una pentru o noapte și apoi ne mutăm dincolo. Camera cu pricina, un fel de cazemată cu pereți în derivă și miros proaspăt de igrasie, primise de curind câteva bidinele în semn de omagiu, lucru care n-o făcea însă mai veselă. WC-ul din curte și bucătăria la care aveam acces, murdară și meschină, aveau menirea să ne facă viața mai frumoasă și să întregască serviciile până la suma de 70 de lei pe noapte.

Agencia de turism intern, dispeceratul pentru inchirieri la particulari

Dorim două camere, categoria A, cit de cit aproape de centru și, desigur, de plajă. Primim două adrese. La prima, Ion Balaban, din str. Tudor Vladimirescu nr. 22, se arată surprins, o cameră o are ocupată, de ce v-a trimis O.N.T.-ul la mine, iar pe a doua, necontractată, n-o lasă fără 80 de lei. La a doua adresă, str. Mircea cel Bătrîn nr. 158, familia Iancu ne pune la dispoziție două camere frumoase, curte, televizor, telefon, totul bine gospodărit, la prețul oficial de 60 de lei.

Început de toamnă. Spre seară a căzut o ploaie scurtă după care cerul s-a înserinat din nou, imbiind chiar și pe cei care veniseră acasă oboșiți după o zi de muncă, să facă o scurtă plimbare pe ulița principală cu multe flori, a frumoasei comune ialomițene.

În plin centrul localității, pe trotuar, un grup de trei elevs de la liceul agricol discută despre ce-au făcut la practica din ziua respectivă pe un lan de floarea-soarelui.

Una din fete care stătea cu spatele, spre sosea este izbită în plin de către un autoturism, luată pe capotă și trântită la pământ.

Apoi șoferul, un tânăr de vreo douăzeci de ani oprește și se apleacă spre victimă împreună cu celelalte două elevs venite în fugă la locul unde zăcea fata.

„Colegii noastre Viorica îi curgea sînge pe nas și pe gură, nu vorbea, iar ochii îi erau închiși pe jumătate. Eram atît de emoționate încît n-am reușit să reținem nici numărul mașinii, nici culoarea ei. Iar despre tînărul șofer, doar că era negricios și avea o mustață mică. Ce vreți, nu ni s-a întimplat niciodată așa ceva. În plus, locul unde era căzută colega noastră

Dispeceratul pentru inchirieri la particulari, filiala Satul de vacanță

Cocheta baracă e luată cu asalt de o sumedenie de gospodine care, în afara încercării de a pune mina pe un turist, n-au nimic agresiv în gesturi și priviri. De la ghișeu, Maria Ciobanu încearcă să mulțumească și clienții și pe cei ce vor să închirieze. În privința ultimilor, e greu de despărțit apele, care are și care nu are contract cu O.N.T.-ul. „Greu, foarte greu de trăit cu bișnițarii, se plînge Maria Ciobanu, pînă să ajungă la mine să le dau cîteva adrese, turiștii sînt luați de aceia care n-au contracte. Pe de altă parte, în jurul barăcii mai stau și proprietarii cu care O.N.T.-ul are contract și care speră să găsească clienți. Ce se întîmplă, de fapt. Neazul cel mare e că toți turiștii vor să stea aproape de plajă sau sat și numai o mică parte din cei cu care avem contracte locuiesc împrejur; ceilalți, la cîteva stăli de mașină. Astfel, ei nu prind clienți deloc”.

Agencia de turism intern - Constanța

Discutăm toate acestea cu Ioan Leonte, directorul agenției. „Ne-am străduit, spune dînsul, să facem cit mai multe onologări de apartamente, avem peste 25 000 pe tot litoralul, cu scopul de a face față solicitărilor. Legea însă îmi permite să trimit spre cazare la particulari doar în cazul în care spațiile de cazare din hoteluri sînt pline. Este logic, dar acest fapt îi dezavantajează pe particulari, pentru că nu le dau clienți tot timpul. În plus, aceștia mai fug de contracte, deoarece impozitul este progresiv. Cîne ajunge la suma de 5 000 sau de 10 000 de lei încețază să mai lucreze cu noi sub pretextul că i-au venit niște rude. De pildă, la 9 980 de lei, impozitul este de 2 187 de lei. Dacă omul mai închiriaza o cameră, o singură noapte, și deci mai încasează, să spunem, 40 de lei, la 10 020 lei impozitul ajunge la 2 585 lei. Deci pentru 40 de lei încasați, plătește 400 de lei. În afară de impozit, noi mai percepem un comision de 10 la sută tot din banii particularului (noi făcusem de cîteva ori propunerea să-l oprim de la client), astfel că omului nu-l convine să închirieze, pentru că nu-i mai rămîne mare lucru”.

Concluzii

1. Legea nr. 5/73, art. 17-b, care se ocupă de inchirieri, nu reușește să mulțumească nici pe turiști, nici pe particularii cu contracte, nici turismul și nici organele financiare. Contractul dintre cetățean și O.N.T. este de înțelegere, nu ferm și astfel nu-l respectă nimeni: turismul deoarece nu asigură în permanentă clienți, iar particularii fiindcă pot închiria fără știința O.N.T.-ului.

2. O mai corectă încadrare a apartamentelor în categoriile de confort ar putea fi urmată de prețuri mai stimulative (nu exagerate) pentru cei ce închiriaza și de unele îmbunătățiri ale sistemului de impunere și de percepere a comisionului, pentru că, să vedem adevărul, nimeni nu încheie un contract din filantropie, ci pentru că poate obține în mod cinstit un venit dintr-un spațiu pentru amenajarea căruia face eforturi materiale.

4. În privința „bișnițarilor”, a „rechinilor”, lucrurile ni se par mai simple, cel puțin pentru municipiul Constanța. Două sînt punctele în care pot fi întîlniți: gara și zona Cișmeaua (în cea mai mare parte pentru automobilisti). Deci se poate găsi o soluție care să păzească de poluare aceste perimetre.

5. Greu de închipuit că o gară cum este Constanța este cu totul și cu totul lipsită de orice informație turistică. Nici urmă de adrese, telefoane, mijloace de transport. Cîndva, se spune, a funcționat un punct de informare O.N.T., care, din motive de estetică, a fost desființat. Odată cu apa s-a pierdut și copilul.

RAZVAN BARBULESCU

nu era deloc luminat. Șoferul cu ajutorul nostru a aruncat-o pe Viorica în mașină și ne-a asigurat că o va duce urgent la spital.

Ne-a mirat că imediat după plecare a stîns luminile și spunea Olguței „Cum o să ajungă șoferul pe întinericul asta la spital nu știu”? Mergem noi ce mergem, ne îndreptăm spre ulița pe care locuim, că sîntem vecine toate trei, cînd nu departe de poarta tovarășului Zamfir de la coo-

„Îi plăceau florile și poeziile”

perativă auzim niște gemete. Cine credeți că era? Viorica colega noastră. Ticălosul o aruncase din mașină și fugise. Olguța s-a repezit spre sosea. Pe acolo chiar și noaptea trec multe mașini. Un șofer de camion mai în vîrstă a venit imediat la chemarea noastră, a urcat-o pe Viorica din cabină și s-a îndreptat spre spitalul din municipiu.

Am aflat după aceea că prietena noastră a murit pe drum. Fată tare bună Viorica, vioaie, învăța bine. Îi plăceau mult

Intermediari modești și generoși...

Din gara Sinaia toate drumurile duc spre dispeceratul de cazare. Vreau să spun că sînt atît de multe indicatoare îndrumîndu-te într-acolo („vis-à-vis de hotel Sinaia”), încît la un moment dat ai impresia că cineva te ia de umăr și te trimite obligatoriu la culcare. Impresie falsă, evident, întrucît perspectiva unei găzduiri nu o are oricine, în acest „sezon de virf” pe Valea Prahovei. E o certitudine doar pentru cel venit cu bilet de odihnă, de tratament, sau afiliat unui grup organizat. Cit despre turistul descins de capul lui în Sinaia, va constata că dispeceratul cu pricina este un soi de „Fata morgana”, iar jocul cu tablitele indicatoare se reduce la un simplu test de orientare turistică. Pentru că, odată ajuns aici, poți desluși cu ochiul liber, alături de o gîstră cu flori, un anunț tipărit sunînd ca finalul trist al unui roman de aventuri: „Nu avem locuri de cazare!” Asta echivalează cu gestul imperativ al degetului arătător îndreptat înapoi spre gară. Și ce face atunci neprevăzătorul nostru turist? Mai insistă, ca tot românul: Nici măcar un pat? Nu. Nici o cameră la particulari? Nu. Absolut nici o posibilitate? Nu.

Se întrezăresc totuși oarecare posibilități atunci cînd omul — nedumerit și cu bagajul în mină — iese în fața agenției și se oprește acolo cîteva clipe, nemaistînd încotro s-o apuce: în momentul acela se apropie de el, adresîndu-i-se mai mult sau mai puțin conspirativ, micul hotelier particular și clandestin.

Joi, 6 august, spre seară, mîimez și eu amărăciunea celui care este pe cale de a-și rata concediul. Din vina lui, desigur, pentru că nu poți reproșa O.J.T.-ului că lucrează din plin, la toți parametrii. Cînd plec de la dispecerat, aproape mă lovesc de un individ cam neras, cam vesel și cam nesigur pe picioare. Tocmai iesse de la restaurantul lipit de sediul O.J.T.-ului. „Este că n-ai găsit cameră?” mă întreabă rîzînd. Nu — îl răspunde gazetarul din mine. Păcat că n-am dat de el acum vreo oră, două, încă mai avea două camere foarte bune, în centru, îl mai roagă diverse persoane să le aducă sezonieri. De ce nu se duc el, personal? mă interesez. Pentru că dumnealui mai umblă încolo-noace și-î ghicește imediat pe omul rămas în aer cu cazarea. Dar nu-i nici o nenorocire, zice, dacă chiar n-am unde să dorm mă duc în cămăruța lui, la demisolul unei vile, mai are o saltea, și el poate dormi foarte bine și pe jos, o noapte. Și dacă dimineață vreau să mă bărbieresc, îmi împrumută aparatul lui de ras. Vreau să știu cît mă costă, să n-avem vorbe dup-aceea. Aproape că se supără, nimic — se poate? — dar dacă-l invit la o sticlă de vin, la restaurant, nu mă refuză. Înțeleg că este un fel de îngrijitor la o vilă, că i s-a dat și un spațiu modest acolo, că mai face servicii unora care nu „se pretează” să-și racoleze ei înșiși clienții (știindu-se în culpă față de lege), înțeleg că omul face asta din cumsecădenie, admitînd doar răsplată unui pahar cu vin. Și deși îmi repugnă „paharul în plus”, constat că este onest și generos, mă revoltă doar neomenia unora care, profitînd de felul lui de a fi, îl aduc în situația de a-l consuma.

A doua zi dimineață, și tot în fața O.J.T.-ului, mai mi-este dat să cunosc un astfel de intermediar — o femeie în vîrstă, mărunță, uscățivă, cu o privire tristă sau poate doar oboșită. Are o fețiță alături, o ține de mină. Observ că mă fixează, că ezită, se apropie în cele din urmă și mă întreabă dacă n-am nevoie de o cameră. Sufăr aproape că sînt nevoit să-i spun un neadevăr acestei femei, dar trebuie să mă documentez, trebuie să aflu. Da, am nevoie. Nu.

florile și poeziile. Păcat că s-a prăpădit așa săraca. Ne-a spus după aceea doctorul nostru din comună că dacă era dusă repede la spital scăpa! În decurs de trei zile, lucrătorii serviciului de circulație împreună cu controlorii de trafic de la I.T.A., cu șoferii din activul voluntar, caută, folosînd toate mijloacele posibile, pe autoturul accidentului.

Se cer relații de la peste 1 500 de oameni și se verifică peste 2 700 mașini

DACIA 1300, dar nimic! În a patra zi după accident se prezintă la postul de miliție un șofer.

„Veneam de la părinți, taică-meu e cam bolnav. Mergeam spre București cu skodita mea și stăteam la bariera de cale ferată. În spatele meu mai era o singură mașină. Am auzit deodată o izbitoră așa infundată. Apoi au trecut cîteva minute și un autoturism, parcă era un break, nu i-am putut distinge culoarea că era noaptea și era și destul de departe, a stîns lu-

nu sînt singur, mi-am lăsat soția (la gară) pînă cînd aranjează ceva. Dar dacă-mi lasă adresa... Are trei, dintre care îmi notez doar două (str. Furnica 63 — Drăgan Domnița, și str. Muncii nr. 8 — familia Rusu), a treia nu mai vrea să mi-o destăinuie, o apucă dintr-o dată o neliniște, mă duce dumneaei acolo, este aici, în centru, lângă Pați-bar, la o „doamnă doctor”, eu să mă duc liniștit să-mi aduc soția, că m-așteaptă. Mai ține să-mi precizeze că „doamna doctor” nu primește turiști cu copii. Știi cum sînt copiii, mai fac gălăgie, mai zgîrie mobila... Și trebuie să mai știu că prețul este 100 de lei, oriunde, atît ia fiecare.

Stau de vorbă cu Mircea Dogaru, șeful dispeceratului de cazare (care-mi confirmă că impresionantă capacitate de cazare în Sinaia — peste 3 000 de locuri numai în hoteluri — este neîndestulătoare în acest „sezon fierbinte”), apoi cu Nicolae Laca, agent de turism, responsabil cu camerele contractate cu O.J.T.-ul de către particulari. Îmi sugerează să scriu despre cazare în general, sectorul de care se ocupă fiind foarte puțin important în contextul tuturor problemelor legate de turism. Mă interesează totuși și latura asta, zic, și aflu că sînt înregistrate 80 de adrese în cartotecile oficiului, camere de două locuri cu prețuri variînd între 50 și 60 de lei. Și aceste spații ale particularilor sînt programate cu mult timp înainte, prin contracte cu alte O.J.T.-uri din țară. Dar sînt și greutăți... Adică? Adică oamenilor, sau unora dintre ei, nu prea le mai convine să contracteze camere cu O.J.T.-ul. Asta pentru că prețurile s-au mai schimbat, pentru că turistul — atunci cînd se instalează prin intermediul nostru — se simte în drepturi și ține să-și impună el condițiile.

Înțeleg că O.J.T. Prahova întîmpină unele greutăți, că există oarecare rețineri ale ofertanților, că sînt și nemulțumiri din partea turiștilor: dar — mărturisesc — nu înțeleg poziția neutră a celor care se ocupă și răspund de acest sector (și pe care-l consideră neimportant), nu înțeleg scepticismul — subînțeles — că situația aceasta precară nu s-ar mai putea schimba. Că turismul — prin cazare la particulari — este important, o dovedește faptul că toate spațiile existente sînt programate ocupate, că există oameni care preferă un cadru familial, hotelului. Te convingi de asta vizitînd nu puține case înscrise în evidența O.J.T.-ului, acolo unde Nicolae Laca își poate trimite cu inima împăcată turiștii, te convingi de asta cunos-cîndu-i, de pildă, pe soții Ana și Aurel Popa (str. Aosta nr. 22), oameni care știu să se bucure de oaspeți și să le ofere acestora nu doar confortul unei case frumoase, înțelegt gospodărite, ci și căldura, prietenia, omenia lor. Și dacă la început am vorbit despre găzduirea particulară și clandestină, în slujba căreia își pun serviciile mici, modești intermediari, nu am făcut-o întîmplător: apariția acestui fenomen este favorizată de o preocupare insuficientă de a organiza și a întări rețeaua particulară de cazare, afiliată O-ficiului județean de turism. Ea ar putea deveni o componentă importantă a turismului organizat — și acest lucru este perfect realizabil atîta timp cît există și soțului: începînd cu acțiuni susținute de convingere a oamenilor, terminînd cu găsirea unor posibilități eficiente de cointeresare a lor.

CORNELIU MERLAU

Costum popular din Banat, com. Bozovici

minile și a întors îndepărtîndu-se. Mă gîndeam: poate n-o fi vrînd să stea la barieră, dar de ce a stîns luminile, că era un întineric de-ți băgai degetele în ochi. Nu știu dacă ce-va spun eu are vreo valoare, dar m-am gîndit că e bine să știți”. Reîntarea șoferului a fost de importantă capitală. Pe baza ei, verificîndu-se toate breakurile din județ, s-a stabilit că la o stîină a zăbovit cu cîteva zile-n urmă un break roșu, cu număr de Brașov.

„Păi tînărul asta venea în fiecare an la noi. Zicea că-i place telemeuca de Ialomița. Stă așa vreme de două, trei ceasuri. Se uită cum mulgem oile, se urcă-n mașină și pornește spre casă. A plecat, așa, cam pe seară. Spunea că pînă la miezul nopții vrea să ajungă la părinți, într-o comună din Brașov, nu mai țîn minte cum îi zice”.

Cum ați putut face așa ceva? Să aruncați un om din mașină ca pe un balot, un om care mai putea fi încă salvat.

„Păi ce să vă zic... băusem o bere la plecare cu colegii rămași pe litoral și mi-era frică că-mi pierd carnetul!”

Așa a justificat autorul accidentului actual său de lașitate.

VICTOR BEDA

Iată ce spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la mitingul electoral de la Craiova, în 26 iulie 1946:

„Noi, comuniștii, dorim ca din Oltenia lui Tudor Vladimirescu, oropsită și înapoiată pînă acum datorită jafului moșieresc, să facem o Oltenie bogată, cu industrie și agricultură puternice, dorim ca din cetatea banului și a opresiunii, cum era în trecut, să facem o cetate a muncii și culturii”

Într-un răstimp istoric scurt, dorințele comuniștilor au devenit realitate și, azi, ca într-o profecție împlinită, avem aci

Doljul, un județ bogat, cu industrie și agricultură puternice, iar Craiova, o cetate a muncii și culturii

pentru că, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Craiova, în 10 august 1979

doljenii sînt „oameni muncitori și cînd pun mîna sînt în stare să facă minuni”.

Drumul nostru prin Doljul acestui început de septembrie are ca punct de plecare chiar kilometrul zero al județului, centrul Craiovei. Aici, bătrîna stradă a Unirii, tradițional loc de comerț și promenadă, și-a păstrat doar numele și două clădiri, a filarmonicii „Oltenia” și a hotelului „Minerva”, schimbîndu-și, însă, complet înfățișarea și devenind o adevărată

Bijuterie arhitectonică

Criticați de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, neplăcut impresionat de aspectul de tîrg al centrului orașului, craiovenii s-au așternut pe treabă, dornici să transforme zona centrală într-o „carte de vizită” demnă de dezvoltarea fără precedent, pe toate planurile, a capitalei Doljului. Deși acțiunea e la început, căci strada Unirii nu reprezintă decît un fragment al unui plan amplu, se poate aprecia că ei au făcut un lucru serios și temeinic, găsind soluții nimerite atît pentru util, cit și pentru bun gust. Au rămas în picioare, cum ziceam, două imobile, ele inele renovate. Conservîndu-se ce merita, restul s-a demolat și, pe locul fostelor dughene, Șantierul 8 (special înființat) al Trusului județean de construcții-montaj a înălțat, în timp record, o salbă de blocuri avînd, la parter, spații comerciale și, de la etajul 2 în sus, apartamente.

Cei care au întocmit proiectul, un colectiv de specialiști de la I.P.J., condus de arhitectul Viorel Voia, au avut mult de lucru, dorind și să păstreze și să înnoiască. Au păstrat, după mărturisirile șefului de proiect, ideea de vad comercial, prevăzînd spații întinse în acest scop, numai că au împins vitrinele în planul 2, permițînd oamenilor și aerului să circule pe sub portice. Fiecare bloc s-a gîndit îndealung, pe 5, 6 și chiar 10 variante, s-a gîndit ca atare și s-a gîndit, mai ales, în ansamblu, ca parte alcătuitoare a unui întreg. Rezultatele se vîd. Elementele plastice se continuă, liniile de fracție sînt jucate și ele se leagă între un bloc și celălalt, utilul și plăcutul fiind imbinat cu măiestrie. În plus, ei au dezvoltat un element tematic specific oltenesc, cula, dar nu afit prin ea însăși, cum explica Viorel Voia, cit prin efectul degajat, de robustețe, de trînicie, capabil să convingă că, deși fiecare bloc e altfel, ansamblul s-a ridicat deodată. Pînă și căderea umbrei a fost studiată. Poziția străzii rîmînînd aceeași, noua arteră a respectat proporțiile vechiului Corso și, la o lățime a arterei de 32 de metri, proiectanții s-au oprit cu blocurile la înălțimea etajului 5 pentru ca „trecătorul să aibă senzația că întîlnește același ecran”. E lesne de dedus că fostul prospect s-a lărgit, dar numai cei 12-14 metri ai străzii de altădată au păstrat panta continuă, ceilalți coborînd de la Casa cărții, abia inaugurată, spre hotelul „Minerva” pe paliere și printre jardiniere cochete, cuplate cu lampadare. La ceasul inserării, acestea risipesc o lumină tainică, parcă făcută pentru plimbări romantice și declarații de iubire, al căror martor rămîne, nu tocmai tăcut, pentru că poate cînta, o fîntînă arteziană. La rîndul lui, așternut din spărturi de

marmură recuperate, pavimentul desenează frumoase cîmpuri, adăugînd un farmec aparte zonei.

S-a acordat, firește, o atenție deosebită apartamentelor. Proiectate ca moduli de locuit, fiecare din ele are o altă relație cu exteriorul, alte unghiuri, alte priveliști, alte umbre, impresia fiind, mereu, de unicat. Costul lor nu e însă, în pofida poziției și a elementelor de decor, mai mare decît al apartamentelor din alte cartiere și în asta constă un alt merit al edililor craioveni. Acela de a fi găsit soluții originale, îndrăznețe și, totodată, eficiente, ieftine. Noii locatari s-au și mutat, iar ei sînt tare mindri că stau în acest perimetru, cu adevărat cel mai frumos al orașului. Altfel zis, Craiova de azi are centrul pe care îl merită, realizare pe măsura oamenilor orașului, pilduitori în tot ce întreprind.

Pe harta industrială a județului și chiar a țării, întreprinderea de utilaj greu din Craiova ocupă un loc aparte. Poate că și din acest motiv

„Bătrînii” de la I. U. G. n-au decît 30 de ani!

Cel dintîi țărîș s-a bătut aici în septembrie 1975, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu. Prima capacitate a început să producă în iunie 1978 și, cu toate că nouă, unitatea s-a impus cu repeziune și marea ei e prețuită, la ora de față, deopotrivă în țară și peste hotare. Ea prelucrează adevărați „mastodonti”, mașini umelte grele și diverse utilaje (pentru industria metalurgică, de hîrtie și celuloză etc.) ce măsoară zeci de metri și cîntăresc sute de tone, treabă, firește, nu dintre cele mai ușoare în condițiile în care, îl cităm pe directorul întreprinderii, inginerul Gheorghe Gheban, „noi începem să lucrăm de unde, gabaritic vorbind, se opresc ceilalți”. Altfel zis, obiective ca I.U.G. Craiova sînt puține în lume și, în orice caz, și mai puține în Europa, ea recomandîndu-se drept cea mai mare uni-

tate de acest gen din România, născută din înțelepciunea și clarviziunea secretarului general al partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a oferi industriei noastre, încă o șansă de a deveni competitivă pe plan mondial.

Șansă pe care oltenii, harnici și întreprinzători cum le e felul, n-au ratat-o, cu toate că, așa cum ziceam, întreprinderea a pornit de la zero. În martie 1977, cînd a venit aici inginerul Gheban, pe șantier erau vreo 50 de oameni, ocupați cu derularea investiției și cu pregătirea începuturilor fabricației. Azi, cînd freze longitudinale cu portal sau strunguri orizontale, apte să dea formă unor piese mai mari decît casa părintească a directorului, sînt strunite cu îndemînare și eficiență, numărul lucrătorilor a crescut de 60 de ori, iar jumătate din ei nu depășesc 25 de ani! Socoteala e simplă, „bătrînii” de la I.U.G. n-au decît 30 de ani, dar roadele muncii lor poartă pecetea unei maturități care, a luat-o, evident, cu mult înaintea datelor trecute în buletinele de identitate.

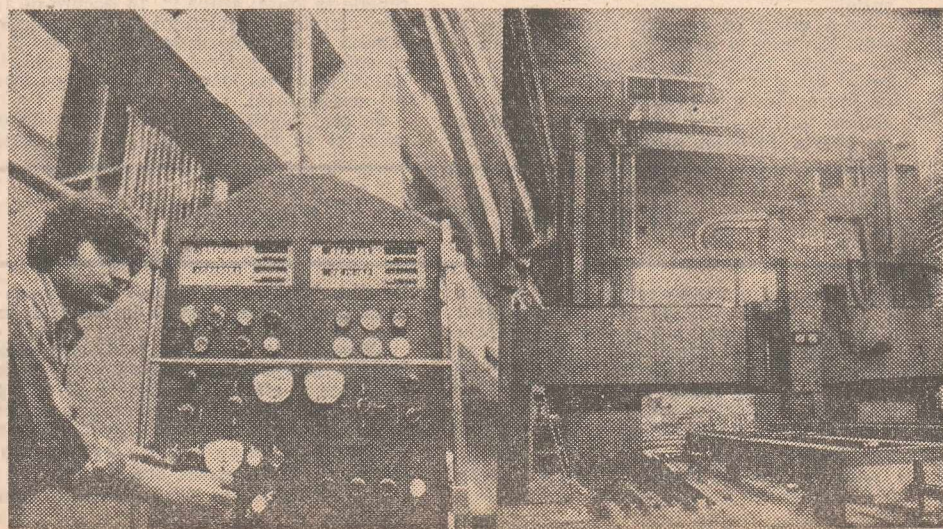
Să crezi, din mers, o tradiție nu e, firește, un lucru ușor. Dar să faci asta și, în paralel, să depășești mereu planul, realizînd premie tehnologice și unicate, e înfinit mai greu. Cei de la I.U.G. au făcut și una și alta, ba încă într-un timp foarte scurt, cu toate că, iarăși firește, greutatea nu i-au ocolit, ele legîndu-se mai ales de lipsa cadrelor care să fi avut, la sosire, o cit de cită experiență, căci un vîrf tehnologic de la „Electroputere”, de pildă, e o bagatelă pe lângă „giganții” de la I.U.G.! Ingerul Gheban, el însuși venit aici de pe platforma Combinatului chimic, a apelat la singura soluție posibilă. A dat pretențioase mașini pe mîna tinerilor și viața a demonstrat că a ales calea cea mai dreaptă. Deși aspru, examenul a fost trecut cu bine și o sumedenie de tineri, operatorul Petre Drăghici, lăcătușul Nicolae Cioabla, matrișterul Ion Bădoi, sudorul Elena Ciurea, și-au cîștigat, prin sudoare și seriozitate, respectul celor din jur, pe umerii lor, și al altora, al inginerilor stagieri Gheorghe Tobă sau Ion Serban, sprijinindu-se o tradiție ce prinde, cu fiecare zi, tot mai mult cheag. Epoca lui „să-i

arăți cum să facă” a trecut și cîțiva dintre șefii de secție de azi nu-s alții decît șefii de atelier sau maistrii de acum 2 ani. În aceste condiții, în care maistrii principali Gheorghe Sandu, Constantin Ionu, sau Aurel Șucă sînt considerați, înainte de 45 de ani, „veterani” ai unității, toată fiarea uzinei a fost cu un ochi la producție și cu altul la carte, lucrătorii de aici în legînd că, de fapt, totuși fiecare doar cum își așterne. Dacă se acceptă expresia că viitorul se citește în prezent, atunci încapă nici un dubiu că el e pregăt. I.U.G. Craiova cu entuziasm și responsabilitate, mărturie și, totodată, garanție o truu asta sînd multele examene trecu fruntea sus.

Lăsăm Craiova și, luînd-o spre sîrpin Segarcea, poposim la Băreca malul Desnățuiului. E ceas trecut prinz, dar comuna, ca și primăria, sînt goale. Oamenii se află, ni se spune, cîmp, iar primarul Florea Bădeancă firește, și el acolo. La recoltatul rumbului, început manual, îl găsim cel căutat și, veți vedea, cîteva explicații demne de notat. Nu altele de

Explicațiile unor recolte model

Anul acesta, cele două cooperative comună, zise „7 Noiembrie” și „Drumul lui Lenin”, conduse de țărani-țărani, I. hai Cioroianu și Oprea Bădeancă (f. legătură de rudenie cu cel de mai sus), scos o medie de 4510 kg la griu, cu 300 kilograme mai mult decît în 1980, cu mai mult decît în 1979 și așa mai departe. Asta în condițiile în care, se știe, seceta n-a lipsit, dar măcar, cum glumescă, careva, a bătut vîntul de n-a mai putut Ce-au făcut bercenii? Simplu, au sigurat o densitate bună, au fertilizat la timp, au ierbicidat întreaga prafată și s-au grăbit cu recoltatul, zultatele fiind cele amintite, adică cele bune din istoria comunei. Luată așa, cule deapănă Florea Bădeancă, de parcă recita o poezie, s-ar părea că lucrul n-au fost complicate, dar au fost. Nu bercenii nu și-ar fi luat din timp to măsurile, alegînd, de pildă, soiurile c mai adecvate condițiilor locale, dar n-au vrut să le țină parte și ea a fost t capricioasă, silindu-i nu o dată pe c menii aceștia de ispravă să facă n noapte zi și din zi tot zi. Mai clar, f utilizarea s-a executat la lumina farurii. Așa că, mai multe săptămîni, b cenii au început fertilizarea după teleful nalul de noapte și au încheiat-o spre m zul zilei, înainte ca solul să se dezgh și, mustînd, să împingă tractorul alăt umeri, dînd vina pe natură, dar b cenii, oameni ai dracului în bunul țeles al cuvîntului, au strîns din dinți infofolindu-se în pufoaice, s-au prezen la cîmp. S-au prezentat, mai zice Băde că, dezghiocînd un ștulete și bucu du-se de el, ca la luptă și, dacă n-a l sit nimeni, mecanizatorii Gheorghe R zis și Petrus, Titu Joița zis Mîtică, M rin Paca zis Minel, Sergiu Gogoșe chiar așa, Gogoșe, căci la Băreca mai c

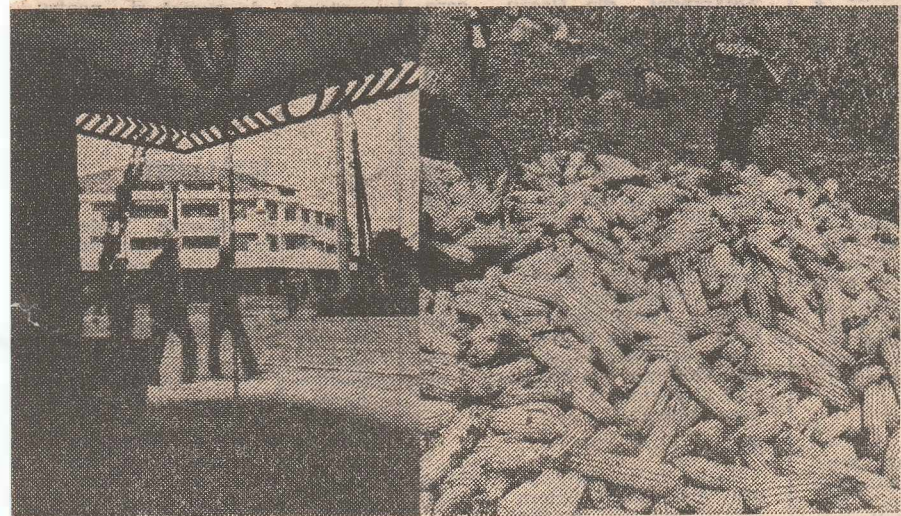

Strada Unirii, simbol al Craiovei 1981

Fotografii de GH. AMUZA ■

ă n-are unul mașină decit poreclă, pații aceștia, și alții ca ei, au fost cu ranță primii, întorcând tractoarele la cea dintâi urmă, că afară nu era ai frig, ci și întuneric. Ce vrea adică ică primarul? Că berceții, deși o duc bine ca oricând, după munca lor, nu a boierii și, în altă ordine de idei, nici s-au mulțumit cu te miri ce. Simțind se poate, ei chiar au putut și cine să vrea explicație a acestor 4510 ki- ne de griu la hectar în afara te- năției oamenilor, acela greșete amar- sau, și mai grav, nu-i cunoaște pe teni!

ria și, prin ea, țara le-au cerut berceților mult, eforturi împinse până în preajma eroismului, e bine de spus că le-au și dat. Tărâni mincau la capul locului, hrană caldă și ciorba nu lipsea. Seara, roșiile și brinza erau precedate, invariabil, de oțuică mare care, chiar dacă s-ar părea că nu conțea, a contat. În plus, omnia a fost omenie și vorba vorbă, ce li s-a promis oamenilor li s-a și dat, comuna a livrat 1 000 tone suplimentar la fondul de stat, dar ce-a fost al cooperativelor al lor a fost. Nu numai vorba bună face tonul, ci și, iată, și socoteala bună, căci cea de acasă s-a potrivit cu cea din cimp și,

Bârca, bunăstare și muncă, strins legate între ele

a fel au stat lucrurile și la porumb. la producțiile se anunță în jur de 8 000 hectar, dacă nu și mai mari, poate r duble, îndrăznește inginerul șef lache Stafie, față de anul trecut, cind ca s-a oprit la 5 100. Probabil că vom adaugă același, primii pe județ și am cos și mai bine dacă, una-două, n-am vut intreruperi de curent, care ne-au ut greutăți în irigat. Până în acest an, rvine din nou primarul, ne-am făcut irigăm, anul acesta chiar am irigat și a sută din porumb a primit apă din zde. Aceasta ar fi, nu-i așa, o expli- e, dar nu singura. Însămînțarea s-a lizat în epoca optimă, solurile au fost e cu atenție, acordându-se prioritate r din grupa 400, întreținerea s-a fă- și ea, la timp, iar bratele, adică mem- cooperatori, au fost prezente. Stefan cionică, zis Bălășoiu, Constantin Popa, Greiper, Iulică Iordăchescu, zis Coi- șcă, alții, au muncit cu tragere inimă, căci berceții au înțeles, mai ult, că munca innobilează, dar și îm- aștește. Cind a fost vint, și a tot fost primăvara trecută, cei din Bârca n-au la bufet, ci au stat în cimp, înfășu- în folii de plastic, rebegeți, dar am- și din cale-afară. Lor nu le-a plă- și nu le place, iată o altă vorbă a lui rea Bădeancă, să se raporteze la alții, numai la ei înșiși și la posibilitățile lor și, în ciuda rezultatelor remarcabile, xploatate până la capăt. Dacă primă-

mai departe, cu cea de la C.A.P.

Muncind așa, adică pe spetite, berceții nu se pling că-i prea greu. Nici n-au timp de asta, căci ei sînt ocupați cu alte treburi. Fac case, blocul din centrul comunei are o arhitectură pe care ar învi- dia-o orice oraș, cumpără mașini, caută gazde pentru copiii plecați la școli înalte, se tratează de reumatisme prin stațiuni vestite și, înainte de toate, muncesc. Am mai spus-o și altădată, în acte comună, în fapte oraș, Bârca își dăruiește un destin nou, cel mai frumos din istoria unei vechi așezări oltene, iar lucrul acesta îl implinește cu sudoare și demnitate.

La capătul unei zile nu tocmai u- șoare, stau mărturie reportajele de pină acum, iată-ne la Dăbuleni, la Sta- țiunea centrală de cercetare pentru cultura plantelor pe nisipuri.

Bătălia e abia la început

Primul lucru pe care-l aflăm de la pro- fesorul universitar doctor Petre Baniță, directorul stațiunii, e că există, în lume, mai multe terenuri nisipoase decit pă- mint arabii! Din cele 500 000 de hectare, cite are țara noastră, jumătate sînt pla- sate în sudul Olteniei, terenuri slab pro- ductive datorită fertilității reduse și, căci un necaz nu vine niciodată singur, datorită

secetel ce afectează zona. În scopul gă- sirii soluțiilor ca această întinsă supra- față să devină cit mai fertilă, s-a înfiin- țat, în 1935, stațiunea de la Dăbuleni, prima și singura din România. Nisipurile fiind nisipuri adică greu, dacă nu im- posibil, de înlocuit, s-a pus și se mai pune problema valorificării lor superioare, un întreg complex de lucrări (nivelare, eliminarea nisipului steril, irigare, dese- care etc.) purtind o singură denumire, a- meliorare.

S-au ameliorat pină acum, la nivel na- țional, peste 100 000 de hectare, din care aici, în aria sistemului de irigații Sadova- Corabia (creat pe baza cercetărilor sta- țiunii de la Dăbuleni), 36 000, deșertul de pină mai ieri transformându-se într-un adevărat paradis, în care producțiile, al- tădată inexistente, au ajuns să rivalizeze cu cele de pe pământurile fertile. E lim- pede, credem, că pe lângă sarcinile de cer- cetaș și pregătire a studenților, stațiunea funcționează și ca unitate productivă, de- ținind 2 808 hectare. Altfel zis, acest „stat major” al bătăliei împotriva nisipurilor nu numai că stabilește strategia pe întreaga țară, elaborind tehnologii pentru cultivarea plantelor pe terenuri nisi- poase, cartea de sinteză publicată recent, sub redacția profesorului Baniță, se chea- mă chiar așa, „Cultura plantelor pe ni- sipuri” (Editura Cartea Românească, 1981), ei și produce. Milioane de butași, sute de tone de sămînță de griu și porumb, 10 tone de struguri la hectar, tot atâtea de piersici, 25 de tone de pepeni etc. Înainte, de pe aceste pământuri vitrege, se sco- teau cam 500 de kilograme de seacă la hectar, nu mai multe de tutun și maxi- mum 5 tone de struguri, iar asta după se- rioase eforturi. Comparațiile sînt, firește, grăitoare și dacă, în 1972, C.A.P. Călă- rași a izbutit să dea 13 tone de struguri

la hectar, cea mai mare producție pe ramu- ră din anul respectiv, asta s-a datorat, fără îndoială, muncii specialiștilor din Dăbuleni, la propriu și la figurat „doctori în nisi- puri”. La propriu, pentru că stațiunea numără, azi, 4 doctori în științe și 16 doctoranzi. La figurat, pentru că ei au gă- sit, prin rîvnă și migală, leacul bolii a- acestor pământuri aride, reușind să le în- toarcă agriculturii. Dar mai sînt și aici probleme de rezolvat. Productiile la griu, de pildă, continuă să fie sub așteptări.

Despre stațiune s-a scris și se va mai scrie. Înainte de a încheia, să notăm că în puține locuri omul se arată, ca la Dă- buleni, stăpîn peste natură, capabil s-o modeleze și s-o supună. Aici, în sudul cel mai de sud al cîmpiei Olteniei, o mină de cercetători împătimiti în meserie se culcă cu gîndul la nisipuri și se scoală cu gîn- dul la elc, iar noaptea visează la clipa cind acestea vor ajunge să rodească și mai mult. Cunoscîndu-i, putem afirma că n-a mai rămas mult pină la clipa aceea.

Așadar, o zi de muncă în județul Dolj. O zi, din punctul de vedere al re- porterului dătătoare de optimism, de certitudine. Ilustrare elocventă a po- liticii partidului de dezvoltare armo- nioasă a tuturor zonelor țării. Doljul acestui început de septembrie merge înainte, cu pas apăsător, cu miinile bătă- torite, făurindu-și prezentul și contu- rîndu-și viitorul cu ambiție și responsa- bilitate. Un județ, îndrăznim să scriem, ca oricare altul, oglindă a acestui timp fără precedent, cel mai fertil și mai bog- at în satisfacții din istoria neamului!

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Alma mater craiovensis, la 15 ani

Trecînd la această vreme prin centrul marilor Cetăți a Băniei oltene, vizitatorul român sau de-aiurea va fi cu siguranță, plăcut impresionat de clădirea albă, masivă, cu colonade romane, ce dă locului o notă de distincție aparte, de sobrietate și rafinament academic. Este Universita- tea din Craiova. Este cea de-a cincea universitate a țării!

Și memoria, vrînd-nevrînd, ne duce în istorie, la cronițele ce consemnează că, printre principalele obiective înscrise în programul revoluționarilor de la 1848, la loc de mare cinste figura și înființarea cite unei universități la București și Craiova. Era cutezanță de gîndire, de ac- țiune și luptă a unor mari patrioți. Aveau să treacă în a de atunci, de la Procla- mația de la Islaz, aproape o sută de ani, aproape un secol, timp în care doleanța exprimată cu atita ardoare de pașoptiști n-a putut să fie împlinită, ea continuînd să rămîna vreme îndelungată a un mare deziderat al spiritualității românești de pretutindeni, ca un vis prea frumos dar nerealizat pină în anii luminoși ai socia- lismului. Abia în anul de răscruce 1948 se înființează Institutul agronomic, primul institut de învățămînt superior din Cra- iova și din întreaga zonă a Olteniei celei pină atunci năpăstuite și agrare, urmat în 1951 de Institutul de mașini și aparate electrice, devenit, doar după doi ani, In- stitutul tehnic și, ulterior, de Institutul pe- dagogic de trei ani.

Congresul al IX-lea al P.C.R. a deschis noi orizonturi în dezvoltarea patriei, mar- cînd totodată și un moment istoric în dezvoltarea școlii românești. La propu- nerea și din indicația expresă a tovară- șului Nicolae Ceaușescu, în ziua de 27 august 1965, Consiliul de Miniștri al Re- publicii Socialiste România și prevede ca noua universitate să ființeze începînd cu anul 1966/1967. În prezent, universitatea cra- ioveană funcționează cu opt facultăți — științe ale naturii, filologie și istorie, științe economice, electrotehnică, medicină, mecanică, agricultură și horticultură — și dispune de o organizare dintre cele mai avansate.

O dată înscrisă cu litere mari în istoria învățămîntului oltean și al întregii țări. Actul decizional nr. 894, emis la puțin timp după Congresul al IX-lea și în spiri- tul prevederilor lui, se constituie ca una dintre primele hotărîri luate de guvernul țării sub noua ei titulatură de Republica Socialistă România și prevede ca noua universitate să ființeze începînd cu anul 1966/1967. În prezent, universitatea cra- ioveană funcționează cu opt facultăți — științe ale naturii, filologie și istorie, științe economice, electrotehnică, medicină, mecanică, agricultură și horticultură — și dispune de o organizare dintre cele mai avansate.

Un vis secular și o mare aspirație a oltenilor, și nu numai a lor, iată s-au împlinit. Tinăra universitate s-a integrat repede în peisajul vieții și spiritualității noastre. Se construiesc noi săli de cursuri și laboratoare dintre cele mai moderne, noi amfiteatre, noi cămine studențești și cantine. Studențimea craioveană crește ca număr și calitate. În 1975, odată cu deschiderea noului an de învățămînt — eveniment festiv desfășurat la Craiova și la care a participat însuși secretarul ge- neral al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aflat în vizită de lucru în județul Dolj — se inaugurează și se dă în folosință noul local al Facultății de elec- trotehnică, unul dintre cele mai frumoase și moderne din țară.

Astăzi, după cincisprezece ani de la înființare, Universitatea din Craiova este deja o instituție cu mare tradiție. „În cele opt facultăți ale sale — ne spune prof. univ. dr. Silviu Pușcașu, rectorul universității — la cursurile de zi, seral și fără frecvență, învață aproape 12 000 de studenți. Numărul studenților a crescut de la 200 în anul 1947/1948, la 3 021 în 1966/1967 (anul înființării universității), la 9 235 în anul universitar 1979/1980 și la aproape 12 000 în prezent, ceea ce repre-

zintă o dinamică foarte interesantă”.

— Cite cadre didactice are universita- tea?

— Peste 650. Dispunem de o serie de profesori renumiți, adevărate personali- tăți în științele pe care le predau, între care mi-aș permite să amintesc aici pro- fesorii universitari doctori docenți Pop Liviu, Mircea Oprean, Constantin Belea, Gheorghe Bușu, Petre Georgescu, Virgil- iu Goli, Eugen Dobrescu; profesorii doctori Tiberiu Nicola, Marius Popescu, Ion Calin, Corneliu Ambrozie, Aurel Cimpeanu, Oliviu Gherman; conferen- țiarul dr. Nicolae Camalesa, Paul Cernea. Și lista ar putea continua.

— Pregătiți și studenți străini?

— Cum să nu; universitatea din Cra- iova pregătește peste 1 000 de studenți și doctoranzi din peste 60 de țări ale lumii.

— Citeva cuvinte despre baza materială.

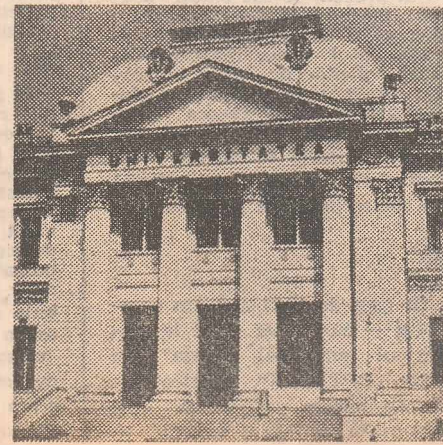
— În prezent universitatea dispune de 89 săli de curs și seminar, 173 laboratoa- re, 4 ateliere-scoală, 3 săli de gimnastică și o bază sportivă; nu demult s-a dat în folosință localul nou al Facultății de me- dicină, cuplat la marea Spital clinic nr. 1, dispunem de 12 cămine studențești, de 4 cantine moderne; avem o fermă di- dactico-experimentală cu o suprafață de peste 1 800 de hectare, o grădina botanică dintre cele mai mari și mai dotate din țară.

— Ce gînduri și ce preocupări aveți pe linia integrării învățămîntului cu cerce- țarea și producția?

— În centrul preocupărilor noastre se află consolidarea facultăților și secțiilor existente și perfecționarea continuă a procesului instructiv-educativ în raport cu cerințele actuale și de perspectivă; integrarea cit mai organică și învățămî- ntului cu cercetarea științifică și practica productivă; integrarea mai amplă și mai profundă a universității în viața social- politică și culturală a municipiului și în- tregii zone. Răspunzînd indicațiilor expre- se date de secretarul general al partidului, ne preocupăm îndeaproape de pro- blematica înlocuirii importurilor, econo- misirea de materii prime și energie, apli- carea criogeniei în energetică, reciclarea deșeurilor, utilizarea intensivă a fondului funciar din zonele carbonifere descoper- tate, valorificarea cenușii de termocen- trală.

Iată, visul și aspirațiile revoluționarilor pașoptiști și ale altor și altor generații de înaintași s-au împlinit. Alma mater craiovensis devenind azi o prezență din- tre cele mai prestigioase în marea fami- lie a universităților și a tuturor institu- țiilor de învățămînt superior din România, de pe băncile ei ieșind, pină azi, peste 15 000 de specialiști.

MIHAI STĂNESCU ■

Primim din partea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor. Urmare scrisorii adresate revistei FLĂCĂRA de către Constantin Sude, din București, vă facem cunoscut că acesta a fost încadrat în meseria de electromecanic auto la Secția de întreținere și reparații auto din cadrul întreprinderii de transporturi auto comerciale „Transcom” București.

Eu ca și alți locuitori ai comunei, care trudim din greu pe ogoare cultivând porumb, legume și toate cele trebuitoare traiului, avem de la o vreme mari necazuri cu animalele sălbatice care ne distrug recoltele. Mai ales porcii mistreți, caprele sălbatice și căprioarele ce s-au înmulțit foarte mult în ultimii ani, dau iama prin ogoarele și ogrăzile noastre, distrugându-ne porumbul, legumele, jupindu de coajă pomii din livezile noastre. Ne întrebăm dacă nu poate exista o cale de rezolvare a acestei situații în care ne aflăm, mai ales că recoltele pentru care muncim ar trebui să asigure nu numai hrana noastră, a familiilor noastre, dar, prin faptul că o parte din recoltele acestea sînt contractate cu statul, ele reprezintă și o sursă de venituri ce ne este absolut necesară. (Elena C. Chera, comuna Păusești - Măglași, județul Vilcea)

Mă numesc Gioroc Petre și locuiesc în Brăila, în cartierul Radu Negru, strada Ion Călugăru nr. 10. Vă scriu în speranța că oameni de inimă mă vor ajuta în rezolvarea situației deosebit de grave în care mă aflu.

În ziua de 13 iulie a.c. în timp ce noi, părinții, eram la lucru, fiul nostru de 14 ani, Gioroc Dumitru, a plecat de acasă împreună cu doi tineri de 20 de ani în comuna Cătina, județul Buzău. După două zile, cei doi tineri s-au întors acasă iar fiul nostru a luat trenul ce staționa în gara Buzău spre Ploiești (așa cum au declarat cei doi tineri la organele de miliție). După trei săptămâni de la plecarea de acasă am primit o scrisoare de la el din Ploiești, în care ne spune că s-a angajat, lucru ce nu poate fi crezut deoarece nu are buletinul de identitate la el. M-am dus la Ploiești și timp de trei zile l-am căutat pe la căminele de copii și pe la alte unități, dar n-am reușit să-l găsim. De la data plecării lui, soția mea s-a îmbolnăvit de supărare iar eu nu mai am o fărîmă de liniște pînă nu voi putea să-mi găsesc copilul.

Țin să arăt că am făcut la Miliția județului Brăila demersurile necesare. În plus, îi rog stăruitor pe toți cei ce mă pot ajuta, să mă ajute pentru a-mi găsi cit mai repede fiul. (Vă trimit alăturat fotografia lui).

Ministerul Sănătății: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Victor Olaru din Birlad: vă facem cunoscut că — privind obținerea noului produs „INTERFERON” — în prezent se fac studii asupra posibilităților de preparare precum și de experimentare în tratamentul unor maladii. Urmare solicitărilor unor bolnavi din țara noastră, s-au făcut demersuri pentru obținerea acestui medicament din import, dar pînă în prezent acesta nu ne-a fost oferit. Intrucît nici o firmă nu comercializează produsul.”

În ziua de 12.02.1980 am cumpărat — cu 700 lei — de la magazinul universal „Bega” un ceas „OPTIMEX” fabricat de întreprinderea mecanică fină București. Am vrut atunci să

Cu sau fără Mirică, lucrurile continuă să meargă prost

„Mutarea lui Mirică Alexandru de la „telefoane publice” Drăgășani, la „linii” Ștefănești a fost făcută, într-adevăr, abuziv. Nimic nu justifică măsura unei asemenea mutări. Să spunem lucrurilor pe nume: tovarășul Petrescu a tot fost reclamat și a crezut că Mirică l-a reclamat. De aceea a vrut să scape de el. Dacă s-ar fi analizat situația de fapt a formației de lucru de la Drăgășani nu s-ar fi ajuns la desfacerea disciplinară a contractului lui de muncă.”

Cele de mai sus aparțin inginerului Gheorghe Ancuța, șeful serviciului C.T.C. din cadrul D.J.P.T.Tc Vilcea, fostul șef de sector al formației Drăgășani, care face un prim comentariu asupra scrisorii trimise la redacție de însuși Mirică. Trebuie spus că este punctul de vedere al unui om care cunoaște bine situația formației de lucru de la Drăgășani, punct de vedere care coincide cu multe altele susținute de colegii semnatarii scrisorii, care pune într-o lumină nouă cazul Mirică. (În ședința din 9 decembrie 1980 Tribunalul județean Vilcea decidea — hotărîre rămasă definitivă — desfacerea disciplinară a contractului de muncă al lui Mirică Alexandru. Nu vom insista asupra motivației acestei hotărîri — cel în măsură să restituie cazul avînd la îndemînă dosarul. Vom puncta doar cîteva dintre inadvertențele motivațiilor și faptelor în sine.)

Pe data de 09.06.1980 Mirică primește o adresă prin care i se pune în vedere că este mutat ca electromecanic Tc la Ștefănești, pentru întreținerea rețelelor din zonă. Timp de 20 de zile refuză, continuînd să lucreze pe postul pe care fusese încadrat — electromecanic posturi publice și abonați telefonici Drăgășani, mai pe scurt P.P.A.U. (n.n. — de văzut adnotările de pe cererea lui de încadrare l) Două referate stau la baza suspomenitei adrese: unul din partea șefului formației Drăgășani, Petrescu, în care solicită, rețineți, redistribuirea sau angajarea unui electromecanic de linii la Ștefănești, celălalt, al secției județene de întreținere care propune preluarea întreținerii P.P.A.U. de electromecanicul Radu Ilie. Deci și în schimbul de adrese oficiale, electromecanicii de rețele sînt bine delimitați — liniori, de întreținere posturi publice, cabliști. O dovadă certă că la Ștefănești ar fi fost nevoie de un linior. Un răspuns la nedumeririle colegilor lui Mirică ce se întrebă și acum, după un an de zile de la întimplare, cum a ajuns Radu Ilie să fie trecut în locul lui Mirică la întreținere telefoane publice, cînd pînă aci numai ca linior lucrase. Pentru că, așa cum o dovedesc lucrurile la fața locului, Radu Ilie nu a preluat și munca lui Mirică, ci doar munca lui Mirică, răspunzînd efectiv de sectorul acestuia. De aci fireasca întrebare: despre ce fel de necesități ale unității mai poate fi vorba — motivația hotărîrii definitive în jurul acestei probleme desfășurîndu-se — cînd un linior este trecut la P.P.A.U. iar un electromecanic posturi publice ca linior? Fără o pregătire prealabilă Mirică nu ar fi făcut față în noua muncă și, cum bine sublinia un coleg de al lui, tot la desfacerea contractului de muncă s-ar fi ajuns. Nici măcar un elementar instructaj de protecția muncii nu i s-a făcut în vederea acestei mutări. Mai mult, afirmația că hotărîrea luată ar fi fost în favoarea lui Mirică, nu se justifică. Domiciliu, într-adevăr, într-un sat al comunei Ștefănești și făcea zilnic naveta la Drăgășani. Dar era elev la liceul seral. Dacă ar fi acceptat i-ar fi fost aproape imposibil să-și continue studiile.

Cazul Mirică are rădăcini mult mai adînci. Sectorul de la Drăgășani este cu adevărat „scăpat din mîini”, cum bine pune punctul pe rană ing. Gh. Ancuța. Calificativul pe care însuși directorul D.J.P.T.Tc îl acordă șefului de formație Petrescu, între 5-6, spune mult. După cum, dacă s-ar sta de vorbă cu fiecare om al formației în parte, multe adevăruri ar ieși la lumină. Petrescu este un șef cărui nu-i place să fie contrazis, chiar dacă punctul lui de vedere frizează ridicolul. Vorbește și se comportă cu oamenii precum un vechi. Sancțiunile pe care le dă, de multe ori nejustificate, sînt atît de numeroase în formație, încît, urmărindu-le, îți pui întrebarea cum de mai există această formație. Mirică, tînăr de 25 de ani, era mai colțos — i-a răspuns o dată, de două ori, de trei ori... șefului. De aceea ne permitem să spunem că, decît să se fi făcut un caz Mirică, decît să se fi ajuns la desfacerea contractului lui de muncă, mai bine s-ar fi luat măsură de intronare a disciplinei muncii în formație. Cu sau fără Mirică, lucrurile continuă să meargă prost în formația de lucru de la Drăgășani. Iată de ce credem că o analiză serioasă, responsabilă din partea celor în drept să o facă, se impune.

GEORGETA ȘTEFANESCU

cumpăr și o baterie de rezervă, dar am fost asigurat că numai după un an se vor pune în vânzare. Toate bune: ceasul a mers perfect, am fost mulțumit, pînă la epuizarea bateriei, mai exact în februarie a.c. Am căutat, firește, o baterie de rezervă. Imposibil de găsit, atît la cooperativele de reparații ceasuri, cit și la magazinele de specialitate. În luna mai m-am adresat fabricii producătoare, de la care am primit răspunsul cu adresa nr. 14 839, prin care mi se anunță că în scurt timp bateriile vor fi pe piață. Iată, sîntem în septembrie însă, și nu sînt! (Dezideriu Lazăr, str. Geneva 28 — Timișoara)

M.I.C.M. — Întreprinderea CONECT: „Urmare scrisorii adresate revistei FLĂCĂRA de către Valeriu Vilcu, om al muncii în cadrul întreprinderii CONECT: scrisoarea sa a fost rezolvată în totalitate în mod favorabil, în sensul că la data de 11.08. a.c. i s-au, perfectat formele de transfer, așa cum a solicitat, la Cooperativa Electrobobinaj din București.”

În ziua de 17 mai 1975 am depus cerere la Oficiul P.T.T.R. Craiova pentru instalarea unui post telefonic la domiciliu, pe numele Ilie Gheorghe. Cererea a fost înregistrată la nr. 49/3552. În nenumărate rînduri am revenit la această cerere. Eu sînt pensionară, imobilizată la pat, bolnavă cu ochii. Sotul e muncitor, avem doi copii minori, trebuie să ținem cumva legătura, avem nevoie de acest telefon, nu solicităm un lux. (Maria Ilie cartierul Valea Roșie, bloc 20, scara 1, apartamentul 20 — Craiova)

Procuratura Generală: „Referitor la scrisoarea adresată redacției FLĂCĂRA de către Maria Nistor din București, vă facem cunoscut că cele sesizate au fost examinate și constatîndu-se că sînt întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem pentru judecare.”

Este demnă de remarcă preocuparea conducerii Cooperativei meșteșugărești „Retezatul” din Hașeg, în vederea utilizării resurselor locale și deșeurilor. Astfel, această cooperativă a înființat o secție de fabricat săpun de rufe utilizînd în fabricarea acestuia resturile de grăsimi animale rezultate în urma procesului de producție la abatorul din localitate. Secția funcționează foarte bine, reușind să dea o producție apreciabilă, un merit deosebit revenindu-i pensionarului Marin Armeanu, în vîrstă de 68 ani, care vine zilnic lucrînd cot la cot cu cei tineri, învățîndu-i secretele acestei vechi meserii. Este, putem spune, acest om, „sufletul” unei secții deosebit de rentabile. (Nicu Sbucnea, Hașeg)

Din partea C.P.M.B. — Întreprinderea utilaj transport: „În legătură cu scrisoarea lui Gheorghe Oltanu, publicată în revista FLĂCĂRA din 6 august a.c., vă comunicăm: afirmația că în spatele casei sînt depozitate tuburi de oxigen nu coresponde realității, acestea fiind mutate cu aproape doi ani în urmă într-o altă încăpere, special amenajată, cu respectarea normelor de protecția muncii și P.S.I., la distanță de peste 50 metri. Invitat de noi ca să se convingă că am depozi-

tat în spatele casei sale numai piese, a putut să constate realitatea ȘI SĂ RECUNOASCĂ NETEMEINICIA RECLAMAȚIEI (subl. n. — N.R.)”

Mă numesc Eugenia Ladi Hadgiu și am rămas profund impresionată cînd am citit în revista FLĂCĂRA articolul „Acel TOTUȘI ce răscolește sufletul”, semnat de M. G., în care se relatează cazul meu. M-am gîndit să vă scriu și în același timp să mulțumesc din suflet acelor oameni minunați care m-au ajutat cu conștiinciozitate, din cadrul Inspectoratului general al miliției (evidența populației), pentru oportunitatea și aportul adus la elucidarea cazului meu. Nu vă puteți imagina ce bucurie deosebită am simțit cînd l-am așteptat pe fratele meu la Aeroportul Băneasa, și știți care a fost prima întrebare pe care mi-a pus-o? „Știi ceva de mama noastră?” (el nu știa că eu stau de fapt cu mama noastră adevărată). Revederea cu mama pentru el a însemnat totul, nici cel puțin nu l-a interesat de ce mama l-a dat la Casa copilului; a fost fericit să plîngă alături de mama și să o îmbrățișeze, iar lacrimile calde izvorite din suflet să vindece rana veche din inimile lor. Mulțumesc încă o dată pentru ajutorul primit.

N.R. — Ne alăturăm și noi frumosoilor dvs. sentimente, dorindu-vă succes și multă sănătate.

Protecția pomilor roditori și a florei medicale naturale nu este și nu poate fi doar o măturisire de bune intenții, fără acoperire faptică. În ultimul timp presa semnalează adevărate acte de vandalism, în special față de cireșii sălbatice și tei, primii în timpul roadei, cei din urmă în timpul înfloririi. Un caz concret: în curtea în care locuiesc există un tei care pînă acum doi-trei ani era o mindrețe. Astăzi el a ajuns o umbră, datorită adevăratelor hoarde de copii de la Școlile generale nr. 4 și 6 din Curtea de Argeș care îl atacă, la înflorire, rupîndu-i crăile cu sălbăticiile. De asemenea, pe bulevardul R.S.R. din aceeași localitate, în fața parcului „Fintina lui Manole”, s-au plantat acum cîteva ani cîteva puieți de tei. Mulți dintre aceștia nu mai există. (Ion Micuț, bd. R.S.R. 25 — Curtea de Argeș)

I.T.B. — Exploatarea transportului autobuze: „Referitor la scrisoarea adresată revistei FLĂCĂRA de către Ion Amaranfiel, din Bacău, care sesizează că fiind în București a întîmpinat greutăți pe mijloacele de transport, vă comunicăm: avînd în vedere nerespectarea sarcinilor de serviciu de către șoferii ce deservesc linia 173, s-a luat măsura prelucrării cu întreg personalul a Regulamentului de ordine interioară, punîndu-se un accent deosebit pe obligativitatea șoferilor de a respecta graficele de serviciu. Totodată s-a luat măsura atenționării autobazelor Giurgiului pentru scoaterea și menținerea parcului programat pe linia 173. Șoferul Foga Ion, care a săvîrșit abaterea sesizată, a fost sancționat cu reducerea retribuției cu 5 la sută și pierderea sporului în acord global.”

Deși în apropierea TAROM-ului din Tulcea sîntem asigurați, vizual, de „un zbor rapid, comod și plăcut”, vasul de la Sf. Gheorghe (delta) ajunge la Tulcea la 10.25, iar autobuzul agentei TAROM pleacă spre aeroport la 10.20 pentru singura cursă Tulcea — București, avînd plecarea la 11.50. Datorită acestei „organizări”, cea mai „scurtă” cale Sf. Gheorghe — București durează de la orele 4.00 (olecarena navei din Sf. Gheorghe) pînă la 22.05 (sosirea personalului 8306 în București-Obor) — deci 18 ore, cu o „navă” de 5 ore (de la 10.25 la 15.35) în Tulcea. Cine-o fi de vină?! (Ion Opriș, București)

Mă numesc Traian Dinescu, locuiesc în Pitești, și vă rog să transmiteți prin intermediul acestor rînduri următoarea problemă fabricilor de chibrituri: în fiecare cutie de chibrituri se găsesc cel puțin 10 bețe care nu au încărcătură. Dacă zilnic se

vînd în jur de 100 000 cutii, astă înseamnă un milion de bețe ce nu se pot folosi — echivalent a 20 000 cutii chibrituri inutilizabile. Care deci se aruncă. Și care însă înseamnă lemn, curent electric, retribuții, muncă aruncate, toate, pe apa simbetel. Asta ar fi problema. Care ar fi oare răspunsul?

Consiliul popular al municipiului Galați: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Costel Perijoc din Galați, prin care solicită atribuirea unui apartament: în urma verificărilor efectuate la serviciul social al C.S.G., vă comunicăm că C. P. este trecut pe tabelul de priorități al secției slebing, urmînd să primească apartamentul 15 cu două camere din blocul N 19, microraión 38”.

Pașină realizată de HORIA PĂTRAȘCU

Poșta redacției

JURIDIC

Ion Burtica, Drobeta Tr.-Severin. Deoarece nu aveți vechimea integrală cerută de lege ci numai 29 ani, veți putea fi înscris la pensie pentru muncă depusă și limită de vîrstă numai cînd veți implini 62 de ani. Timpul în care o persoană a satisfăcut serviciul militar în termen se consideră vechime utilă la pensie dacă anterior a avut calitatea de persoană încadrată în muncă. ● Ilie Zăbavă, București. Urmare noilor acte depuse și completării făcute la plîngere, conducerea I.T.A. București v-a anulat amenda contravențională. ● Paul Amuzescu, Deva. S-au făcut cercetări, există documente doveditoare, iar răspunsul oficial primit din partea organelor locale de partid confirmă cu prisosință faptele de care ați fost acuzat. ● Ștefan Oprea, București. Perioadele cit nu ați desfășurat activitatea, fiind pensionar de invaliditate, nu constituie vechime în muncă, iar perioadele cit ați lucrat cu program de 4 ore, respectiv 6 ore intră în calculul vechimii în muncă; de exemplu, un lucrător cu program de 4 ore pe zi înseamnă o vechime în muncă de o jumătate de an. ● Teodor Miheș, com. Belint, jud. Timiș. Potrivit prevederilor în vigoare, în carnetul de muncă se înscriu perioadele în care titularul a desfășurat o activitate pe baza unui contract de muncă și pentru care s-a depus contribuția prevăzută de lege la fondul de asigurări sociale de stat.

M. MERIȘANU

INVĂȚĂMINT

Irina și Măruța Tiplea — Ieud, Maramureș: Credem că trebuie să urmați recomandarea M.E.I. de a vă înscrie pentru examenul de verificare la Școala nr. 20 cu program suplimentar de artă din Baia Mare. ● Atanase I. Bucuman — Sighișoara: Problema este, într-adevăr, de competența Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă. ● Maria Spanache — București: Scrisoarea dumneavoastră, plină de profunzime, frumusețe morală și bun simț, a fost înaintată destinatarului. ● Nicolae P. Jianu — Caracal: Adresați-vă direct Ministerului Educației și Învățămîntului; vă sfătuim să nu trimiteți acte în original, faceți copii după ele, au același efect juridic. ● Ilie Constantin — București: Dorim să aflați cum puteți să vă imbarcați pe un vas (pescador). Felul în care este redactată scrisoarea dv., demonstrează că aveți foarte puține șanse. ● Constantin Năftănilă — Ploiești: În conformitate cu Legea educației și învățămîntului, posturile didactice vacante în învățămîntul preșcolar, primar, gimnazial, liceal profesional și de maistri pot fi ocupate de persoanele îndreptățite, prin repartizare de absolvenți de la cursurile de zi sau pe bază de concurs.

HORIA PĂTRAȘCU

● „FLĂCĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

RADU ULMEANU

Dedicații:

Grigore Hagiu

El e numai sonete,
ei e ca mișcarea
paserii amețite de moarte
cînd se smulge din laț
și nimereste direct
în colivia amurgului.
De-acolo mai suferă încă
infoierea penajului
sub raza uranică
a stelei Alderbaran.

Gabriela Negreanu

Nici un poet
nu are grația clasică
a hexametrelor albi
roștiți cîndva de-o felină
sub copaci, în grădina solară
cu atîtea fîntîni țîșnitoare,
toate-ndreptate
spre bolovanul purtat
ca inimă-n pieptul
cocorului beat
țîșnit din Steaua Polară.

Gheorghe Pituț

Șiret
ca un vulpoi bătrîn,
poet
ca Horațiu,
se copilărește
la un pahar de vin

de parcă l-ar cîoci
cu Dumnezeu.

Adrian Păunescu

Tu, greul pămîntului,
tu, ușorul văzduhului,
nepotul Jalei Oltului,
Mureșului și Crișului,
condorul gălăgios al Carpaților
luînd țara în gheare
ca să zboare cu ea
departe, spre cer,
și visînd
de parcă scriînd.

Nichita Stănescu

E singurul poet din lume
care se crede pe sine atît de mult
încît nu se mai crede.

Ca orice mare poet,
trăiește deja foarte departe,
degeaba îl mai atîngi,
degeaba îl sîruți.

A doua zi te întreabă
unde e piatra pe care l-ai sîrutat buzele,
a doua zi te privește
cu Steaua Polară și cu Steaua Canopus.

Nichita Stănescu e singurul poet care
și se însoțește cu tine în marea plecare,
încît te pleacă și te bîntuie
și te orînduiește.

El e la limita numelui
și îi sparge limita
și deodată începe să fie
fiînd.

PROGRAMUL CENACLULUI NOSTRU

Așa cum am anunțat în numărul trecut al revistei noastre, **Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar**, organizat de C.C. al U.T.C. și revista **Flacăra**, condus de poetul Adrian Păunescu, va fi prezent în diverse localități din județul Hunedoara pentru o **stagiune intensivă**.

Intîmplările literar-artistice ale **Cenaclului** vor avea loc în următoarele localități:

- 11 septembrie : ora 16 - Uricani ; ora 20 - Lupeni
- 12 septembrie : ora 16 - Lonea ; ora 20 - Petrița
- 13 septembrie : ora 15 - Vulcan ; ora 20 - Petroșani
- 14 septembrie : ora 18 - Hațeg
- 15 septembrie : ora 18 - Călan
- 16 septembrie : ora 16 - Simeria ; ora 20 - Orăștie
- 17 septembrie : ora 16 - Tebea ; ora 20 - Brad
- 18 septembrie : ora 19 - Hunedoara
- 19 septembrie : ora 19 - Deva
- 20 septembrie : ora 11 - Ulpia Traiana Augusta Sarmizegetusa

Deodată

Eu vă priveam, eu vă priveam
și deodată am urlat —
o, nu sînteți cu-adevărat !
căci transparenți precum un geam

ați devenit și biciu-i spart,
ci vași ecouri de bairam
sfârșit demult, mai auzeam
ca Noe, de pe Ararat.

Până-nt-atât să mă înșele
substanța să percep doar iele ?
Dar clipa cea cât vremea toată
când chipul dulce m-a trezit
rămîne vie-n infinit
ca însăși Ființa minunată.

GHEORGHE PITUȚ

Rit

Gorunii scuturaseră păsări somnoroase —
căzură-n poiana cu ierburi amare,
lacrima amurgului îmi picura în oase
cornul viperei îl vindeca cu sare.

Ustură nuaia izvorului din munte
pe pielea solzoasă a zeului ciung ;
se aud viscolind zăpezile-mi cărunte —
rânile din tălpi cu miere le ung.

PETRU NOVAC DOLĂNGĂ

Cu patimă despre mine

Uneori mă aflu în fața unei tristeți
întotdeauna aceeași
de parcă n-ar fi privit spre mine nici
o femeie,
degeaba întinzi tu miinile să atîngi
absența femeii

sau liniștea
degeaba vrei să vezi gesturile nesigure
ale unei despărțiri în somn,
biciul ploii acum s-a incolăcit pe cuvintele
mele

temătoare o clipă,
eu te caut de parcă în fiecare zi
ar fulgera în mine o chemare
în urma unei iremediabile tristeți,
mă aștept să întilnesc
o potecă a unui anotimp încăruntit
și o rătăcire a ei prin noaptea
niciodată mai mult niciodată mai puțin.

DAN ANTIM

Un domiciliu și un nume

Cînd imaginația își imaginează
Formele obiectelor necunoscute,
Pana poetului dă
Nimicului și lui Nimenea
Un domiciliu și un nume.

Nu sint decît

**un băiat
de la țară**

Un nimenea
îmi reprezintă
câ am terminat un
gimnaziu de provincie. Că,
în general, nu am relații
pe la unii, ba pe la alții
câ stau la periferie,
câ merg prea rar
la Teatru, și niciodată
în barurile de noapte
și câ habar nu am ce se
joacă la Operă.
Intr-adevăr nu am văzut
ultima premieră la Operă.
Intr-adevăr nu știu nimic
ce se petrece prin
barurile de noapte.

Nu sint decît un băiat de la
țară,
crescut la țară, absolvent al
unui gimnaziu de provincie.
Știu însă un lucru esențial ;
Știu ce-i baliga.

ILIE VALENTIN

**Acolo unde este
întotdeauna liniște**

Plouă
și apa se scurge pe streșini
într-o complicitate tăcută
și vîntul atacă tot ce stă încă în picioare,
noi ne adăpostim lingă cruci de morminte
într-o tăcere care întrebă
și uneori chiar răspunde.

E liniște aici
și numai un zgomot răzleț
vrea parcă să amintească de ceva.

E liniște aici,
să stăm culcați
și poate și din piepturile noastre
vor răsări flori
într-o demonstrație de tăcere eternă.

ILIE ȘTEFAN DOMAȘNEA

Prietene de pretutindeni

Din noianul de speranțe citeva se vor plinite
întru lauda mulțimii lor de frunze daurite
întru cîntecul ce toamna a belșug îl despleteste
și ne-ndeamnă îndrăznirea de-a fi europenește

nici mai mici decît fusesem nici mai mari decît cel mari
mai frumoși decît avarii decît toți ceilalți varvari
înfruntînd tristețea cifrei unui fine de milenii
de la preafrumoasa ceartă pentru talia Elenii

și a celor buni ce încă întru pace cititoare
înțelesul existenței pun un os muncitorec
pun un zîmbet și un umăr să trăim să fim uimiți
de căzut cădea-vor veșnic și ceva meteoriți

însă noi a pierde vremea n-avem vreme nici extaz
nici teamă de-o-mpărăție și-o fantomă de ucuz
noi mai vrem să fim popoare libere neatîrnate
prietene de pretutindeni ție-n piept ceva-ți mai bate ?

ION NICOLESCU

Zbaterea fluturelui

zorii au venit
degeaba
soarele adincește
ridurile
joacă-ți comedia
fericită
șterge-ți lacrimile
de sub mască
demnitatea sceptru-transparent

fluturile se zbate
pentru nimic

ISZAK MARTHA

**Povestea din pădurea
fermecată**

Dă-mi paharul cu lapte și culcă-te
la picioarele ciutei
decapitate E o seară cu multă algebră
în foșnetul stelelor
Ciinii de rasă au spinarea încrețită

Pe aici se povestesc lucruri de groază
despre pădure (Cineva
ne salută politicos și trece mai
departe) După fiecare
tufă te pîndește un fioros animal și
orice buștean e un
coșciug luminos

Hai dă-mi paharul cu lapte (E seară
dragii mei) Iubito culcă-te
fără teamă la picioarele ciutei
decapitate —

SABIN OPREANU

În rânile ascunse

se rup din noi cuvinte și locul cărnii doare
în rânile ascunse sub tragica armură
se aburește oglinzile parcă de-o boare
cum frunzele de rouă nervură cu nervură
se rup din noi cuvinte din dragostea ținută
drept singura avere a hainelor de miri
cînd ne plătăm tăcerea cu umbra netrecută
prin vîmile de fluturi prin fadete-amăgiri
se rup din noi cuvinte imperii de vocale
în ochii noștri tulburi își clatină dulceața
mai ard mocnit în singe focuri rituale
și viața curge înainte-viața

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

Bătrînii

Bătrînii mei, încercănați de ani,
Ies noaptea uneori sub cer, sărmani,
Și nici un lucru nu e să-i abată :
Merg în convoi tăcut cărarea toată,
Cărare care taie munți și ape,
Cenușă-n zări, născută și aproape,
Arzînd pe plaiuri largi, căzînd în mare,
Izvor de amintire și uitare,
Ca-ntoarsă-n vîi, să infoiare, albastre,
Speranțele din sufletele noastre.
Bătrînii mei, sărmanii mei și bunii,
Ies cu durerea-n raza rece-a lunii
Și lumea-ntr-oaregă ascultă-nădurată
Șerșinetul sufletelor trase pe roată.
Convoiu lor e trist, și lung, și sfînt,
Și-atunci cînd ies bătrînii din pămînt
În locul lor un gol imens se naște
Și lutul negru nu se mai cunoaște —
Totuna hău, totuna foc și aer,
Văzduhul nu-i văzduh ei tot un vaer
Și trupul lor de lacrimă și fum
Se arcuiește-n stele mici pe drum
Și bolta, licărind de alte stele,
Se oglindește credincioasă-n ele.
Alunecînd din lut, curgînd ca vîntul,
Ei lasă sec în urma lor pămîntul
Și-adîncul lui, prin lipsa lor stingher,
Boltîndu-se gemînd se face cer...

GH. MINCĂ

Costume din Inău, com. Bocsig - Arad

Curier literar

Ana-Maria Boga. Citind versurile „eu sint doar cerșetorul / ce-și caută
viața în gunoie / n-am bani, n-am casă / doar un nume...”, am fost ten-
tați să vă spunem un hotărît categoric nu. Dar, descoperind o anume
metaforă, nu prea grozavă, dar cu un aer de poezie, totuși, „stele stau
să picure / ca niște mîrgăritare de rouă”, ne-am gîndit că s-ar putea
să fiți la un început de drum. Cam în aceeași situație se află și încercările
trimise de Florentina Irimia. Cităm ca reușite : „Tristetea mea / miroase a alge / și-a
cocori”. Alături de astfel de metafore, întilnim, din păcate, și altele, mai puțin izbutite:
„Aș vrea să culeg vara de prin copaci / și să-i închid ochii / ochii ei de cîntece”.
Constantin Răducanu. Afirmăți că „Eu sint clădit din blocuri noi, din fabrici și uzine”
drept pentru care noi zicem că asta ar fi părerea dumneavoastră. Dar afirmați în
continuare că „Și din titanii ce-au murit în vale la Rovine”, iar noi ne-ngăduim a
crede că „titanii” n-ar prea fi de-acord cu o astfel de exprimare, total nepoetică.
E. L. Nicora. Despre versuri ca „luna-și atîrnase pe bolnava față / străvezia maramă /
de ceață” ce altceva am putea spune decît că au ceva cu poezia, dar sint, ca manieră,
depășite. Camelia Corlățeanu. Este evidentă o anume îndeminare și familiarizare a
strădaniilor dv. cu poezia care se scrie astăzi. Dar, față în față cu versuri ca „Statuia
aceasta este casa mea / Sper că ostașul nu-și va descărca / pușca-i de piatră în mine”,
apreciem că e cazul a depăși astfel de „găselnițe” metaforice. Popescu Marian. Citind
aceste versuri „E-atîta tihnă încît respirația mea / atrage mari căderi de sunete / și
prietenii îmi mor liniștiți noaptea în somn”, rămînem pur și simplu uimiți cit de tare
și periculos, pentru prietenii dv., respirați noaptea, cînd e tihnă mare. Am putea înțe-
lege, oare, altceva ? Naș D. Florin. Chiar credeți că „Iubind, am rezolva o sumedenie
de probleme”, sau că „Iubind profund, ne-am frînge teama de adîncuri”, ar putea fi
două soluții ? Nouă nu ne rămîne decît să vă adresăm un DEOCAMDATĂ NU. Același
răspuns și pentru următorii : Ion Ciurea, Marcu Radu, Doru Popescu, Arcadie Tudor,
V. Drobeta, Aurel Ocneanu, Ana Băbeanu, Lenuș D. Cristinel, Mirela Scanavis, Horia
Radu Popescu, Lucia Săndu. MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOAIAZĂ.

VICTOR NIȚĂ

Desene pe asfalt

Jocul de-a jocul

Am citit mai de mult în ziarul „Sportul” un interviu cu o fostă celebritate a fotbalului, I. Retras din activitate la o vîrstă la care alții abia încearcă emoțiile consacrarii, I. a plătit tribut nopților de pahar și eternele războaie cu antrenorii. După numai patru selecționări în echipa națională, idolul Clujului a atîrnat în cui ghetetele de fotbal devenind după propria-i spusă un doctor bun, un soț bun, un tată bun.

Interogat cu o oarecare lipsă de finețe despre prea rapidă stingere a stelei sale, I. mărturisea: „Pentru mine fotbalul n-a fost decît un joc!”

Dar eu îl salut exact pentru ceea ce-și reproșează: pentru că a scotit că fotbalul nu e decît un joc. Și așa este! El are implicații greu de definit numai pentru noi, spectatorii. Ei, fotbaliștii, trebuie — în primul rînd — să se joace.

Să le placă tot ceea ce fac cu mînea de piele. Să se hirjonească. Să suridă, să ridă, să țopăie de bucurie, să se tachineze, mucalit. Privesc uneori fotografiile care mă îngrozesc: fotbaliști cu chipuri desfigurate de efort și „pasiune”, rictusuri fioroase, ochi holbați... Te întrebi ce carne îi muncesc pe tinerii cu fețe tragice și e greu să crezi că ei se... joacă.

Să nu-i speriem pe fotbaliști cu sfa-turile noastre excesive. Să-i apărăm de vin și tutun, de acord, dar să nu le atîrnăm de gît mașini de calcul. Sint minunate computerele dar nu pe stadion. De ce să-i incrimenăm pe băieți, de ce-i speriem cu panegirice atunci cînd pierd? Trebuie ca pe lin-gă invingători să mai existe și învinși. Ce tragedii, ce drame declanșează în-fringerea echipei favorite? De ce să-i speriem pe băieți? Ei dau cu piciorul în pepeni de aer cu coajă de piele, nu în bombe.

Jucați-vă, băieți!
Înapoi la joc!
De-ala ne bat brazilienii, fiindcă ei se joacă oricînd și oriunde. E treaba oficialilor întocmirea de fișe psiholo-gice, calculul cantităților de zarzavat din supe, consultarea vracilor și im-plicarea publicului. Ajuși pe gazon, zeii se joacă întocmai cum noi înșine ne jucăm pe maidanele copilăriei.

„Zeii” își păstrează candoarea, co-pilăria.

Și — ulterior sau în același timp — devin doctori buni, soți buni, tați buni, ceea ce e absolut senzațional. Vedem pe stadion un „babac” teribil: chel ca o gutuie el face dovada unei tinereți care... etc. Să fie sănătos! Nu e neapărată nevoie să cheleşti pe stadion. E mai bine să-i păreștii cu o „clai” rar domolită de pîepene.

Să nu încurcăm lucrurile: jocul, chiar jocul „serios” trebuie detașat de destinul vocațiilor majore, de o viață. Să ne jucăm, așadar!

GHEORGHE TOMOZEI

Fete din Bocsig - Arad

Caricatura lăcomiei

Salonul lui Paul Everac — prezentat pentru intîia oară pe o scenă bucureșteană de un colectiv al Teatrului de stat din Reșița — reia într-o versiune actual-au-tohtonă una din temele predilecte ale dramaturgiei mondiale: cupiditatea. Locul și data acțiunii sint approximate prin termeni duali și coloristică dialectală. In-consecvențele sint derutante dar ele au fost prevăzute și fac aici parte din compoziția spectacolului. Lexicalul gastronomic, extrem de abundent, indică originea transilvană a familiei Galva, acțiunea se petrece în zilele noastre dar în același timp, personajele își fac cumpărăturile la magazine conduse de patroni, au de-a face cu poliția și poartă nume neromă-nestl. Granițele spațiului largesc în schimb arealul social, aducînd în discuție griji, bucurii și mai ales metehne ome-nestl de oricînd și de oriunde.

Subiectul piesei poate fi enunțat în ci-teva cuvinte: familia Galva — soț, soție, copii și mamă soacră, împreună cu cel care o secondează — bea și mîncîcă și timpul se scurge în jurul mesei încercate, de-a lungul unor festinuri ce se țin lanț. Atît cît ține piesa, se bea și se mîncîcă pînă în pragul revoltelor viscerale și fie-care gest sau gînd rostit dovedesc aceeași macabră și nepotolită concupiscentă. Mij-loacele de subzistență devin scoop în sine, iar apetența grotescă și dezgustătoare conformă dictonului socratic întors pe dos de personajul lui Molière: „Il faut vivre pour manger”. Este vorba — se explică autorul — de un mod de viață cu efecte psihologice obnubilante, care-l reduce pe om la funcțiunea de producător — pentru — a consuma, îngustîndu-l orice altă re-lație cu viața și ei însuși.

Performanțele autorului sint notabile. A construit un întreg spectacol în jurul unei mese încercate cu mîncăruri reale sau butaforice este, înainte de orice, o întreprindere temerară. Și o dovadă pe-remptorie că nu există fapt de viață care să nu poată fi transfigurată artistic. „Orice

se întîmplă în viață poate constitui un roman... orice e viu se poate transforma în epic” observa cu 46 de ani în urmă Mir-cea Eliade (Șantier, 1935, pp. 8-9).

Petrecerea este disecată dramaturgic pînă în cele mai mici amănunte. Come-senii încep prin a-și adresa amabilități și cuvinte protocolare și sfîrșesc, răpuși de băutură, în brațele nevestelor martire. Între două festinuri se instalează nevoza stocării și depozitării, burdușirea beciu-lui cu alimente de toate solurile și de pe toate meridianele. Apoi, din nou, prepa-rative și discuții culinare, din nou compe-tiție pentru o cit mai subtilă restaurare a stomacurilor evidatate.

În rîstimpuri, scurte vizite în Salon, încăpere sanctificată, în care nu se întind mese și nu doarme nimeni și în care se păstrează agoniseala de preț a familiei: albiturile și lada de zestre, mobila stil, vesela, goblenurile, articolele de lux. Aici vizitele sint scurte, cel care pășesc înă-untru își lasă în prag încălțările, ca la poartă moscheii, iar în urma lor, odaia zace și așteaptă în continuare o sârbă-toare sau un eveniment care nu mai so-sește.

În esență, Salonul oferă imaginea ca-ricaturală, hipertrofiată, a lăcomiei și in-sașietații, vicii insidioase și dezumaniz-zante. Este o piesă de succes și de reală valoare care lasă loc unor profunde me-ditații despre om și menirea lui socială și care este opera unui dramaturg ce de-monstrează o deplină maturitate artistică.

Spectacolul — beneficiind de o excelentă punere în scenă, datorată tinărului regiz-or Mihai Manolescu, și de o inspirată scenografie, semnată de Ion Bobeică — a adus publicului bucureștean revelația unui colectiv de actori deosebit de talentați. Ne-au plăcut în mod deosebit Coca Mi-hălașche, Grigore Alexandrescu, Tanta La-che și Gheorghe Vilcoanu. Restul inter-preților, la înălțime, o mențione specială totuși pentru Cristian Irimia. Un rol ge-neros, cel al bunicii, ni s-a părut mai pu-țin rezolvat în interpretarea Aurei Rim-niceanu.

LIVIU TIMBUS

Arta unui ceramist

În arta ceramicii, cu excepția numelui, s-a schimbat totul. Într-o expoziție „de ceramică” aflîi, îndeobște, preocupări de sculptor, de pictor și de ambientalist, dar cu o altă orientare, cu ambiții de artă nouă. Chiar și selecțiile ce trimit vîdit la tradiție, la creația de recipiente și plăci, trebuie bînuite de un program. Creația ceramistului, avînd dintotdeauna o adre-să și un public abia ierarhizat, suportă astăzi o seamă de lămuriri teoretice, de introduceri, de explicațiuni. Publicul ei e stratificat. Expoziția unui ceramist nu e o experiență estetică simplă, confortabilă. Artele decorative au ținut de-a lungul veacurilor anume idei de confort optic și tactil. Schimbarea esențială aici s-a pe-trecut: ceramiștii, sticlarii, textiliștii tind să provoace inteectul privitorului cel puțin tot atît cît o fac pictorul, sculpto-rul, graficianul. Fîresc ar fi, prin urmare, să le zicem obiectelor cu interes plastic, realizate în lut ars, nu ceramicii, întrucît numele trimite, cum am văzut, la alte rosturi și vremi, ci obiecte, pur și simplu.

Vasile Craioveanu prezintă la Galerile de artă ale municipiului o serie de ast-fel de obiecte, de sculpturi în teracotă smălțuită, al căror duh viguros și origi-nal ne îngăduie să observăm încă o dată că, în artă, aplombul teoretic are impor-tanță dacă expresia artistică este convin-gătoare. În multe din expozițiile genera-țiilor tinere excesul demonstrativ, grija pentru aplezarea în lumină a unor con-cepte și, foarte adesea, sesizabilă, teama de a nu părea îndeajuns de ambiguu, de

complex împiedică afirmarea unor talen-te, altfel stimabile. Era de așteptat ca lucrul unui Vasile Craioveanu, pus pe-o temeinică și negrăbită cunoaștere de sine, nealiniat la nici una din direcțiile de azi ale ceramicii, să-și găsească intru-citva cu intîrziere locul și publicul. Se petrec, într-adevăr, asemenea ciudățenii ca opere respirînd sănătate, armonie, opere de o vitalitate gravă, interesate de clar să treacă aproape neobservate. Ciudățenie care se explică dacă socotim că toate aceste daruri presupun, la critică și la public, în egală măsură, reconsiderarea multor obișnuințe ori, mai bine-zis, a multor comodități. Fiindcă e comod să discuți virtuțile unei producții artistice beneficiind de toate izbinzile, de protec-ția notorietății unei școli, chiar dacă această producție își arată limpede ma-nierismele, și greu, deosebit de greu să recunoști autenticul clădit de unul singur.

Obiectele din ceramică semnate de Va-sile Craioveanu — cu forme ce nu se prea pot povesti, deși nu-i tocmai dificil să vezi în înălțarea lor, și gingașă și voi-nică, păsări, cai și coloane ale unei voi-nițe de construcție primordiale — se adresează în chip direct privirii și sim-țului tactil. Meritul lor de căpătîl este acela că îmbie la mîngiere, în adăstare, la un soi de reculegere. Te gîndești la calmul și veșnicia ființei lutului. Te gin-dești că există atîtea bucurii la îndemînă și, totuși, ignorate, în fine, te gîndești la tot ce se pierde odată cu apariția de noi materiale și unelte, cu tehnicizarea mun-cii artistului ceramist.

TUDOR OCTAVIAN

CAP LIMPEDE

O SINTEZĂ NECESARĂ ?

Asupra felului superficial în care, uneori, Edi-tura științifică și enciclo-pedică își informează ci-titorul străin despre valo-urile culturii și artei românești, am referit și cu alt prilej la această rubrică. Se vede însă treaba că, pentru unii, adăuțul verba volant, scripta manent și-a pier-dut semnificația, de vreme ce, recent, a apă-rut O scurtă istorie a tea-trului în România (așa cum sună titlul broșurii în engleză, A Concise History of Theatre in Romania, 1981), în care subiectivitatea, ignoranța — ca să folosim un eufe-mism — și, mai ales, in-corectitudinea în infor-mare fac casă bună.

Autoarea lucrării, Me-deea Ionescu, consacră 20 de pagini (Chapter IV, The Post-War Drama, sic!) — din cele 70 — pe-rioadei contemporane (de „după” 23 August 1944) a teatrului nostru și spa-țiul destinat reflectă, în aparență, locul și roslul acestuia în istoria țării. Nici un compartiment, însă — instituții, creație dramatică, estetică, isto-rie și critică, arta spec-tacolului, în special — nu beneфициază de o abordare corepunzătoare, omisiu-nile, falsele ierarhizări, citarea obsesivă și exclu-

autori și de opere — în detrimentul altora — con-tribuind mai degrabă la o dezinformare a celui in-terestat de ansamblul vie-ții teatrale românești, al evoluției creatorilor de spectacole, în principal. Cum sinteza are și un re-ferent științific, Andrei Băleanu, îngrijorarea noastră ia proporții la gîndul că lectorului din alte părți, familiarizat sau nu cu realitatea la zi (e vorba, totuși, de o broșu-ră și nu de un tratat de mil de pagini, a cărui a-pariție necesită o gestație îndelungată!), i se vor oferi date, analize, con-cluzii eronate, după cum se va vedea mai jos.

Este adevărat că spiri-tul revoluției socialiste s-a manifestat cu extraor-dinar avînt și în ceea ce privește crearea cadrului instituționalizat al teatru-lui. De neînțeles, atunci, de ce autoarea trece sub tăcere faptul că în Româ-nia ființează — caz unic în lume — 3 teatre dra-matice în limbi diferite (română, maghiară, ger-mană) într-un singur oraș (Timișoara), precum și faptul că, în municipiul la fel de importante ca și cele amintite — ca Ora-dea, Pitești, Satu Mare, Petroșani, Botoșani — funcționează, de aseme-nea, teatre dramatice, ceea ce indică reparti-rea judicioasă a forțelor artistice pe întreg terito-riul țării.

Ridicînd subiectivitatea la rang de exigență, au-toarea inscrie în tablele sale de valori nume de autori și de piese oare-cari, din „lista” drama-turgilor lipsind I. D. Sir-bu, Alexandru Sever, Dan Tărchilă, Tudor Popescu, Vasile Rebreanu, Mircea Bradu, Mircea Radu Ia-coban (incluși, probabil, la rubrica „și mulți alții”), iar titluri mai puțin sem-nificative sint preferate, la microanalize, unor lu-crări de importanță ca: Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă de Ho-ria Lovinescu. Acești in-geri triști și Piticul din grădina de vară de D. R. Popescu, Pluta meduzei și Băceala de Marin Sores-cu, Floriile unui geambaș de Sütő Andras.

Ciudată impresie își va face, de bună seamă, citi-torul străin și despre va-loarea actorilor noștri de azi, reprezentăți exclusiv de... bucureșteni, ca și cînd colectivele artistice din țară ar fi compuse numai din... figuranți. Se poate lipsi o lucrare de infor-mație — fie și o sinteză — de nume ca Gilda Ma-rinescu, Tamara Buciu-ceanu, Vasilica Tastaman și St. Mihăilescu Brăila (din București), Constan-tin Codrescu, Ileana Plos-caru, Csiki Andras, Dio-nisie Vitcu, Kakuts Agnes, Geta Grapă, Teofil Vilcu, Boer Ferenc, Tudor Gheorghe, Cristian Mau-rer, Larisa State-Mure-

șanu, Török Istvan, Do-rel Vișan, de pildă, din „provincie”?

Gratie aceluiași proce-deu de evaluare ostenta-tiv preferențială, incom-patibil cu o lucrare de asemenea finalitate, cron-icari, esteticieni, isto-rici, sociologi ai teatrului românesc din prezent sint uități cu desăvîrsire (de exemplu, Natalia Stancu — secretar al secției de critică A.T.M., Ion Tobo-șaru, Nicolae Barbu, Du-mitru Chirilă, Ileana Lucaci, Amza Săceanu).

Cum poate fi calificată, în fine, citarea repetată a numelor unor creatori de spectacole care nu mai locuiesc de ani de zile în România, pe cînd regiz-ori ca Dan Micu, Anca Ovanez, Alexandru Toc-ilescu, Ioan Ieremia, Kin-cses Elemer sau despre scenografi ca Mihai To-fan, Emilia Jivanov, Mi-hai Mădescu, George Do-roșenco nu se aminteste deloc...?

Se spune îndeobște despre o carte că este necesară; această Scurtă istorie a teatrului din România nu merită o ase-menea apreciere, ci dim-potrivă...

VICTOR BIBICIOIU

MONOTIP

Vibrant și justifiar scrie Octavian Paler despre A. E. Baconsky, în evo-care cu semnificație intî-tulată: Singurătatea unui solidar publicată în ulti-mul număr al revistei Steaua. Transcriem un mic fragment: „Lui Ba-consky, cultura noastră îi datorează, sint convins, multe lucruri. Cărțile lui în primul rînd, dar nu numai ele. Într-o vreme cînd alții profesau amne-zia, el s-a bătut pentru dreptul de a ne aminti de gloriile ale culturii noastre, trecute atunci sub tăcere sau constrînse să intre în penumbră. Într-o vreme în care alții strigau în gura mare că interesul pentru opera unui Una-muno sau Trakl însemna cosmopolitism, el s-a bătut pentru dreptul de a prețui în cultura universală tot ce merită să fie prețuit. Iar atunci cînd vechii pro-letcultiști și-au schimbat armura și direcția lăudînd fără măsură tot ce con-damnaseră înainte fără scrupule, Baconsky a ră-mas paradoxal unul din-tre pușinii care judecau cultura occidentală fără complexe, îndrăznînd să și deteste impostura aco-lui unde detractorii săi de altă dată vedeau acum numai statui de bronz neperitor”. Mai notăm, în fugă, din sumarul dens și variat al lunarului clu-

jean: continuarea publi-cării amintirilor „doamnei Lelia Rugescu despre unchiul ei dinspre mamă, Lucian Blaga”; cu fină înțelegere scrie Livius Ciocrlie despre Mircea Zăciu în Teritoriile dî-năuntru; Dumitru D. Pa-naltescu prezintă minuțios și relevant: Basil Mun-teanu: Corespondență, volum editat de soția că-răturului român: Ema-nuelle (Ella) Munteanu la Paris, Editura Ethos — Ioan Cusa, 1979, 673 p. Impresionante rîndurile lui Basil Munteanu către Perpessicius, din Paris, 10 februarie 1947: „...Vreau să mai știi — și s-ar pu-tea ca aceste cuvinte să devină testamentare — că niciodată lucrul și desti-nul românesc nu vor fi absente din conștiința mea și că le voi impune tuturor aici, în aceeași măsură în care mă voi impune eu însumi... Vreau ca D-ta să fii confidentul acestor rînduri, pentru că D-zeu știe ce se poate în-țimpla miine și fiindcă este necesar personalității mele să existe în conști-ința neamului care m-a născut, pe care-l iubesc ca să zic așa obiectiv, fiindcă merita să fie iu-bit, pentru că a suferit prea nedrept, fiindcă sint împins să protestez împotriva destinului, împo-triva geografiei și isto-riei!”

TRAIAN STOICA

Intre monografie și eseu

Continuând o preocupare mai veche pentru opera lui Dumitru Radu Popescu, concretizată printr-un studiu inteligent și dens dedicat prozatorului și dramaturgului în *Lecturi moderne* (Cartea Românească, 1978), Mirela Roznoveanu își asumă riscurile unei monografii asupra acestui autor contemporan, apărând în Editura „Albatros” cu o încercare de sinteză asupra principalelor sectoare ale creației lui: nuvela, romanul și piesele de teatru. Într-o abordare în sine este o inițiativă mai mult decât curajoasă și — alături de recente studiile dedicate de Marian Popa, Ion Pop și Ion Bălu unor autori contemporani, respectiv Fănuș Neagu, Nichita Stănescu și Marin Preda — tinde să detroneze, în virtutea criteriului configurării unei hărți a principalelor linii de forță ale operei și în afara oricăror temeri de reevaluările ulterioare, prejudecata conform căreia nu poate fi abordată monografic (citește sintetic) o operă încă neîncheiată. În capitolul intitulat *Critica criticii* autoarea implică de altfel un argument în sprijinul încercării sale, anume acela că opera lui D. R. Popescu a fost, în numeroasele comentarii privilegiate de fiecare apariție editorială, de timpuriu finisată „în câteva clasificări de esență ce au căpătat un caracter de clișeu, mai cu seamă prin monotonia lor repetare și uniformitatea demonstrațiilor critice”. Aflăm aici atît temeiurile, cît și motivația de natură polemică ale cărții de care ne ocupăm.

Prin structura sa, cartea contribuie la o

anume asimilare a escului în cadrele monografiei, știind fără discuție atît obiectul propus, cît și ideile de monografie.

Concepută în trei mari secțiuni — *Intre memoria basmului și ucioulul cu apă (Nuvela)*, *Comedia existenței (Romanul)* și *O radicalizare a viziunii creatoare (Teatrul)* — cartea este încadrată de alte două capitole, unul cu caracter oarecum teoretic (*Preliminarii*), celălalt eminent bibliografic și oarecum polemic (*Critica criticii*). Reluind, de data aceasta în registrul aplicativ, ideea operei ca labirint, autoarea propune un *model al labirinturilor suprapuse*, în care se etajează un *labirint al vieții*, un *labirint al conștiinței*, și unul al *imaginării*. Dezvoltarea acestei ipoteze de lectură a creației lui D. R. Popescu este însă doar implicită în capitolele de analiză propriu-zisă, nefiind susținută din păcate de o structurare a materialului critic pe aceste nivele.

Secțiunea dedicată nuvelor detectează în acestea nucleele construcțiilor românești, la nivelul demoniei personajelor (*Zi de primăvară*), prin prezența visului cu funcție compensatoare și a premoniției (*Căruta cu mere*), a procesului justițiar (*Dor*, pe care autoarea o socotește „cea mai bună nuvelă a lui D. R. Popescu”). O fină percepție critică de sorginte tematistă se reveală prin detectarea unei *mitologii a focului*, în care se înscrie prezența obsedantă a secetei, a setei halucinante (*Ploaia albă*, *Duioș Anastasia trecea*), în care Mirela Roznoveanu vede o adevărată *cronofagie*, punind semnul egalității între *apă și timp*: „obsedații traversează existența bind riuri de apă. Modul trăirii e al ispășirii tragice prin sete și al căutării soluției salvatoare prin invocarea apei.”

„Cu mască, fără mască”

Protagonistii ediției de sîmbătă trecută ai emisiunii de televiziune „Cu mască, fără mască” au acționat potrivit chiar pravilei jocului, care prevede ca cei cuprinși în program, de regulă cîntăreți, să se producă în alt gen decît al lor, să-și demonstreze, altfel spus, polivalența talentului. Reușitele s-au situat, ca de obicei, la cote diferite. Astfel, în Calibanul său, valoros în ansamblu, Ludovic Spiess a mizat prea mult, pentru a scoate în evidență caracterul diabolic al personajului, pe jocul exterior, pe violența gesturilor; personajul este, se știe, mult mai complex, iar intruchiparea lui cere nu atît stridență, cît subtilitate. Balletul cu care s-a prezentat Margareta Pogonat — onorabil. Publicul a răsuflat ușurat cînd totul s-a sfîrșit cu bine, la fel cum a făcut-o și în momentul cînd Gică Petrescu, ghicit mai de toți sub deghizamentul său, a izbutit să-și scoată fără accident peruca... lui Trahanache. Excelentă compoziția Doinei Spătaru în cocoana din Bûbico. Gustată de spectatori și telespectatori ar fi fost și „Tudorito, nene”, zisă la nai de Cleopatra Melidoneanu, dacă ar fi durat mai puțin. Publicul a fost mai întîi încîntat, apoi mirat, pe urmă jenet și, în sfîrșit, exasperat de reluarea la nesfîrșit a acelorași fraze muzicale.

Partea „fără mască” a fost în nota de toate zilele a interpreților, care meri-

tă, fără excepție, bune aprecieri. Menționăm pe veșnic tînărul și fericite Gică Petrescu, care ne-a încîntat copilăria, adolescența, tinerețea, maturitatea, și ne va încînta, sîntem siguri, și bătrînețea. Margareta Pogonat a continuat să se afirme ca deținătoare a cheii de la poarta raiului sorescian. Nicu Alifantis a cîntat și de astă dată, cu succes, oferind un excelent exemplu de ceea ce înseamnă muzică tînără. Tonică întîlnirea cu David Ohanezian. Copilul teribil al ediției de sîmbătă a fost însă, fără discuție, Tudor Gheorghie, care a încheiat fericit spectacolul cu un program de excepție.

Dar să nu-l uităm pe cel care conduce emisiunea. Mare cald al scenei, suveran în rolurile bine puse la punct, studiate pînă în cele mai mici amănunte, Silviu Stănculescu face o prestație mijlocie ca prezentator, postura în care primează spontaneitatea și improvizarea de moment, pe cîntărea neîntreruptă, de mitralieră, ca la crainicii sportivi de elită.

N-am înțeles nici de astă dată care-i rolul buletinelor complete de spectatori. Poate acela de amuzament, cînd Silviu Stănculescu alege din numele înscrise pe cele mai departe de adevărata identitate a măștilor. Mai antrenant ar fi, credem, ca prin buletinele respective să se instituiască un fel de concurs, adică cei care dau numele corect să fie răsplătiți în vreun fel (de exemplu, prin cite un autograf al cîntărețului „dibuit”).

ION D. GOIA

Centrul de greutate și originalitate al analizei nuvelilor îl constituie însă comparația tipurilor de sintagme narative din povestirea *Căruta cu mere* cu cele din basmul *Harap alb* pornind de la o sugestie a lui Greimas și care conduce la următoarea concluzie: „Basmul și nuvela au o diagramă comună, dar cu chei diferite. Spațiul epic doar diferă, iar distanța e ca de la cheia sol la cea de fa. Dominanta basmului — prin nota inițială și finală — e cea a jubilației, pentru ca aceea a nuvelii să fie a deprimării și lipsei de speranță”.

Analiza prozei românești a lui D. R. Popescu se subsumează evident, deși nu explicit, modelului de roman modern de filiație barocă (de tip Marquês, Alejo Carpentier). De aceea, alături de motivul *lunii capcană*, care potențează „ipostazele libertății”, alături de tipologia balansînd în registrul justițiar între poziția *martor* — și poziția *colportor*, figurează o temă general ordonatoare a *căutării* (care face din Tică Dunărințu „un cavalier care nu caută Graal-ul, ci confruntarea cu demonii care-l împiedică să ajungă la acesta”) care se desfășoară pe de o parte într-o *geografie spațială*, ce ține cont de un *spațiu românesc central* („al întîmplării întîmplătoare”) de unul *lateral* („al întîmplării imaginate sau revelate”) și de *spațiul epic abstract* („al relatării”), iar pe de altă parte într-o *geografie temporală*, prilej pentru fructuoase analize stilistice pe marginea regimului temporal al verbelor în proza lui D. R. Popescu. Prezente cu rol de potențială argumentare în sprijinul facturii baroce, *ludicul*, *grotescul*, *parodie*, *ironia*, *fabulația*, acționînd printr-o extraordinară „expansivitate pe orizontală” ce atinge adesea zonele *fabulosului* și mai ales „subtilitatea căutată”, — întregesc imaginea unui prozator în linia spirituală a barocului manierist.

În sfîrșit, capitolul destinat operei dramatice a lui D. R. Popescu, deși nu foarte amplu, prelungeste inteligent grilele analitice fixate în partea centrală a cărții — cea referitoare la roman urmîrind metamorfoza obsesiilor recurente: *căutarea adevărului* — cu motivele adiacente ale interogatorului, anchetatorului etc. — *spațiul capcană*, la care se adaugă un alt motiv de sorginte barocă, *bileciul* ca „loc favorit al acțiunii dramatice”. Sînt aduse și o serie de piese încă neapărute în volum (*Muntele*, *Studiul osteologic al unui schelet de cal dintr-un mormînt avar din Transilvania*, *Omul de cenușă*), pe care autoarea le pune în circulația ideilor critice în strînsă relație cu universul dramatic anterior constituit.

Putem conchide, așadar, că volumul *Mirelei Roznoveanu — D. R. Popescu* — realizează mai mult decît o „încercare monografică” și oricum mai mult decît mărturisesc autoarea a fi avut în intențiile sale: „interpretarea de față apare ca o completare, rezumare și sintetizare (a ideilor ce se desprind din bibliografia critică pe marginea operei lui D. R. Popescu — nota ns.).” Paradoxal, scăderile cărții rezidă în calitățile autoarei: o anume miscare liberă a ideilor și observațiilor critice insuficient aservite unei osaturi a demonstrației scoate la iveală o fină percepție critică, o apetență pentru sinteza detaliilor — calități ale unei vocații indiscutabile.

TANIA RADU

Muzica tînără — un deceniu de singurătate? (II)

Am vorbit pe larg, în mod intenționat, despre seara de mai din 1971, tocmai pentru a arăta că cele două momente folk se desfășurau în compania unor evoluții muzicale prestigioase, care-și căpătau cu rapiditate notorietate. Cu siguranță că nu această seară fixa începutul folk-ului la noi, pentru că la ora aceea genul fusese abordat de mulți tineri de talent, dar succesul dobîndit de cei doi cîntăreți, Florian și Saffiuc, în ambianța sonoră a unei muzici complexe și în plină evoluție, certifica conform reacției publicului necesitatea acestui fel de exprimare muzicală în rîndul tineretului. Să nu uităm că la acel moment numele și compozițiile în materie ale unora ca Dylan, Cohen, Baez, Collins, Donovan, Buffy Saint-Mary sînt în plină ascensiune și melodiile lor sînt fredonate atît sub duș cît și aiurea, de foarte mulți tineri.

Dacă în anii '72—'73, formațiile pop își vor găsi cu ușurință scene, atît în Capitală cît și în țară, pentru a satisface cerințele tineretului nostru, cîntăreții folk vor evolua în această perioadă în cadrul cluburilor studentești, dar nebeneficiînd de mijloacele de popularizare pe care le oferea pop-ului televiziunea și radioul.

Acești tineri abordau o varietate importantă de teme: sociale, lirice, politice, se manifestau prin tratarea muzicală a unor texte clasice sau ale poezilor contemporani și de multe ori chiar pe versuri proprii, dezvoltînd cu certitudine profunditate de gîndire și o poezie a momentului de viață, plină de semnificații.

Fără îndoială că în aceste texte se regăsea tineretul nostru cu aspirațiile lui, cu visurile, cu iubirile și cu protestele față de o lume încărcată exploziv de pericole care amenințau pacea, liniștea necesară creației și evoluției.

Cu siguranță că acest fel de a comunica prin muzică si-a căpătat scena deschisă creației și afirmării, atmosfera de stimulare și lansare în public a unor nume, care, astăzi, semnează conținutul unor LP-uri epuizate chiar în ziua apariției, prin momentul înscris în seara zilei de 17 septembrie 1973, cînd într-o sală de circa 60 de locuri a Casei de cultură a sectoru-

lui 1 din Capitală avea loc prima ședință a CENACLULUI FLACĂRA.

La ședința inaugurală, inițiatorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu, spunea, printre altele: „Vom ieși în public, în mijlocul muncitorilor, țărănilor, studenților, funcționarilor, pentru a stabili cu toți cei interesați un dialog sincer, real”. *Cenaclul Flacăra* apărea deci nu ca o întîmplare, ci ca o necesitate a unei zile universale trăite, în care comunicarea între tineri prin cultură și artă trebuia să devină cit mai liberă și profundă.

În după-amiaza și în seara de 27 decembrie 1975 s-a desfășurat la Palatul sporturilor și culturii din București în cadrul unui program non-stop de opt ore, Gala Festivalurilor Flacăra 1975. La începerea galei erau în spațioasa sală circa 10.000 de spectatori, iar afară, pe scările sălii, o multime impresionantă de tineri care nu reușiseră să-și procure bilete, ascultau la difuzoare evoluțiile unor cîntăreți care deveniseră deja vedete.

Ce bucurie mai mare ar fi putut exista pentru un cîntăreț decît ca el să aibă alături un astfel de auditoriu.

Dar pentru a ajunge la o astfel de performanță în materie de popularitate și audiență în rîndul publicului tînăr, a fost necesară existența unui cadru organizat de muncă și stimulare a creației, precum și o frecvență susținută a spectacolelor, pentru că numai în felul acesta era posibilă descoperirea unor noi talente și confirmarea celor deja în plină evoluție.

N-am să mă refer la ce înseamnă în totalitate CENACLUL FLACĂRA pentru că acesta există ca o manifestare culturală foarte complexă, care aduce pe scenă scriitori și poeți de mare valoare, actori cu har și dăruire pentru poezia românească, formații de muzică clasică, coruri și ansambluri de dansuri moderne și folclorice, rapozi populari, oameni de știință, cinești și plasticieni, mari instrumentiști, sportivi renumiți și interpreți de marcă ai cîntecului popular românesc etc.

Dar în acest dialog policrom cu marele public, dialog care se naște fără o repetiție prealabilă, evoluția tinerilor cîntăreți ocupa un spațiu foarte important în spec-

tacol.

Desigur, că „goana după folk” (în sensul bun al expresiei) a fost determinată de public, dar pentru ca publicul să poată auzi, aprecia sau cunoaște această muzică, avea nevoie de acele întîlniri ale comunicării reciproce, denumite spectacole. Or, între anii '71—'73, aceste spectacole sînt sporadice și faptul că ele se desfășoară numai în centre universitare, cluburi studentești sau case de cultură limiteză, într-un fel, aria accesului. Un mare merit în deschiderea către publicul larg a muzicii folk o va avea de acum înainte abordarea de către teatrele profesioniste a unor spectacole de poezie și muzică. Începutul este marcat prin compunerea unui asemenea spectacol de către Florian Pittiș și Ion Caramitru, pe scena Teatrului „L.S. Bulandra”. Spectacolul dovedește că un asemenea colaj poate căpăta o înaltă ținută profesională și artistică, cu o mare rezonanță la publicul de toate categoriile și vîrstele, pentru că muzica izvorăște parcă din puterea și culoarea marilor poeme recitate pe scenă, iar melodiile vehiculează imagini și metafore care țin de poezia cea mai bună.

În galele organizate la sfîrșit de sezon sau an, de către anumite reviste sau instituții de cultură, sînt invitați acum, alături de formațiile de muzică ușoară și pop, alături de cîntăreții binecunoscuți datorită radioului și micului ecran din ce în ce mai numeroși cîntăreții folk. Este, fără îndoială, un pas înainte, o treaptă de sprijin pe calea afirmării acestor trubaduri „solitari”, dar totuși încă prea puțin.

Din luna septembrie 1973, odată cu constituirea CENACLULUI FLACĂRA, revista în jurul căreia luase naștere acest cenaclu începe să acorde un amplu și permanent spațiu săptămînal, consacrat discutației și popularizării muzicii pop și folk. Apar fotografiile ale cîntăreților, se organizează topuri, se publică textele celor mai de succes melodii folk, se păstrează spațiu pentru opiniile pro și contra, se lansează invitații necondiționate pentru accesul la scena cenaclului. Lansarea cîntăreților nu este ostentativă sau impusă pentru că selecția se operează de către public pe parcursul spectacolului.

Prin bilete trimise la scenă, se cere repetarea unor melodii și se aterne tăcerea, în același timp, asupra altora. Con-

form programului propus, spectacolele cenaclului au loc în uzine, la cîmpine culturale, institute de învățămînt, centre muncitorești, cooperative agricole, tabere de tineret etc. Se recită și se cîntă, pe soare și pe ploaie, la lumina farurilor de autobuz, cît și sub reflectoarele marilor săli de sport, se creează momente de autentică comunicare artistică cu publicul atît în săli tradiționale și de stil cît și pe zăpada care învește piatra nemuritoare a atîtor localități de profundă semnificație istorică. Și pentru că tinerii cer din ce în ce mai mult o muzică cu un conținut pe măsura timpului pe care îl trăiesc, comitetele județene de partid și U.T.C. invită și sprijină în mod deosebit activitatea cenaclului în tot mai multe județe ale țării.

Publicitatea care se face în jurul cîntăreților este desfășurată de către revista *Flacăra* corespunzător bogatului program de desfășurare a spectacolelor. Cîntăreții folk, devenind acum cunoscuți în întreaga țară tocmai datorită bogatei activități mai sus-menționate, sînt invitați în cele mai felurite spectacole din afara cenaclului. Și astfel, în anul 1974, apar gale ale muzicii folk, de sine stătătoare, deschizînd încă un culoar favorabil creației.

MIHAIL STAN

Teribilism și alcool

Trecem uneori pe lângă fapte care, chiar dacă ne provoacă repulsie, ni se par inofensive, minore, sau pur și simplu, considerăm că nu ne privesc direct, că ar fi de competența altora.

Cine n-a întâlnit vreun chefliu pus pe hărtă? „Ei, și? Îl ocolesc și cu asta basta” — gândim și procedăm, în cele mai dese cazuri. Vedem pe cineva într-un local insistând să i se dea de băut, cu toate că se află în stare gravă de ebrietate. Adoptăm, de regulă, poziția struțului. Ce ar putea să urmeze, nu ne interesează...

În ziua aceea, la restaurantul „Dunărea” din Brașov, Gică Heghiș, de 19 ani, împreună cu frații Grecu, cam de aceeași vîrstă și ei, ceruseră pentru a 6-a oară să li se aducă halbe cu bere. Ce-i drept, nu știau decît ei trei, că mai înainte băuseră la cămin încă patru litri de vin. Dar puteau fi observați, încă de la intrarea în local, că numai de alcool nu mai aveau nevoie. Teribiliștii hotărîseră să-și măsoare puterile cu licoarea lui Bachus. Este ușor de imaginat care a fost efectul celor 4 litri de vin și 18 halbe de bere asupra unor băiețandri. Dacă nu l-a luat nimeni în seamă, cînd au sosit în local, aflați deja cu capsă pusă, la plecarea, cînd începuseră să se comporte agresiv, era mult prea tirziu pentru a se evita consecințele.

Cei trei teribiliști pornesc astfel pe șapte cărări în căutarea unor ocazii de „distracții tari”. Pentru orice eventualitate, Gică Heghiș mai cumpără o sticlă cu vin de la prima alimentară întîlnită în drum. O sparge după numai câteva minute în capul unui trecător. Rămîne cu gîtul sticlei în mîna la care privește cu insistență, pentru că în mîntea lui tulbure de alcool i se năzărise o altă ispravă: să lovească pe cineva și cu acel gît de sticlă. Îi apare în față o gospodină cu sacosele pline și Herghiș o acostează brutal, încercînd să-i smulgă sticlele cu ulei, spre disperarea femeii care nu se poate împotrivi celor trei huligani turmentați. Scena este observată însă de tinărul T. N. de 20 de ani, aflat în apropiere cu prietena sa. Stupefiat de comportarea celor trei bețivani T.N. intervine prompt pentru ocrotirea victimei agresiunii. Heghiș nu ezită să lovească cu gîtul de sticlă și astfel tinărul T.N. va rămîne infirm de un ochi...

Iată, așadar, urmările „distracțiilor” unor teribiliști care și-au propus doar... să încerce cît pot să reziste ei la băutura. Stupid, însă aceasta este trista realitate. Un tinăr infirm, altul condamnat, pe bună dreptate, la ani grei pentru vătămarea foarte gravă. Mai incapa îndoiială că asemenea consecințe puteau fi evitate?

Cînd căpitanul Constantin Luca din Mihița municipiului Brașov a prezentat acest caz și altele similare lucrătorilor din unitățile alimentației publice locale, explicînd împrejurările în care s-au produs asemenea consecințe, asistența a rămas pur și simplu înmărmurită. Dar cîți dintre cei prezenți nu au partea lor de vină pentru astfel de fapte? Și nu numai ei. Noi, „ceilalți”, familie, prieteni, colegi, chiar simpli martori ai unor stări de lucruri care pot genera consecințe grave, facem tot ce-ar trebui în această privință?

MIHAI GROZAVU

CARICATURA SĂPTĂMINII

ANTON DRAGOȘ

Gura Văii sau tabăra căreia școlarii nu i-au mai spus la revedere

Îmi stăruie și azi în memorie cîntecul acela murmurat de voci cristaline în ultima zi de tabără: „Rămii cu bine, tabără dragă.”

Nu mai cei 200 de școlari dimbovițeni, care au fost în ultima serie în tabăra de la Gura Văii din județul Mehedinți, n-au mai cîntat, se pare, cîntecul acela nostalgic și răscolitor, deși natura darnică, deosebit de frumoasă de pe valea Jidoștii ar fi avut destule motive să-i îndemne la aceasta.

De ce, totuși, n-au făcut-o? ...Pentru că tabăra de la Gura Văii n-a oferit nici cele mai elementare condiții de cazare și masă pentru copiii noștri — ne-a sesizat telefonic Floarea Dumitrescu din Tirgoviște, mama elevei Andreea Roberta Dumitrescu dintr-o IV-a. Ca și alți copii de seama ei — ni se destăinuie femeia — fetița noastră ne-a implorat, plîngînd, să ne ducem și s-o luăm cît mai repede, că nu mai poate suporta. Duceți-vă, tovarăși, și vedeți și dumneavoastră cum nu poate și nu trebuie să fie o tabără de copii școlari!...

...Și ne-am dus fără zăbavă. Am descins la fața locului marți, 1 septembrie curent, însoțit de instructorul comitetului județean de partid cu probleme de învățămînt și de inspectorul școlar general adjunct. Copiii abia părăsiseră tabăra; grație grijii comitetului județean, ultimele 4 zile și le petrecuseră în municipiul Drobeta Tr. Severin, în condiții corespunzătoare de cazare și masă, de unde au plecat apoi, în mod organizat spre casele lor.

Povestea unui individ care a furat, cu acte în regulă, de la nevastă o casă și o mașină iar de la soacră o altă casă

Nicolae Popescu este un om respectabil. Este puțin căruț, este cu puțin trecut de 50 de ani. La prima vedere are înfățișarea unui actor dintr-un serial de televiziune de simbrătă seara. Este proiectant principal la întreprinderea I.P.R.O.M.E.T. Cei de la serviciu îl cunosc ca fiind un om conștiincios, punctual, muncitor, amabil, dragut, simpatic, știind cînd și unde să arunce un zîmbet, etc... Se mai știe și faptul că Nicki, așa este alintat de toată lumea, a fost căsătorit de cîteva ori legal, cu acte în regulă și înregistrate pe la diferite primării, la care se mai adaugă și alte căsătorii mai scurte sau mai lungi, fără acte și fără numere de înregistrare. Dar aceste fapte par, la prima vedere, să nu deranjeze pe nimănui. Doar la prima vedere sau, cu alte cuvinte, pe prima față a cărții. Pe fața cealaltă...?

...Prin anul 1964 o cunoaște pe tinăra Ecate. Ina-Antoaneta Tabacu. Încă de la prima vedere, în ciuda diferenței de vîrstă, între cei doi se infiripează o idilă ce pare că o să-și trăiească vremea. Pe Antoaneta n-o deranjează faptul că Nicki este cu 17-18 ani mai în vîrstă și că este proaspăt divorțat de Olga. Pe Nicki nu-l supără că Antoaneta este mult mai tinără, asistentă medicală, draguță, singură la părinți și cu ceva bănuți puși de-o parte, la care se mai adaugă și alții promiși de bătrîni în momentul cînd tinăra pereche va porni spre viață. Așa că, fără prea multă gîndire, la începutul lui '64 cei doi se căsătoresc. Un timp totul a mers ca pe roate. Într-o armonie invidiată de întregul cartier. După doi ani s-a născut și Ionuț. Din acel moment tinăra familie s-a gîndit să-și cumpere chiar și o casă. A fost găsită una pe strada L. L. Caragiale. Așa că în cel mai scurt timp cei doi devin și proprietarii unui imobil. Dar, din acel moment, Nicki se întoarce, cum se spune, cu 180 de grade. Dorește să-și cumpere și mașină. De unde bani? De la socri. Și Nicki cere în continuare bani. Bani și iar bani. Totul a mers bine pînă cînd cei bătrîni n-au mai avut sau n-au mai vrut să-i dea. Acest lucru reprezintă momentul culminant. Încep amenințările. Încep insultele. Încep bătăile. Și ca un rezultat al acestora încep și reclamațiile. Nicki își reclamă soția că fură, de unde lucrează, medicamente. Mai mult decît atît: că ar avea în casă și diferite rețete în alb pe care le folosește în diferite ocazii. De asemenea, reclamă că în casa bătrînilor se petrec lucruri ciudate. Se fac covoare prin cooperativă și apoi ele sînt vindute pe piață. Dar nu numai atît: în casă se fac și gogosi. Da! gogosi din acelea prăjite în ulei care și ele sînt vindute în mod clandestin. Și, colac peste pupăză, Nicki mai spune, în reclamații, un lucru ce la prima vedere îi se pare de domeniul fantasticului. Declară că atunci cînd s-a căsătorit, analiza singelui a fost falsă: „Buletinul poartă numele meu în scris de soția mea, dar în realitate este al unui bolnav căruia dînsa îi luase singe (fiind internat la spital unde lucrează). Acest fals l-a comis, mi-a declarat, fiindcă buletinul meu avea un rezultat pozitiv. Motivarea falsului? Mi-a spus că mă iubea. A constatat că sînt gospodar, că am mașină mică și casă(?) și că dorea cu orice preț să ne căsătorim, iar pe parcurs mă va trata — fiind cadru medical”. Au urmat anchete penale. Tot ceea ce reclama și susținea Nicki s-au dovedit a fi povești de adormit copiii. Au urmat și procesele. Pe cîteva ani — zece de procese. Proces de divorț, proces de partaj, de pensie ali-

Intr-adevăr, la Gura Văii tabăra nu era tabără, ci mai degrabă un fel de cazarmă de pe alte timpuri, părăsită, ca să nu-i spunem altmurlu; copiii stăteau, sărăcuți, precum sardelele, cite 19-20 într-o încăpere, cearsăfurile și fețele de pernă erau negre de nespălare, la spălător apa încetase de mult să mai curgă, latrina era prea departe, într-o mizerie de nedescris. Lipsa gardului împrejurimilor și gunoaiile de tot felul făceau ca porcii și orătăniile locatarilor din colonia muncitorească de alături să se simtă în largul lor, mai ales la lăsatul întinericului, cînd treceau pe la uși și băgau spaima în copii.

Cîtă diferență era între Complexul turistic al B.T.T. și tabăra pionierilor din vale! Ne-am mai liniștit însă puțin aflînd că la terenurile sportive, la clubul tineretului și la jocurile mecanice aveau acces și cei mici și că, adesea, aceștia din urmă se bucurau de protecția și grija utochiștilor, adică a fraților lor mai mari. Cît despre hrană, am avut o lungă convorbire cu responsabilă sălii de mese, tovarășa Elvira Popescu, și cu Nicolae Manole, responsabilul motelului Gura Văii, cei care aveau în sarcina lor și a colectivelor de care răspund pregătirea și servirea hranei pentru copiii găzduiți de tabără. Ni s-a mărturisit, sub cuvînt de onoare, că meniurile erau în general bune; aproape că nu era zî în care să nu fie carne de pasăre, de porc, în cantități îndestulătoare. Am fost sesizați însă că le-ai dat copiilor numai ghiare și aripi, așa-i? — i-am întrebat. Seara, într-adevăr meniul a prevăzută de mai multe ori măruntaie de pasăre cu pilaf de orez — ni s-a răspuns — și am procedat ca atare; la mesele de prînz li se serveau, în schimb, copane și piept, e drept că nu întodeauna. Dar, în limita baremului de 18,50 lei pe zi, noi ne-am străduit să oferim o hrană consistentă și cît mai variată; mai mult credem că nu se putea. Au cam lipsit produsele de

patiserie, în schimb am compensat această lipsă oferind cel mai adesea fructe. Consultarea evidențelor, a intrărilor și ieșirilor de alimente a confirmat spusele celor doi. S-a confirmat, totuși, că în ziua de 25 august personalul cantinei a consumat bere și mici în sala de mese, ospăț la care ar fi luat parte și cîteva dintre părinții copiilor veniți în tabără, ceea ce s-a recunoscut că nu era permis, cei interpeși și-au exprimat regretul și hotărîrea de a nu mai proceda pe viitor în acest fel.

Inspectorul școlar general, tovarășul Iancu Bunoiu, ne-a declarat că regretă cele întimplate, că dacă ar fi fost scizizat la timp Inspectoratul școlar județean s-ar fi exercitat un control riguros și lucrurile nu ajungeau pînă aici. Ion Sanfiroiu, directorul administrativ al taberelor din județ, recunoaște sincer că, în calitatea pe care o avea, nu și-a făcut pe deplin datoria.

Cauze și justificări s-au găsit destule, cele mai multe însă s-au dovedit pur subiective, depinzînd de oamenii care au avut în responsabilitatea lor directă buna pregătire a taberelor școlare. De apreciat aici intervenția oportună și foarte hotărîtă a organului județean de partid, personal a tovarășului prim-secretar. Cum am mai spus, tabăra a fost desafectată imediat; copiii au fost mutați în ultimele zile ale seriei în municipiu unde li s-au asigurat toate cele necesare. Vinovații direcți, adică directorul taberelor din județ și Petre Trancotă, administratorul taberei cu pricina, au fost destituiți din muncă, inspectorul general școlar a primit un avertisment și s-a atras foarte serios atenția comitetului județean U.T.C., Direcției sanitare județene și Consiliului județean al pionierilor ca, pe viitor, să preîntîmpine și să evite astfel de neplăceri.

MIHAI STĂNESCU

singurul titular. După două zile, cu noaptea-n cap, încercă mașina cu tot ceea ce a găsit prin casă — începînd cu pături, cearsăfuri și terminînd cu două inele de aur și două roți de mașină și dispăre fără actele mașinii. Mașina, cu alte cuvinte, ca și lucrurile, este furată. După cîteva timp este depistat și este obligat să restituie autoturismul familiei. Și cu acest ultim episod se pare că afecețile Popescu sînt încheiate. Dar lucrurile nu stau așa. Încep din nou procesele. În primul rînd la locul de muncă al Antoanetei. Este învinuită de calomnie și că soțul nu poate fi învinuit de furt. A lua mașina cîteva zile nu este totuna cu a fura mașina cîteva zile. Și pentru a se învința minți, Antoaneta este amendată cu 1.000 lei pentru calomnie și minciună. Se face proces și pentru restituirea unui birou cumpărat de Nicki pentru Ionuț. Și în continuare urmează cea mai diabolică urzeală: Nicki reușește să convingă pe toată lumea că imobilul cumpărat pe strada L.L. Caragiale îi aparține în exclusivitate. Cum? A apărut, așa ca din senin, în dosarele de partajare, o hirtie numită — pe scurt — tranzație. Precizăm că este doar copie, originalul nefiind de găsit. De fapt, și aici există un client, după copii se fac foarte greu expertize grafologice. Ce se specifică în tranzație? Actele pentru casa din strada Caragiale au fost făcute, ce-i drept, în timpul căsătoriei, dar banii pentru casă au fost dați de Nicky într-o scrisoare adresată familiei, în aceasta. Oare de ce nu s-a folosit și nu este specificată tranzația în actul inițial de vânzare și cumpărare? Așa sînd lucrurile, Antoaneta nu are nici un drept asupra casei. Și cu acestea totul se termină într-o liniște perfectă și, cum spunea Nicky într-o scrisoare adresată familiei, în armonie.

Dar afacerile Popescu continuă. Popescu nu se lasă. În momentul de față Popescu și-a refăcut viața, ce-i drept neoficial, cu o nouă asistentă medicală. Noua partidă are și casă și mașină. Așa că imobilul din București și casa din Vulcania, în momentul de față proprietăți absolute ale lui Nicki, sînt închiriate. Acestea sînt, pe scurt, faptele. Ele reprezintă vieți de oameni puse în coșete de dosare.

Toate aceste documente și fapte ne-au fost puse la dispoziție și relate de către Ionuț Popescu. Cînd a venit la redacție, în miez de vară, plîngea. Ne-a spus că — din cauza proceselor și pentru faptul că Nicki, tatăl lui, a luat, cînd a plecat, mai toate lucrurile — mama lui n-a putut să-l trimită nicăieri în această vacanță, mare pentru el. Nici măcar la Vulcania, unde se ducea la bunici, n-a mai putut să se ducă. Tatăl lui a interzis acest lucru. L-am întrebat ce vrea să devină cînd va crește mare. Om, ne-a răspuns. Om cu multă carte. Să am grijă de mama mea care-i, se pare, bolnavă de-o boală care nu iartă și să demonstrez tatălui meu că a greșit cu noi și mai ales cu mine.

...Am stat de vorbă și cu Nicki Popescu. A venit la redacție cu un maldăr de dosare. Ne-a zîmbit cu cinism și cu răutate ne-a spus: „Copilul meu? Priviți ce scrie. Este un derbedeu. Le iau totul. Să vadă ei cum se fac lucrurile (!?). Antoaneta? Este foarte bolnavă. Dar asta nu înseamnă că din cauza mea s-a îmbolnăvit. Și să vă spun un secret: încă mai au bani. Se vaită, așa de ochii lumii. Dar, Popescu nu se lasă. Dă-i dracului de paraziți!”

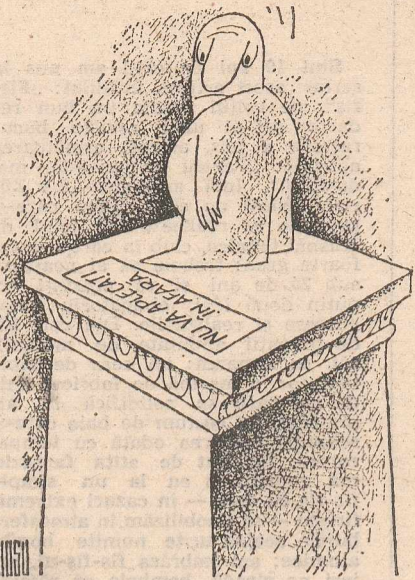
Credem noi că pe lângă aceste fapte nu se poate trece nepăsător. Oamenii legii, oamenii care veghează la liniștea noastră, vor avea un cuvînt greu de spus în afacerile Popescu. Fiindcă societatea noastră se bazează pe muncă cinstită, corectă — fără a exploata sentimentele și mai ales naivitatea semenilor.

SORIN POSTOLACHE

Dar să vedem ce s-a petrecut în continuare. Antoaneta pe data de 21 aprilie 1979 face un împrumut de la C.A.R. de 20.000 lei. Nicki pune mina pe toți banii, îi depune la C.E.C. figurînd pe livrete ca

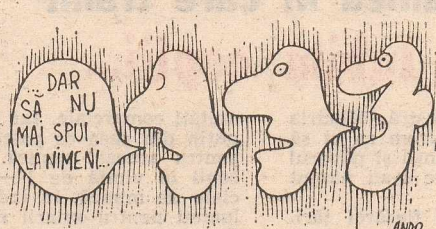
Aforisme de St. J. Lec

- Proverbele se contrazic : într-asta constă înțelepciunea populară.
- De ce de pe Lună cădem întotdeauna pe același pământ ?

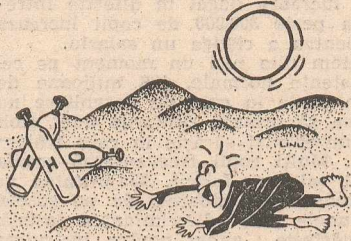
C. CIOȘU

- Poți închide ochii în fața realității, dar nu în fața amintirilor.
- Citește gândurile dumnezeoasă : „Ex oriente lux, ex occidente luxus !“
- „Acesta-i numai un meteorit“ — a spus luminarea cu dispreț.
- Curios cit de greu se produce ecoul în capetele goale.
- L-am luat drept altcineva, dar i-am înapoiat loial cadavru.
- Pentru crime nu se plătesc impozite.
- În cei 1970 de ani după Cristos, câți ani de temniță s-or fi făcut ?
- Cocoșul cîntă și în dimineața în care i se taie gîtul.

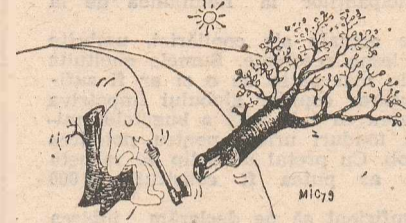
O. ANDRONIC - ANDO

- Păcat că în rai se merge cu caravana !
- Să suferi de inimă și să nu fii liric ? De ce ?
- Delincvența minoră n-are un viitor asigurat. Pot deveni pină la urmă oameni cumsecade.
- Reforma calendarului n-a scurtat perioadele de sarcină ale femeilor.

FL. ȘTEFĂNESCU

- Dacă sint credincios ? Dumnezeu știe.
- Creierul mi-era prea obosit ca să conceapă vreun gând fals.
- Nu-i suficient să spui : „Sint !“ Trebuie să fii !
- Oamenii care n-au nimic comun cu arta, nu trebuie să aibă nimic comun cu ea. Simplu ?

NICOLAE MIRODONE

- Nu știu dacă peștele ar mai fi mut, cînd ar cunoaște atîtea secrete cite cunoaștem noi.
- Nu fiecare virf este deasupra prăpației.

În românește de NICOLAE ARMEȘ

Vipererele

Stau pe bancă împreună
Trei vecine birfitoare.
Cînd se face vreme bună
Vipererele ies la soare.

SORIN BEIU

HELGA UNIPAN

Un idealist

Cred că aceste citeva rinduri își vor găsi locul — și că vor fi la „locul lor“ — în pagina pe care Flacăra o consacră atît de utiliei, atît de binevenitei — deși încă mult prea concesiivă, mult prea indulgentă — anchete, privitoare la restaurantele din București : cu toate că, aci, nu va fi vorba nici de „meniuri“ nici de „grupuri sanitare“, nici de starea de curățenie (sau de murdărie) a bucătării, nici de „naproane“ (? !), de nimic din ceea ce e vizibil pentru toți, sau invizibil tuturor, în cadrul, în organizarea și în funcționarea restaurantelor bucureștene. Nici nu m-aș amesteca în asemenea treabă, cum au făcut, cu mult spirit, cîțiva colegi de literatură și presă, deoarece nu mai frecventez de mult restaurantele, în ultimii vreo douăzeci și cinci de ani făcîndu-le vizite din an în Paște și chiar mai rar, vizite, dealtfel, încheiate mai totdeauna cu impresii atît de negre incît mi-am jurat, de fiecare dată, ca pe viitor să mi le scutesc, cu orice preț.

Nu, în rindurile de mai jos vreau să vorbesc despre un fenomen moral, despre un fenomen de idealism cum nu cunosc (și cred că nimeni nu cunoaște) un al doilea în lumea restaurantelor, și, pentru a fi sincer, nu cunosc prea multe nici prin alte activități, nici prin alte domenii. Fenomenul se intrupează într-un om, omul se numește Ștef. Lăzărescu, și este directorul (sau „responsabilul“) restaurantului „București“, situat la colțul Căii Victoriei cu strada Edgar Quinet. Această indicație topografică mi se pare indispensabilă, deoarece nimeni nu știe unde se găsește restaurantul „București“, în timp ce toată lumea știe unde se găsește „Capsa“ și poate merge acolo cu ochii închiși (în schimb, mi s-a întîmplat să fiu oprit pe stradă pentru a fi întrebare, de către străini, în diferite împrejurări, unde e Capsa). Care e idealul lui Lăzărescu ? Tocmai asta : să redea restaurantului „București“ vechiul și adevăratul său nume. As adăuga : firescul său nume, căci ce poate fi mai stupid decât numele de „București“ dat unui restaurant bucureștean ? Asta ar mai merge, în orice alt oraș din țară, dar aici, chiar aici ? E de o stupiditate care ar fi comică, dacă nu am cunoaște atîtea alte stupidități datorate birocratiei, atîtea altele, grave, grave, grave. Dar stupiditatea birocratică este, în cazul nostru, secundară : deoarece Lăzărescu nu visează să fie schimbat numele restaurantului pe care îl conduce, pentru că e caragios și inadecvat, cu un alt nume, oarecare. El visează numele vechi, numele popular și celebru, numele istoric „Capsa“.

Omul și-a început munca, aci, la Capsa, la o vîrstă care era încă a copilăriei, a urcat, aci, toate treptele meseriei, și aceasta nu s-a consumat în ani puțini, ci în ani mulți : tot ceea ce discreția mă lasă să spun, e că, azi, a trecut bine de tinerețe. Nu începe vorba că a muncit din greu, cu hărnicie, cu cinste, cu talent, astfel că în epoca noastră a fost găsit cel mai calificat, cel mai demn, de a deveni șeful întreprinderii, așa cum un profesor devine directorul liceului în care a fost elev, cum un ofițer devine comandantul regimentului în care a fost sublocotenent. Nu era un altul mai calificat să conducă destinele localului (da, da, localurile au destin, ca și cărțile), adică ale clienților. Ancheta Flăcării a dovedit-o public, căci în clasificarea ei restaurantul condus de Lăzărescu și de un coleg al său deține premiul întîii cu cunună. Nu există deci un altul mai calificat să cunoască importanța și rezonanța numelui istoric al localului pe care îl conduce. Nu există un altul mai calificat să știe că numele de „Capsa“ nu mai răspunde de mult patronimului unor persoane care au fost odată „fizice“, ci unei sancționări colective, care în timp de peste o sută de ani i-a dat un soi de celebritate națională (și chiar internațională) : în orice caz el are o componentă și o permanență a Capitalei, și se spunea : „Capsa“, așa cum se spunea : Ateneul Român, sau Biserica Albă, sau Podul Sf. Elefterie, „Capsa“ a avut o popularitate și o celebritate care de mult nu se mai datora patronilor săi și „menu“-urilor sale, ci lui Caragiale, lui Macedonski, lui Niculescu Bratu, lui Arghezi, Victor Eftimiu, Camil Petrescu, Ion Vinea, Ion Iancovescu și atîtor altora. Sub numele ei istoric, Capsa a jucat un „rol“, poate chiar un mare „rol“, în viața socială, politică și literară a acestui oraș și a acestei țări. Nimeni nu e mai calificat să știe toate acestea decît Ștefan Lăzărescu, care, deși nu e istoric, istoric literar, arhivist, memorialist, are o documentație extraordinară a acestui local, documentație care nu are nimic a face cu lista de bucate a restaurantului și cu „șvarțul“ cafenelei, și are o iconografie întreagă, pe care nu mă îndoiesc că el visează să o expună pe bătrîni pereti ai localului, așa cum se face prin toate localurile din țările de gust și de rafinament.

Iată ce visează idealistul nostru : să redea restaurantului din Calea Victoriei colț cu Edgar Quinet, identitatea lui istorică. Nu ca un prilej, dat localului, de a adormi pe laurii trecutului, ci ca un stimulent, ca o aripă, pentru identitatea lui prezentă, pe care i-o asigură el, și toți cei ce muncesc acolo. Dovadă : premiul întîii cu cunună.

RADU POPESCU

P.S. Culmea culmilor : chiar în ancheta Flăcării, restaurantul din Calea Victoriei colț cu Edgar Quinet, apare, în analize, clasificări și „note“, tot sub numele de „Capsa“.

Topul restaurantelor (V)

Restaurantul „Brotăcei“, șef de unitate : Gheorghe Ilie. La anchetă a participat Lucian Cheles, șef de sală. Bucătar șef Caluda Budeș ; telefon : 87 48 53 ; adresa Parcul 8 Mai ; categoria I, fără remiză. Face parte din I.A.P.L. Bistrița.

— Constatări : unitatea este prost aprozionate. La data controlului, 4 septembrie, clienții puteau servi fripturi — la ora 18 mai erau vreo citeva — și garnitură de pilaf. La bufet era puțină salată vinete, care după aspect părea uitată în deșertul Sahara două zile. Bucătarului i-a fost frică s-o guste. Într-un frigider ceva brînză și cașcaval ținute alături de morcovii, roșii și ardei. Se mai găseau castraveți murăți de două sorturi : 9,50 și 15 lei kilogramul. Castraveții care se vindeau cu 15 lei îndeplineau condițiile de lungime ale celor de 9,50 lei. Chiflele erau ținute într-un ambalaj de carton de țigări străine, murdar și folosit cine știe de cînd. Cînd ne-am exprimat părerea că ambalajul a călătorit mult cu trenul și cu vaporul în condiții deloc igienice, am fost asigurați că ambalajul vine doar din Albania. În grădina este murdar. Pe lângă frunzele căzute din pom, care de fapt nu deranjează, mîcuri de țigări, cu și fără filtru. Pe mese și pe jos coji de alună. La grupurile sanitare mizerie. La bucătărie soba care funcționează cu un injector cu motorină scoate fum de parcă ar fi locomotiva lui Stephenson. Sistemul asigurării că în urmă cu citeva zile a făcut explozie sperind clienții. Noroc că orchestra condusă de Mihai Săpunaru a mai atenuat din traumele psihice la care au fost supuși. La intrarea noastră în local ospătărița Elena Nichita stătea la masă cu doi clienți și fuma. Același lucru îl făcea și la plecarea noastră, numai că la altă masă. Evidențele contabile sînt ca și inexistente. Nu se întocmesc note de plată. Florica Oprea și-a lăsat bonierul acasă, Elena Nichita l-a lăsat pe ghiridon de unde i-a fost luat. Scuze puerile pe care le-am auzit pînă acum de atîtea ori incît ne-am plictisit. În privința acestor scuze, recomandăm mai multă imaginație. Bucătarul e plecat și toate documentele sînt închise. Specialitatea unității, ciorbă de burtă, n-a mai fost preparată de circa o lună. Specialitatea bucătarului, Soté a la Brotăcei, de asemenea. Din sortimentul minimal, bogat și divers, lipsesc aproape toate preparatele. Șeful de unitate ar fi trebuit să fie în unitate. Nu era și nici n-a mai venit. Peste întregul restaurant, împreună cu personalul lui plutește o atmosferă de apatie, dezinteres și lipsă de profesionalism. Într-o vreme restaurantul avea renume. George Protă, în a sa „Istoria Bucureștilui“ îl amintește.

— Note : calitatea meniului 4 ; comportarea și corectitudinea personalului 4 ; eficiența economică și socială 6 ; ambianța 6 ; controlul oamenilor muncii 7 ; nota consumatorilor 6 ; Incognito 4 ; Media 5,28.

Observațiile bucătarului : Nici o preocupare. Despre calitatea meniului nu ai ce spune pentru că lipsește cu desăvîrșire. Colțul bucătarului lipsește. Specialitățile casei nu preocupă secția bucătărie. În bucătărie nu vine nimeni să-ți facă curat.

Trebuie să-ți faci singur ! Bucătăria e prost gândită. Se întîlesc în flux vasele murdare cu preparatele. Notele de plată, marcajul la bucătărie și la bar nu sînt în ordine. Sincer să fiu nu mi-am putut imagina o stare de lucruri ca asta. Cît privește argumentul că oamenii nu mîncă la restaurant n-are rost să-l mai comentăm. Întîii trebuie să le oferi ceva.

Sesizările și propunerile echipei : Defecțiunile sesizate cu ocazia controlului sînt vechi și totuși nu s-a luat nici o măsură de remediere. Lipsa documentelor de gestiune favorizează incorectitudinea. Documentele de la ultima nuntă din 11 iulie, la care numai acotul a fost de 5000 lei, nu au putut fi prezentate. Se pare că a devenit rentabil să plătești o amendă din cînd în cînd și să-ți vezi mai departe nestingherit de ale tale. În fond, ce face un ospătar care primește o amendă de 125 lei pentru neîntocmirea notelor de plată ? Încearcă cit mai repede să-și recupereze paguba. Să nu mai întrebăm și de la cine. Nici nu s-au mai dat amenzi, considerîndu-se că în cazul acesta măsură nu-și mai atinge scopul. Funcționarea unității în aceste condiții a fost lăsată la latitudinea și pe răspunderea conducerii întreprinderii. Unitatea este scăpată din mină. Deși în fiecare primăvară restaurantul este repovat și se cheltuiesc bani frumoși pentru asta arată de parcă așteaptă o resemnare demoralizantă. Pentru a evita repetarea unor abateri repetate, devenite de pe acum „tradiționale“, echipa propune, fără a avea pretenția că este originală, introducerea unor autorizații individuale de funcționare în alimentația publică a personalului. Ar fi ceva asemănător cu permisul de conducere auto. La a treia abatere consemnată în această autorizație să se ridice dreptul de a lucra în comerț pe o perioadă de un an sau doi. Abaterile care se trec în autorizație să fie stabilite pentru fiecare funcție în parte. Această regulă să fie respectată fără derogări, automat. Să nu se invoce lipsa de personal, cauze obiective sau subiective, argumente puerile în care nu mai crede nimeni de mult. E grea munca în alimentația publică ? Fără îndoială, însă numai pentru cei care o fac, nu și pentru ceilalți.

La ancheta din acest număr au participat : inspector Mihai Păduraru și Ion Șerban, bucătar șef la restaurantul „Continental“.

Clasament : Categorie specială, 12 la sută remiză — „Capsa“, „Rapsodia“ (10) ; „Lido“ (9,66) ; „Athéné Palace“ (8,33) ; „Ambasador“, „Budapesta“ (8,66) ; „Carul cu bețe“ (8,50) ; „Dorobanți“ (8,33) ; „Havana“ (8,00) ; „Cismigiu“ (7,33) ; „Dunărea“ (7,16) ; „Hanul lui Manuc“ (7,00).

Categoria specială, 10 la sută remiză : „Union“ (8,00) ; „Trocadero“ (7,91) ; „Orient“ (7,85) ; „Doina“ (7,71) ; „Aluniș“ (6,33) ; „Pescarul“ (5,00) ; „Monte Carlo“ (4,66).

Categoria I, fără remiză — „Bumbestii“ (7,46) ; „Berceni“, „Gambirinus“, „La Pestera“ (7,00) ; „Triumf“ (6,66) ; „Mercur“ (6,16) ; „Izvorul Rece“ (5,42) ; „Brotăcei“ (5,28).

OPREA GEORGESCU

Dar nu mi-am găsit noroc

Pe la ora prinzului, iată-mă un client oarecare, într-o zi cu soare, la restaurantul Brotăcei. Lume puțină ; la restaurant 3-4 persoane, la grădina 10-12. Aveam să mă dumiresc că diferența dintre grădina și restaurant la Brotăcei este mult mai simplă decît o presupune realitatea ; și anume : La restaurant poți minca specialități la grătar dar nu poți bea bere („aici nu servim bere, vă rog“ ! ? !), în timp ce la grădina poți bea bere, dar nu poți servi grătar. Așa că sint nevoit să le iau pe rînd. Aștept numai un sfert de oră (nici nu știu dacă să mă bucur sau nu) pînă să fiu luat în seamă. De la bar se aud chioțe, veselie e în toi, unii intră alții ies, unii mai ospătari decît alții. Îmi iau și eu inima în dinți, găsesc și intru în bar, dar o tovarășe mă apostrofează scurt : „Luați loc la masă că vine fata, aici nu e voie, nu vedeți ce scrie acolo ? Eeee !“. Acolo scria „Intrarea persoanelor străine strict interzisă“. Ei da, dar dacă este așa, să fim străini cu toții, nu numai pe alese.

În fine, apare ospătărița, în acea zi, responsabilă pe tot restaurantul. Se numește Elena Nichita, și era dealtfel singura care purta ecuson pe reverul unei uniforme negre, cam boțită. Am comandat un ficat la grătar și prevăzător am întrebare în cit timp e gata. „În 20-30 de minute“ a venit răspunsul. „Tocmai bine-zic, am timp să beau și o bere la grădina“. Deci, pînă aici putem reține trei lucruri : 1) După o logică destul de abscondită la restaurant nu poți bea bere la aceeași masă la care și mînci. 2) Deși nu era deloc aglomerație, dimpotrivă doar citeva persoane ocupau „sectorul“ pentru un grătar trebuia să aștepți o jumătate de oră, asta pentru că în bucătărie nu era nimeni și 3) Promptitudinea răspunsurilor. În grădina nu ai de așteptat. Te duci la teighea și comanzi, cu toate că acest principiu a fost abandonat la mai toate restaurantele cu grădina din Capitală. La teighea am primit o bere care costa 6 lei cincizeci, zice-se Cazino ; Ei bine, această bere dincolo de prețul său nu avea nimic care să-i justifice calitatea. Părea nu îndoită ci întreită cu apă. Cum s-a ajuns aici nu știu, dar un aport suficient îl aduce și degetul de apă care rămîne în halbe, după spălare. După părerea competentă a celei care servea, nu-i cunosc numele fiindcă nu avea ecuson, dar spunea că are 30 de ani vechime în meserie, nu putea să fie apă în bere. Cum necum cineva ar trebui să se ocupe de acest gen de desfacere, berea la halbă, care a ajuns peste tot, datorită unor trucuri cunoscute doar de gestionari, de nerecunoscut. Încheiem paranteza și mai observăm că la Brotăcei se practică și vinzarea fără preț afișat, ca la bufetul din Dridu. Niște cîrnați prăjiți costă la Brotăcei, în grădina, 6,50 lei suta de grame sau 6,90 lei, în funcție, probabil de poziția astrelor. În fond și pentru ospătării de la Brotăcei, ca și pentru alții rămîn valabile versurile unei cunoscute melodii populare : „Am umblat din loc în loc / Dar nu mi-am găsit noroc“.

Nota acordată de Incognito restaurantului „Brotăcei“ : 4 și asta, cu indulgență.

INCOGNITO

Lumea în care trăim

Iubim copiii...

Iubim copiii. Ei sint bucuria și fericirea noastră. Mindria și speranțele noastre, ale fiecărei familii. Și vrem ca ei să fie oameni dreți și cinștiți, să-și iubească părinții și poporul din care fac parte, să-și iubească țara în care s-au născut și trăiesc. Să iubească libertatea și pacea.

Iubim copiii. Ei sint florile vieții, viitorul fiecărei țări. Sint cetățenii de mine ai Terrei. Și vrem ca ei, copiii noștri, copiii din toate țările lumii să se bucure de soare și lumină, de frumusețile și darurile naturii, să se bucure de copilărie, de condiții cit mai bune de viață, de învățatură și pregătire.

Iubim copiii. Și ne intristează profund cind inechitățile sociale, cind decalajele frapante ale contemporaneității, realitatea tragică a împărțirii lumii în săraci și bogăți, diferențiază încă de la naștere șansele de viață ale copiilor.

Iubim copiii. Și tocmai de aceea nu putem privi cu indiferență ceea ce se petrece în lume și, mai ales, ceea ce se întâmplă cu copiii. În fiecare an milioane și milioane de copii mor de foame și boli înainte de a se bucura de copilărie. Un raport al U.N.I.C.E.F. arată că din cei 122 de milioane de copii născuți în „lumea a treia” în anul 1979 — „Anul internațional al copilului” — mai mult de 12 milioane au murit de foame sau boli, înainte de a implini un an. Aproximativ 300 milioane de copii din lume, în primul rind din țările în curs de dezvoltare, trăiesc în condiții de sărăcie gravă și suferă de malnutriție, 15 milioane de copii, sub vîrsta de 5 ani, mor anual din cauza absenței unui minimum de asistență medicală.

Iubim copiii. Dar soarta lor este tristă, nefericită în desule locuri de pe această planetă în care copilăria nu-și găsește totdeauna ocrotirea firească. După cum reiese dintr-un studiu al „Societății împotriva sclaviei” din Marea Britanie, formele de exploatare a copiilor, practicate în acest deceniu al secolului XX, întrec orice imaginație. În minele columbiene mii de copii trudesc la aproape 300 de metri adîncime cite 8 ore fără întrerupere; în Taiwan fetițe de 12 ani lucrează în întreprinderi de electronică, în condiții ce contravin oricărei reglementări privind durata de muncă, ocrotirea sănătății, asistența socială; în India, 23 la sută din bugetele familiilor sint procurate, în medie, prin munca copiilor între 6 și 13 ani. Așa cum se arată într-un studiu al Biroului Internațional al Muncii, peste 55 de milioane de copii din întreaga lume, avînd sub 13 ani, sint nevoiți să muncească pentru a-și sprijini material familiile.

Iubim copiii. Dar chiar în țări occidentale dezvoltate, numeroși copii sint supuși încă de la cele mai fragede vîrste unor eforturi istovitoare, fiind nevoiți să muncească chiar înainte de a învăța să se joace. Cu toate că în multe asemenea state există legi care au drept scop declararea ocrotirea copiilor, situația reală împiedică aplicarea lor. În Italia se apreciază că peste 150 000 de copii lucrează în construcții, 100 000 în industria textilă și servicii, peste 1 200 000 în

unități comerciale. Iar plata lor reprezintă puțin, doar foarte puțin din ceea ce patronii ar trebui să plătească unui adult pentru aceeași muncă. Anul trecut, în S.U.A., 1 370 000 de copii în vîrstă de 14-15 ani erau încadrați, cu forme oficiale de muncă, în industrie și servicii, iar 800 000 de copii lucreau pentru salarii neîndestulătoare în ferme și plantații. Deși există legi ce interzic angajarea copiilor de vîrstă școlară pentru efectuarea unei slujbe, în Marea Britanie peste 200 000 de copii — acei copii cu pielea colorată, proveniți din rindul emigranților — lucrează ilegal în diferite întreprinderi. În R.F. Germania peste 300 000 de copii lucrează permanent sau temporar pentru a câștiga un salariu.

Iubim copiii. Dar nu putem uita nici un moment pe cei care n-au șansa unei existențe normale. 128 milioane de copii între 6 și 11 ani din țările în curs de dezvoltare nu au avut în 1980 posibilitatea să urmeze cursurile unei școli ca urmare a situației de mizerie și sărăcie în care trăiesc. Analfabetismul este masiv. Mulți copii frecventează școala doar un an, doi, în cazul cel mai fericit. Majoritatea nu ajung să poată citi nici măcar indicatoarele de pe șosele. La aceasta se adaugă, în unele țări, discriminarea rasială. Guvernul sud-african investește anual pentru instruirea școlară a unui copil negru 40 ranzi și aproape 700 ranzi pentru un copil alb. Comparați cifrele și concluziile se impun singure.

Iubim copiii. Dar viitorul lor depinde de pacea lumii, de sănătatea politică a planetei, de capacitatea de a alunga norii războiului. Grijă pentru generația viitoare, pentru copilărie, s-o dovedim ajutîndu-i pe toți copiii lumii să se bucure de copilărie, de viață. „Cerem pace, hrană, și cărți!” — se arată în mesajul reprezentanților organizațiilor de copii și tineret din statele semnatare ale Actului final de la Helsinki iminat participanților la Reuniunea de la Madrid.

Iubim copiii. Problemele actuale ale copilăriei, umbrite de nefericire, ar putea fi lesne rezolvate. Sumele cheltuite în lume pentru înarmări în mai puțin de o zi ar fi suficiente pentru vaccinarea tuturor copiilor globului împotriva bolilor contagioase. Reducerea cu 1 la sută a bugetelor militare mondiale ar elibera fonduri uriașe pentru potolirea foametei copiilor de pe glob. Cu prețul unui tip de rachetă nucleară intercontinentală ar putea fi construite 3 000 de școli.

Iubim copiii. Dar nu-i suficient să ne declarăm iubirea pentru micuții cu pielea albă, neagră sau galbenă, cu circuli de culoarea grului copt sau a abanosului. Preocuparea pentru cei ce constituie viitorul umanității să-l dovedim în practică prin acțiunea de fiecare zi în favoarea lor și a părinților lor. O acțiune energetică pentru distindere, împotriva subdezvoltării, pentru o lume mai drept alcătuită...

AL. PINTEA

Itinerar între două oceane

Viață și gazon

Părăsesc Londra într-un microbuz special amenajat pentru o echipă de filmare. E făcut mai mult din sticlă, ai bizară senzație că te expui exagerat, dar gîndirea este inversă — peisajul se expune generos și ți se oferă din orice unghi. Capota e tot din sticlă, se rabatează și operatorul poate urca sus pentru a filma ce e jos sau aiurea într-o libertate care îi poate face bine.

Trecem de suburbii, vag mohorite, vag patinate, dar maniac curate. Este una din puținele manii care îmi stîrnesc entuziasmul. La Londra sau oriunde. În sfîrșit autostrada. Netedă, parcă dată cu peria din oră în oră, și flancată de indicatoare în stare să-ți indice nu numai direcții, dar și meniuri, liste de cumpărături, prilejuri de vacanță, de investiții și majoritatea lucrurilor de care ai nevoie sau nu. Printre anunturi și indicații, printre reclamele cochete, cu o anume pudoare a expunerii, începe să se vadă peisajul, peisajul de provincie insulară, cinstit, la el acasă, fără expunerile șmechere din cărțile postale. Grădini, peluze, vilisoare bine încropite, cite un han și iar peluze. Peluze englezești. Bancurile despre peluzele englezești nu

circulă numai în Anglia, ci, mai ales, în restul lumii. După merit. Sint, într-adevăr, fantastice. Gazonul e de un verde obsesiv, perfect, fără nici o bresă, iarba e deasă și fragedă, tunsă la milimetru, ai impresia că e o iluzie, un covor de plastic bătut în cuie, dar nici vorbă de așa ceva, e un simplu gazon iubit cu patimă și întreținut cu ziua, cu anul, cu veacul. Autostrada se despletete în șosele, șoselele în drumuri, drumurile în „căi de acces”, dar toate sint la fel de asfaltate, de periate, de netede de parcă o imensă cohortă de asfaltatori, de periatori și plombatori le-ar avea în mină non-stop. Nu le au. Asfaltul, în schimb e bun. Cam ca gazonul desit mult mai nou. În sfîrșit,

Microbuzul parcurge acest drum care ar putea fi un film despre viața la țară. Ea nu există, e un fel de Londră scundă și rară năpădită de iarba și copaci tunși și frezați, dulcea dezordine de provincie și colburile triste lipsesc, oamenii sint scrobiți, automobilele spălate și lucioase, magazinele în perfectă regulă. Zeci de kilometri de viață septică, ordonată, fără gilceavă și fără surprize curg în jurul vastelor ferestre ale microbuzului. Peisajul e lin, tăiat metodic, parcă trasat cu rigla și rotunjit cu compasul.

Ne apropiem de Cambridge. Stoluri de bicicliști anunță acest minorăz de bicicliști. În Cambridge automobilele sint rare, lupta antipoluare se află în drepturile ei și gesturile cotidiene se desfășoară

șoară după un tipic neschimbat ca în orice cetate conservatoare care gîndește modern. Cetatea propriu-zisă e austeră, fațadele sint erodate, dar fără exagerări, iar în curțile interioare, imense și stenice gazonul, bineînțeles, e perfect, paralizat de propria lui perfecțiune, încît îți vine să crezi că o privire insistantă l-ar mototoli. Pe alei pilcure de studenți și profesori în conclavuri nonsalante, soptite, cu o rigoare a promenadei care seamănă cu cea a diplomaților din jurul Palatului Națiunilor din Geneva.

Tăcere și curățenie, bolti umede și portaluri întunecoase, boschete de trandafiri, iarăși tăcere ca într-o clinică a viitorului.

La extremitatea parcului citeva canale pe care alunecă niște gondole sui-generis. Noii veniți sint invitați la un periplu acvatic, lăsați să zburde pe canale și apoi răsturnați într-o infernală ambuscadă și ea metodică și tradițională. Bineînțeles că mi s-a oferit un asemenea festin care a precedat festinul propriu-zis la un han studentesc unde în blide de tablă vechi de două secole ne-am hrănit cu berbec în sos picant și am băut bere fierbinte în cizme de sticlă.

Atmosfera retro, veselie politicoasă și o vagă tristete în priviri: Cambridge-ul se termină și începe viața...

RADU BUDEANU

Mondo umano?

Paterna, ora 6

În chiar momentul cînd ne pregătăm să deșănăm și noi povestea unui sat andaluz — Paterna de Rivera —, undeva, la un radio răsună vocea caldă a unui crumos tenor care cîntă legendarele frumuseți ale Andaluziei. Cineva spunea odată că acest cunoscut cîntec este un fel de piatră de incercare pentru orice tenor. Însă nu despre așa ceva vrem să vorbim aici și nici nu vrem să se creadă că îmboldul în plus al melodiei ar fi un truc de circumstanță. S-a suprapus, spuneam, cîntecul Andaluziei cu gîndurile ce ni le-a trezit o relatare mai amplă despre amintitul sat andaluz și tristețea incomensurabilă a celor cei 5 000 de locuitori ai săi.

Panorama, semnată de Edouard Pons, începe abrupt ca o povestire semnată de un maestru al genului: „Este ora 6 la Paterna de Rivera, 30 kilometri de Jerez, în estul Andaluziei pe cînd intendentul unui proprietar de pămînturi sosește în piața satului, unde răcoarea nopții va fi curînd alungată de soarele ce se reflectă implacabil pe zidurile albe”. Apoi se povestește cum în fiecare dimineață, la aceeași oră, acest „manejero” cum este

numit, apare în același loc, unde îl așteaptă aceiași bărbați și aceleași femei — citeva sute — din care el va selecta printr-o scurtă dar exactă privire pe cei o duzină, doar o duzină, angajați să culegă sfeclă. Au între 30 și 40 de ani pentru că, spune intendentul, cei mai tineri pierd mult timp pe cîmp cu vorbăria, iar cei bătrîni nu mai au atîta rezistență. Și Pons conchide: „Cu capul plecat, duzina de bărbați și femei se detașează repede de restul grupului pentru că nu vor să înfrunte privirea celor ce rămîn”.

Nu este mai puțin adevărat că acest privilegiu pe care, pe de o parte îl vinează, iar pe de altă parte au o anumă jenă față de insuccesul celorlalți, durează doar o zi, iar suma obținută pentru munca lor este aproape infimă. Poate interesează, și de aceea ne grăbim să reluăm, precizarea că dintr-o populație activă de 900 persoane, 400 sint șomeri. Însă și cu cei angajați situația stă astfel. 150 lucrează în industrie, 270 sint zilieri, mai mult sau mai puțin stabili, iar 100 lucrează în construcții navale doar șase luni pe an. Despre acest sat cu nume atît de sonor (pentru noi) ni se mai spune că este o enclavă între mai multe proprietăți între care se află și cea mai întinsă din Andaluzia — Las Lomas — cu cele 40 000 de hectare ale sale, și cea care se cheamă El Petroso cu (doar) 30 000 de hectare.

Dar să revenim la vorbele atît de dure ale ziaristului citat: „Prizonierii în satul lor, locuitorii din Paterna de Rivera pot desigur să-și părăsească satul, dar o rețea neîntreruptă de sîrmă ghimpoată și o strictă supraveghere a unor paznicii particulari, călare și bine înarmați le interzic cea mai mică incursiune pe pămînturile acelor „senioritos” — micii domni — cum sint numiți aici proprietarii de pămînturi. De altfel, despre cit de tînăr acești senioritos există statistici inatacabile pentru că sint oficiale. 11 600 de mici domni își împart 5,25 milioane de hectare iar 408 000 țărani andaluzi au 3 milioane de hectare. În fine, 84,44 la sută din proprietățile mai mari de 500 de hectare nu sint cultivate fiind destinate lunarelor partide de vînațoare. Scenele de la ora 6 dimineața din Paterna se repetă cu exactitate și în alte sate din întreaga Andaluzie — spun autoritățile comunale care adaugă: „Ceea ce dorim tot este să lucrăm pămîntul”.

Problemele sint mari și prea multe, ele nu pot fi toate sugerate dar relatarea citată se încheia cu întrebarea, „Cu ce speranță mai trăiesc cei din Paterna?”

Noi, incitai de cîntecul amintit la început, ne-am gîndit dacă totuși ei, luați cu viața și prizonieratul lor sui generis, nu le-au uitat cumva.

DUMITRU CONSTANTIN

Ochii și urechile lumii

Fiș-fiș-ul

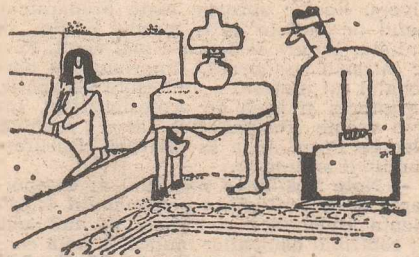
Sint 10 ani de cînd am pus la sertar acest articol, intitulat: „Fiș-fiș”, pe colțul căruia un bun redactor șef al unei reviste bucureștene a pus, atunci, următoarea apostilă: „Pentru o perioadă mai destinsă”. Iată articolul: „La Zürich există un club serios care-și propune să realizeze tot felul de trăsni tehnice, club în care se intră foarte greu: trebuie să ai neapărat sub 25 de ani și să prezinți cel puțin două idei, obligatoriu caraghioase și realizabile. Din cele 250 de invenții anunțate de membrii săi se remarcă: un ceas de mină vorbitor, o mașină de fabricat bule de aer care se solidifică în atmosferă, un costum de baie care-și schimbă culoarea odată cu temperatura. Incintat de atîta fantezie, mă gîndesc și eu la un simplu fiș-fiș cu care — în cazuri extreme, firește — să imobilizăm în atmosferă bulele acelea urite numite bombe atomice; am îmbrăca fiș-fiș-ul, am ieși pe stradă, bombele ar rămîne țepene în aer, pînă s-ar chirci și usca. S-ar putea ca ideea să nu pară caraghioasă și deci să nu fie admisă. Atunci, la unul din nasturii fiș-ului, ar proiecta un dispozitiv care ar permite, prin simplă invertire — ca atunci cînd vezi coșari pe stradă —, miniaturizarea și inocentizarea fiecărei bombe în acele obiecte de toaletă care azi se numesc chiar „bombe”. Se va ajunge la vîrstă, știu. Nu mai am de mult 25 de ani — și se cunoaste. Dar nu se va putea face o excepție? Nutresc o speranță sălbatică”.

Alaltăieri, citec în „Paris-Match” un interviu formidabil cu Bernard Benson, un englez la 60 de ani, fizician de renume mondial, unul din părinții recunoscuți ai ordinațoarelor, ai aripilor delta la avioane, ai misilelor cu zbor autocontrolat, invenții fără de care azi nu s-ar putea concepe războaiele. La ora actuală, omul se ocupă cu pacea și are un plan extraordinar pentru dezarmarea lumii. Cînd cu 40 de ani în urmă, își expuse proiectul pentru crearea de misile auto-governate, savantii serioși au hohotit în ris și l-au făcut, desigur, de idiot. Acum, el are următoarea viziune — în fața căreia noi, puștii de la clubul din Zürich, putem pâlî de invidie — pentru a demonstra uriasa dorință de pace fără arme a omenirii: „Dacă s-ar propune la radio și tele, cu toți cei care doresc

dezarmarea totală să iasă din casele lor, noaptea, la orele 22, ținînd în mînă o luminare aprinsă... Un satelit ar fotografia cu infraroșii țara respectivă, scannerii electronici ar calcula numărul de luminări și, la micul dejun, s-ar ști vîntul omenirii pentru pace”. „Vei fi acuzat că sintei un visător — îi replică interlocutorul său — marea majoritate a oamenilor profesază scepticismul, un cult al realismului”. „Șișur că sint un visător — afirmă fizicianul. Toate realitățile își găsesc izvorul în vis... Armele de care dispunem au fost mai întîi visuri... s-a visat la o bombă atomică, la laser, la ordinațoare. Creatorii lor au fost niște visători”. Acesta e crudul, strictul, tristul și exaltantul realism: o dezarmare generală e la fel de posibilă, în utopia ei, ca un război neatomic. Pășnicul meu fiș-fiș de altădată e la fel de „idiot” ca o misilă cu carete multiple, cîndva. Dar dacă și la fel de real? Nutresc o speranță sălbatică.

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

După „Paris Match” — (Franța)